

Četrtek, 4. avgusta 2005, št. 31, leto X., ISSN 1408-0494, vsak četrtek, cena 550 SIT • 2,35 EUR • 36 HRK

DEMOKRACIJA

**Sporni
nadzornik
novinarjev**

Afere, ki so LDS potisnile na obrobje

INTERVJU
Dr. Milan Zver
Nesoglasij je
bistveno manj

FINANCE
Nenavadni
posli NLB
na Balkanu

TUJINA
Vzpenjajoča
se azijska
velesila

S konzervansi bi bilo lažje, brez njih pa je zagotovo bolje!

Konzervansi

Konzervansi se uporabljajo za podaljšanje obstojnosti živil, saj jih zaščitijo pred škodljivim vplivom mikroorganizmov in preprečujejo njihovo kvarjenje. Vprašanje pa je, kako vplivajo na naše telo. Uporaba kemijskih dodatkov, med katere spadajo tudi konzervansi, je predpisana v Pravilniku o aditivih, ki je usklajen z zakonodajo EU. V dovoljenih koncentracijah konzervansi praviloma niso škodljivi za zdravje, če ne pretiravamo s količino in pogostostjo uživanja. Splošno načelo zdrave prehrane je uporaba čim manj kemijskih dodatkov oziroma le tam, kjer so nujno potrebni.

Pijače in konzervansi

Pri proizvodnji pijač z uporabo ustrezne tehnologije konzervansi niso nujno potrebni. Podaljšanje obstojnosti pijače omogoča tudi polnjenje pod sterilnimi pogoji - aseptično polnjenje. Izpolnitev vseh pogojev za takšno polnjenje zahteva poleg posebne opreme tudi zelo stroge higienske razmere ter pogostejši mikrobiološki nadzor, kar je povezano z visokimi stroški proizvodnje pijač. Mnogi proizvajalci se zato še vedno zatekajo k cenejši možnosti, to je uporabi konzervansov.

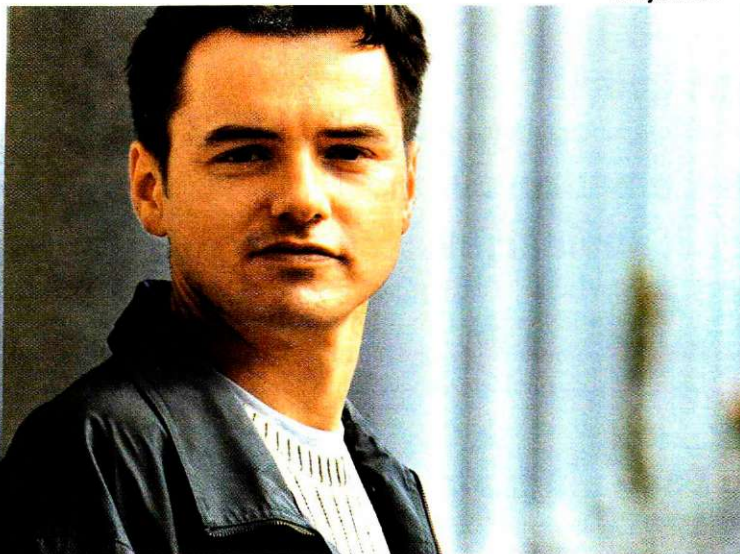
Brezalkoholne pijače iz Pivovarne Union

V Pivovarni Union smo leta 1999 uvedli linijo za aseptično polnjenje pijač, s katero polnimo higiensko neoporečen proizvod brez dodajanja konzervansov. Naša skrb za zagotovitev sterilnih pogojev se začne že z izborom dobaviteljev surovin in embalaže; dobavitelji lahko postanejo le tisti, ki izpolnjujejo stroge mikrobiološke zahteve. Izvajamo pogoste kemijske in mikrobiološke kontrole surovin in embalaže ter skrbimo za pravilno skladiščenje.

Celotni postopek bi si sicer lahko precej olajšali - samo konzervanse bi dodali. Vendar pa je skrb za zdravje naših potrošnikov najpomembnejša. Z aseptičnim polnjenjem v Pivovarni Union izpolnjujemo želje potrošnikov, ki jim ni vseeno, kaj zaužijejo.

BREZ KONZERVANSOV

Bo LDS satelit?

V pisarni mi je med pospravljanjem starih časopisov v rokah ostal Dnevnik iz 28. aprila 2003. V njem je moja pozornost pritegnila javnomnenjska anketa, ki je kazala povsem drugačno podporo strankam, kot je ta danes. Po anketi je imela takrat glavna vladna stranka – Liberalna demokracija Slovenije – skoraj 25-odstotno podporo, glavna opozicijska Socialdemokratska stranka Slovenije (danes Slovenska demokratska stranka) 11-odstotno in združena lista (danes Socialni demokrati) 6-odstotno podporo. Četrto mesto sta si s po 4 odstotki delili Nova Slovenija in Slovenska ljudska stranka. Malo pod njima je bila Slovenska nacionalna stranka. DeSUS in Stranka mladih Slovenije pa sta pristali pod 2 odstotkoma javnomnenjske podpore. Če bi poiskal kaksno javnomnenjsko anketo iz leta 2001, bi bila slika še jasnejša, saj je imela takrat LDS še precej večjo podporo. Je pa res, da je takrat stranko šel vodil Janez Drnovšek. V roke sem nato vzel še časopis z istim imenom iz prejšnjega tedna, v katerem je bila objavljena javnomnenjska raziskava s seveda povsem drugačnimi izidi. Glavna vladna SDS je imela po tej anketi skoraj 29 odstotkov podpore, opozicijska SD skoraj 11 odstotkov in po številu poslancev najmočnejša opozicijska stranka LDS manj kot 10 odstotkov javnomnenjske podpore. Na četrto mesto se je povzpela SNS z dobrimi 5 odstotki, na petem pa se je znašla NSi s 4 odstotki. DeSUS in SLS, ta se je znašla povsem na dnu, sta dobili manj kot 2-odstotno podporo.

Danes v slovenskem političnem prostoru nedvomno dominira Janševa SDS. Prvič po petnajstih letih pa je v javnomnenjskih anketah naslednica nekdanje Zveze komunistov Slovenije, nato ZKS Stranka demokratične prenove (leta 1990, na prvih demokratičnih volitvah, je dobila od vseh strank največ glasov – 17,28 odstotka). Združena lista socialnih demokratov in danes Socialni demokrati, prehitela liberalno demokracijo. Zdi se, da se kaže prvi sadovi Pahorjeve sredinske politike in poskusi odlepljanja od LDS. Kot je dejal Pahor v zadnjem pogovoru za našo revijo, si želi, da bi SD umestil v

politični prostor kot samostojno politično silo. "Če bi bili še naprej satelit LDS, ne bi bili avtonomni," je ob tem dodal. Pahorjeve besede se kažejo v njegovih dejanjih, saj vlade ne napada tako slepo (in nedosledno) kot predsednik LDS v odhajanju Anton Rop. Čeprav je neuspešno nasprotoval referendumu o zakonu o Radioteleviziji Slovenija, ki so ga na pobudo LDS podprli tudi njegovi poslanci, mu je le uspelo preprečiti, da bi njegovi poslanci podprli še en referendum, za katerega so se odločili v LDS in bi odločal o usodi Kosove protikorupcijske komisije. Očitno je, da Pahor ve, kaj hoče, kljub temu pa je vprašanje, ali mu bo s sredinsko politiko in zavzemanjem za drastične reforme, s katerimi bi modernizirali Slovenijo in za katere po njegovo vlada nima poguma, v prihodnje uspelo prepričati svoje ortodoksno postkomunistično članstvo, da lahko to pomeni tudi odpoved delu socialnih pravic.

Za LDS bi bil padec na tretje mesto lahko trenutek streznitve. Lahko bi bil, vendar se zdi, da v stranki mislijo, da je to samo naključje in da se bodo kmalu vrnili na pota stare slave. Njihova napadalnost jim bolj škoduje, kot koristi. Imena, ki se omenjajo kot glavni pretendenti za Ropovega naslednika, pa ne obetajo stranki nič dobrega. Med kandidati ima precej možnosti Jelko Kacin, vendar kot nekdanji demokrat in ljubitelj orožja ni po volji nekdanji zsmjsjeviski (mirovniški) liniji, ki bi jo "militarist" na čelu stranke močno motil. Drugi, ki se omenja, je večno užaljeni Jožef Školč, ki je stranko vodil na prehodu iz enostrankarskega v večstrankarski sistem in je leta 1992 vodenje stranke pametno prepustil Janezu Drnovšku. Z njim bo stranka ostala pri približno desetih odstotkih ali še manj. Podobno je z Ivom Vajglom, nekdanjim zunanjim ministrom in svetovalcem za zunanjo politiko pri predsedniku države. Njegova vloga pri slovenski osamosvojitvi je še vedno precej sporna. Da pa bi vodenje stranke prevzel na primer evropski komisar za znanost in tehnologijo Janez Potočnik, je že skoraj znanstvena fantastika. Le zakaj bi zapustil dobro plačano (mesečno okoli 25.000 evrov bruto) in ugledno službo v Bruslju in odšel reševati propadlo stranko?

Po vsem tem se zdi, da se bo v naslednjih mesecih v opoziciji razvnel boj, ne boj, mesarsko klanje, za prevlado na tranzicijski levici. Zamer med LDS in SD je namreč veliko. Razkol so poglobili še Mladi liberalni demokrati z zmerjanjem SD, da "stranka Boruta Pahorja očitno postaja satelit vladajoče koalicije Janeza Janše". Pri Pahorju obstaja na drugi strani zamera do nekdanjega predsednika države Milana Kučana, ker je pred volitvami agitiral predvsem za LDS. In lahko se zgodi, da bo sčasoma LDS postala satelit Socialnih demokratov.

Metod Berlec

Zdi se, da se bo v naslednjih mesecih in letih v opoziciji razvnel boj, ne boj, mesarsko klanje, za prevlado na tranzicijski levici. Zamer med LDS in SD je namreč veliko.

9 Kučanovi kadri

Milan Kučan je v Beogradu zaničljivo dejal, da "o ozadju ekspresnih kadrovskih sprememb v domovini" ne ve nič.

11 Nič krivi, a nadzorovani

12 Nadzornik novinarjev

Vladna koalicija je podprla spremembe zakona o nezdružljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo, ki predvideva odpravo komisije za preprečevanje korupcije. Gre za komisijo, ki pri spopadanju s korupcijo nima skoraj nobenih pristojnosti, vodi pa jo človek, ki je bil udeležen v več aferah, pri katerih je šlo za zlorabo policije v politične namene.

16 Afere v času vladavine LDS

LDS je bila več kot desetletje oziroma kar 12 let v odločujočem položaju, ko je na mesta članov nadzornih svetov in uprav v javnih podjetjih in drugih državnih družbah postavljala vodilne ljudi. Pod krinko tako imenovanje strokovnosti se je v dvanajstih letih spletla mreža političnih, osebnih in sorodstvenih povezav ...

22 Nenavadni posli NLB

24 Razkol v Ljubljani

26 (Ne)zaposlenost mladih

31 Vzhajajoča velesila

Neverjetno hiter vzpon Kitajske od države v razvoju do gospodarsko najrazvitejše države na svetu ni več le napoved strokovnjakov, temveč je postalo dejstvo. Kitajska ima najhitreje rastoče gospodarstvo na svetu, čez štiri desetletja pa bo postalo vodilno na svetu.

34 Nesoglasij je bistveno manj

Pogovor z dr. Milanom Zverom

Sicer pa, kar se mene tiče, je nesoglasij bistveno manj kot v prejšnjem mandatu. V zadnjem mandatu, ki ni bil poln, je moj predhodnik Slavko Gaber dal 21 nesoglasij od okoli 140 imenovanj. Pri meni je razmerje 4 proti 88. Statistika pove vse!

44 Rodbina Auerspergi

56 Lotomanija

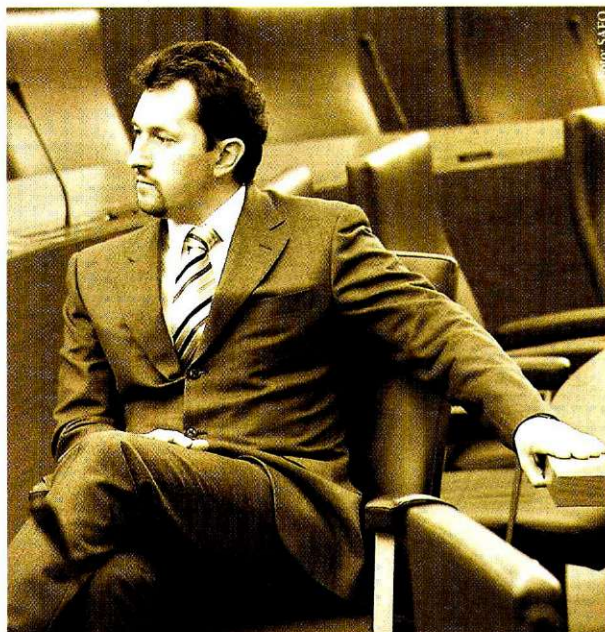
Slovenijo je v preteklih tednih zajela prava lotomanija. Nazadnje je bila sedmica izžrebana v 15. krogu ...

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajništvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babajić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbafer; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poština plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo. Fotografija na naslovnici: fotomontaža

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z javnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Napoved o stotinah menjav se ni uresničila

Pogovarjali smo se z ministrom za javno upravo Gregorjem Virantom.

V zadnjem času se veliko govori o kadrovske menjavah, ki jih je do zdaj opravila vlada. Zlasti opozicija vladi očita, da na odgovorne položaje imenuje ljudi po strankarskem ključu. Kako vi gledate na to?

V državni upravi je vlada doslej samo dvakrat posegla po institutu razrešitve brez krivdnih razlogov, in sicer v primeru generalnega direktorja policije in direktorja Arhiva RS. V nekaj primerih (ne več kot desetih) pa je prišlo do sporazumne razrešitve in premestitve na drugo delovno mesto. Večinoma je šlo za generalne sekretarje na ministrstvih. Naj spomnim, da je pred meseci Anton Rop ob spremembah zakona o javnih uslužbencih strašil s stotinami menjav. Za ključna mesta v državni upravi se (če so prosta) izvajajo javni razpisi prek uradniškega sveta, tako da je zagotovljeno preverjanje strokovnih in vodstvenih kompetenc kandidatov. Med kompetentnimi kandidati pa si imajo predsednik vlade in ministri pravico izbrati tistega, s katerim bodo najlaže sodelovali pri uresničevanju vladnega programa.

Kako bi glede na to, da ste bili udeleženi v obeh vladah (v zdajšnji kot minister, v prejšnji pa kot državni funkcionar), presodili politiko kadrovanja obeh. V čem so razlike?

Lahko rečem, da je vlada premierja Janeza Janše pri politiki zaposlovanja v državni upravi bistveno varčnejša in restriktivnejša. Sicer pa postopki zaposlovanja na najvišjih mestih prek razpisnih komisij uradniškega sveta od uveljavitve zakona o javnih uslužbencih v letu 2003 zagotavljajo ustrezno kakovost ne glede na to, katera vlada je na oblasti.

Velikokrat je slišati, naj bi po nekaterih ministrstvih imeli težave, ker naj bi ljudje, ki so se na ministrstvih

zaposlili v času prejšnje vlade, poskušali ovirati delo novih ministrov. Imate kakšne podatke o tem in kaj ministrstva naredijo s takšnimi ljudmi?

Kot v vseh organizacijah so tudi v upravi ljudje zelo različni. Velika večina državnih uradnikov gradi svojo kariero na svoji sposobnosti in profesionalnosti ter lahko korektno sodeluje s katero koli vlado. Nekateri pa poskušajo svojo kariero pospešiti tako, da se "prilepijo" na določenega ministra, določeno vlado ali stranko in tako pririjejo svojo nesposobnost. Med njimi so tudi takšni, ki po menjavi na oblasti v hipu zamenjajo barvo. Takšnih se je treba paziti, ker lahko povzročijo veliko škode. Sam nisem imel izkušnje, da bi kdo od uslužbencev želel ovirati moje delo. Nasprotno, vsi so zelo kooperativni. Med ljudmi, ki sem jih "prevzel" in so delali na pomembnejših položajih v upravi že prej, in tistimi, ki sem jih sam izbral, ne delam razlike. Seveda pa je treba vložiti veliko truda v to, da sodelavce seznaniš s svojim konceptom in jih motiviraš, da temu konceptu sledijo. Minister ni le politik, je tudi vodja, ki mora ljudi na ministrstvu potegniti za seboj.

Kako ministrstvo napreduje z zmanjševanjem zaposlenih v javni upravi? Vam bo uspelo uresničiti cilj, da bi v enem letu število zaposlenih zmanjšali za en odstotek?

Enodostotno zmanjšanje števila zaposlenih v civilnem delu državne uprave smo v koalicijski pogodbi obljubili v dveh letih, torej do konca leta 2006. Za zdaj se držimo restriktivne politike zaposlovanja. Dovoljeno število zaposlenih smo v letu 2005 v civilnem delu uprave zmanjšali za pol odstotka in ministrstva se teh omejitev strogo držijo. Poleg tega pa smo črtali predvidenih petsto novih zaposlitev v policiji, ki jih je predvidela prejšnja vlada. S tem smo državnemu proračunu prihranili najmanj tri milijarde tolarjev na letni ravni.

Ales Kocjan

Bolniki za denar
(Stran 8)

Letni tabor SDS
znova v Lepeni
(Stran 10)

Parlament odsel
na počitnice
(Stran 15)

Nevaren Vis
(Stran 28)

Proti debelosti
(Stran 30)

Wagnerjev festival
(Stran 38)

Razstava grafik
(Stran 39)

Trnfest 2005
(Stran 40)

Spomin na
"osvoboditev"
(Stran 42)

Herbiejeva vrnitev
(Stran 48)

Zdrav amaterizem
(Stran 55)

Katere barve
je tvoj dan?
(Stran 58)

Tržaška Edinost
(Stran 62)

Kaj je pluralnost?
(Stran 65)

Smejal se je sam
(Stran 66)

V imenu ljudstva!

LDS je v zadnjem času obsedena z referendumom, saj je poleg referenduma o RTV zagrozila še z referendumom o protikorupcijski komisiji. Čeprav je sama v preteklosti referendumom nasprotovala, se sedaj čedalje pogosteje zateka k njim. Morda tudi zato, ker so jo Pahorjevi Socialni demokrati v javnomnenjskih anketah že prehiteli. Tako lahko ugotovimo, da je naklonjenost referendumom obratnosorazmerna s priljubljenostjo omenjene stranke.

Referendumi

Se še spomnite, kaj so v LDS govorili v prejšnjem mandatu, kadar je kdo predlagal referendum? Rekli so, da so referendumi nepotrebni, ker so predragi. Rekli so tudi, da je določena vprašanja ljudem brez pomena postavljati na referendumu, ker jih itak ne razumejo, ampak je bolje, da namesto njih težavo reši politika. Čisto na koncu pa so dodali, da referendumi pravzaprav niso nič drugega kot zloraba tega instituta za politične potrebe nekaterih strank in da bi bilo zato treba pogoje za razpis referenduma primerno zaostri. No, zapihal je pomladni veter in referendumsko stališče LDS obrnil v nasprotno smer. Danes so referendumi postali najbolj demokratičen izraz ljudske volje. So razmeroma poceni in vrhunec demokracije, kjer lahko ljudstvo pove tisto, česar oblastniki niso sposobni rešiti sami.

Sprememba stališča o referendumih pa ni edina sprememba, ki jo je kar nenadoma mogoče opaziti v LDS. Še pred nedavnim so namreč njeni člani bantili, češ, kaj nam bo toliko referendumov, danes pa bi jih najraje imeli vsak dan. Najprej so hoteli referendum o RTV in so ga dobili. Nato so hoteli referendum o komisiji za preprečevanje korupcije, pa jim SD niso hoteli dati podpisov. Sledile bodo zahteve za referendum o tem, katere stole naj postavijo v parlamentarno menzo (radi bi imeli modre, v SD pa se menda bolj nagibajo k rdečim), referendum o tem, kako naj kličemo nekdanjega predsednika države (najbo samo predsednik, nekdanji predsednik ali kar njegovo veličanstvo?), in referendum o tem, ali naj si predsednik države Janez Drnovšek pusti rasti brke ali naj bo raje brez njih.

Slednje je seveda zelo pomembna reč. Saj veste, zunanost je danes odločilna, še posebej v stikih s tujimi diplomati in državniki. Če imaš namreč brke, je to znamenje, da dobro ješ, iz česar lahko tvoji sogovorniki sklepajo, da prihajaš iz razvite države, če jih pa nimaš, je to zagotovo znak, da nimaš kaj jesti (če nimaš kaj jesti, ti pod nosom nima kar rasti), zaradi česar zagotovo prihajaš iz kakšne banana republike. Kaj takega si seveda pri nas, v razviti zahodni državi, ne moremo privoščiti, zato je smiselno, da se ljudstvo o tem izreče na posebnem referendumu. Moj predlog je, da se referendum izvede okoli božiča, če do takrat ni mogoče, pa naj bo enkrat okoli novega leta. Takrat ima namreč ljudstvo, ker naokoli tekajo božički in dedek Mrz, rado bolj kosmate zadeve, zaradi česar bo referendum zagotovo uspel. Država bo rešena politične sramote, ljudstvo pa zadovoljno. Edina dilema, ki za zdaj ostaja, je, ali naj na referendumu glasujemo samo o tem, ali naj ima brke samo predsednik države, ali naj jih s posebnim zakonom predpišemo tudi predsedniku vlade, nekdanjemu predsedniku in seveda vsem ministrom. Predlagam predhodni posvetovalni referendum ...

Aleš Kocjan

"Dragi Tone, dragi Borut ..."

(Vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko je svoje pismo Tonetu Ropu in Borutu Pahorju glede zakona o RTV začel zelo konvencionalno.)

"Pravzaprav bi bila vrnitev Marjana in Lojzeta najlepša stvar, ki bi se zgodila opoziciji v prvem povoliilnem letu."

(Dr. Vlado Mihelj meni, da bi morebitni prihod Lojzeta Peterleta na čelo NSi in Marjana Podobnika na vrh SLS pomenil za LDS in SD boljše čase.)

"Grimsovo pozivanje k mojemu odstopu je bilo ljubeznivo, saj je nekoč celo govoril, da je treba ukiniti institucijo varuha. Ampak najbrž je v tem času prebral ustavo."

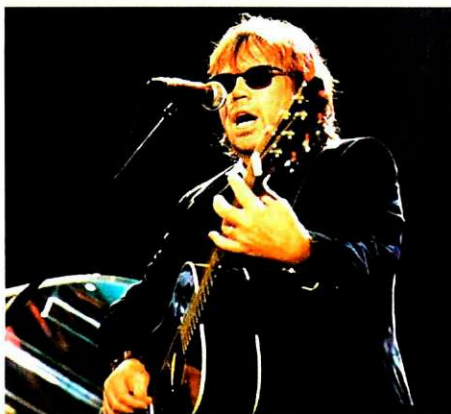
(Varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek je navdušen nad "omehčanim" poslancem SDS Brankom Grimsom.)

"Odgovor je bil jasen: eno so družbene norme, nekaj povsem drugega pa njihove resnične potrebe. In te so uresničevali pri meni."

(Homoseksualni prostitut Robi razlaga, zakaj so se k njemu zatekali poročeni moški.)

"Nasilje me blazno znervira in najraje bi j... mater tistim nasilnežem in politikom, ki v to vodijo."

(Glasbenik Robert Pešut-Magnifico pri discipliniranju nestrpnih ne izbira sredstev.)

"Krščanska ideja greha in odpuščanja mi sila leži."

(Pero Lovšin greši in se pokori, pa čeprav samo pri hrani.)

"Odločitve o odloženem oziroma deponiranem odstopu predsednika, podpredsednic in podpredsednikov stranke ne razumem kot najboljše niti kot edine možne poti. Takšna odločitev je namreč dvoumna, težko razumljiva članstvu LDS in še težje razumljiva širši javnosti."

(Podpredsednik LDS v odstopu Jelko Kacin ni preveč navdušen nad deponiranjem odstopnih izjav.)

"Ta pot ni prava in ne vodi k rešitvi romske problematike."

(Romski mestni svetnik v Novem mestu Roman Tasič se ne strinja, da bi romsko problematiko reševali z bombami tako kot anonimnež, ki grozi z bombnim napadom na Rome.)

"Reči za Ruparja, da je tankočuten, je enako kot s krampom vijolice nabirati."

(Tanja Lesničar-Pučko se še vedno ni sprijaznila s "tankočutnim" pregledovanjem mednožja, ki ga je poslanec Pavel Rupar priporočil za poslanki Majdo Širca in Majdo Potrata.)

"Ko sem izvedel, da je Barovič na popevkar-skem festivalu avtorju komada priboril nagrado za najboljšo melodijo, me je spreletelo, da je morda napočil čas, da emigriram."

(Novinar Borut Mehle se v državi, kjer politiki zmagujejo na popevkar-skih festivalih, ne počuti več dobro.)

"Preskakovanje avtomobilov je sodilo izključno v najstniška leta, ko se nisem prav zavedal, koliko sem tvegati."

(Košarkar Marko Milič ne bi še enkrat skakal čez zeleno hondo CRX.)

"Kulturniki so dobili celo več, kar je za moje pojme nedopustno, kmetom ni nihče resno stopil na goltanec."

(Mičo Mrkač navaja razloge, zaradi katerih naj bi bila vlada premalo liberalna.)

Odvračanje pozornosti

Ovadb, ki jo je pred časom na državno tožilstvo zoper Mitjo Ribičiča vložila kriminalistična policija, še naprej buri duhove. Tokrat je javnost razburkal pomočnik Uprave kriminalistične policije Marjan Erhatic, ki je v nedavnem javnem pismu zapisal, da je javno razkritje ovadbe zoper nekdanjega drugega moža Ozne naročil Dragutin Mate. Po objavi pisma se je oglašil nekdanji v. d. generalnega direktorja policije Bojan Potočnik in dejal, da je Mate od njega res zahteval javno objavo ovadbe (tako naj bi bil namreč, kot navaja Potočnik, od Mateja zahteval predsednik vlade Janez Janša), vendar naj bi se mu slednje zdelo sporno, zato naj bi bil poklical Janšo. Janša naj bi mu bil nato naročil, naj stvar uredijo tako, da bo prav. Kot je v preteklih dneh za medije pojasnil

Zadeva s Potočnikom in Erhaticem je samo odvratanje pozornosti od bistva, to je od vojnih zločinov, ki naj bi jih bil zakrivil Mitja Ribičič.

Janša, Potočnikova trditev, naj bi bil sam naročil objavo ovadbe, ne drži, drži pa, da ga je Potočnik z zvezi s tem klical in takrat naj bi mu bil rekel, naj stvar uredijo tako, da bo vse zakonito. Za zdaj je težko reči, kdo pri vsej zadevi govori resnico, slišati pa je, naj bi šlo v ozadju za poskus Potočnikovega in Erhaticevega maščevanja Mateju. Kot je slišati, naj bi se mu Erhatic skušal maščevati za interni nadzor, ki ga je Mate uvedel nad njegovim delom, potem ko se je njegov podpis pojavil na poročilu o nezakonitem nadzoru kriminalistov nad delom novinarka POP TV Damjane Seme, Potočnik pa naj bi se mu skušal maščevati zaradi spora, ki se je pojavil med njima še v času, ko je bil Potočnik v. d. generalnega direktorja policije. Takrat naj bi bil namreč Mate Potočniku pri plači odredil premajhno delovno stimulacijo, kar naj bi slednjega precej razjezilo. Sicer pa se v celotni zadevi znova pojavlja vzorec, ki ga je v zadnjih letih prakticirala levica; to je, da se vedno poskušajo očrniti tisti, ki so informacije o nekem kaznivem dejanju (ali vložitvi kazenske ovadbe) posredovali javnosti, ne pa tisti, ki so to dejanje storili. A. K.

modrosti tedna

“Ni dovolj samo strožja prometna zakonodaja, potrebno jo je sprejeti in se po njej ravnati. Neodgovorno je pričakovati, da bo prometno varnost zagotovila policija. Zanj si moramo prizadevati vsi, odgovorne službe še posebej. Naj nam ne bo žal časa in naporov za opozorila šolam, občinam, komunalnim podjetjem, župnijam in drugim, da naredijo vse, kar je v njihovi moči in pristojnosti za bolj varen in nemoten promet.”

(Teolog in urednik dr. Janez Gril)

“Škoda, da anketa (kaj Slovenci najbolj cenijo, op. ur.) ni med izbirne vrednote vključila tudi Laibach Kunsta, domačega nogometa in Foruma 21: morda bi – v užitek domačega protikršćanstva – slovenska Cerkev ostala na dnu tudi pod temi ‘vrednotami’.”

(Pisatelj Alojz Rebula)

Nestrpni oglas?

Pred dnevi se je v Ljubljani pojavilo nekaj dvomnih reklamnih plakatov. Na njih je slika prestrašene otroka temnejše polti in napis “Če ne boš priden, te bomo dali Slovincem”. Na prvi pogled gre za vnovičen primer nestrpnosti do domnevno rasističnih Slovincem. Posamezniki so nas opozorili, da pomeni oglas kršitev kazenskega zakonika, saj s kršitvijo načela enakosti zbuja sovraštvo, razdor oz. nestrpnost. Za pojasnilo smo se obrnili na oglaševalsko podjetje Amicus, d. o. o., in agencijo za tržno komuniciranje Lowe Avanta, ki sta oglas pripravila. Razložili so nam, da gre za oglas v nizu akcije “Naglas!”, ki jo izdelujejo brezplačno, da bi spodbudili javnost k razmišljanju in družbeni dejavnosti. Predvsem želijo opozarjati na pozabljen ali prezrt družben, vrednostna in etična vprašanja. Namen oglasa, ki obravnava romsko vprašanje (med drugim je bil nagrajen na posebnem Mladininem razpisu na to temo), ni zbujanje nestrpnosti, so nam zagotovili, ampak sočutja in razumevanja drugačnih. Pri tem so uporabili zrcalno podobo “primera iz splošne pogovorne jezikovne rabe”. Vendar, poudarjajo, oglas ne želi izražati nestrpnosti Slovincem, temveč spodbuditi posameznika k zavedanju o družbenih stereotipih, pretehtanju in (pre)vrednotenju lastnih stališč. Predsodki so namreč pomemben dejavnik pri vnašanju razdora med posameznike ali etnične skupine, so še prepričani avtorji. Vsekakor plemenit namen, vendar močno dvomimo, da bo oglas res pripomogel k temu, saj so ga mnogi razumeli povsem drugače. M. V.

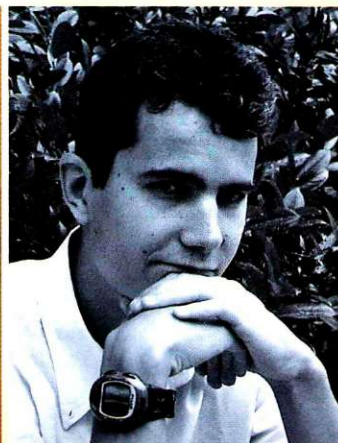
Oglas na temo romske problematike so mnogi razumeli kot zbujanje nestrpnosti, čeprav naj to po mnenju avtorjev ne bi bil njegov namen. Ali res?

Problem bodo “evropeizirali”

Več kot tritedenske gladovne stavke t. i. izbrisanih je konec. Potem ko je sedem protestnikov od devetih sredi prejšnjega meseca nehala gladovno stavkati, gladovno stavko so začeli 2. julija na Šentilju, sta domnevno brez hrane vztrajala le še Aleksandar Todorović in Ilija Ivanović. Slednja sta prenehala stavkati po zagotovilih predstavnika Visokega komisariata Združenih narodov za begunce (UNHCR) in Unicefa, da bodo problem obravnavali na evropski ravni. Zanimivo je, da je predstavnik UNHCR pri tem opozoril na možnost, da so se prikradli tudi lažni “begunci” in da bo treba zato vsak primer obravnavati posebej, kar zagovarja tudi vlada. Todorovićeva skupina pa se ne da, saj je že napovedala nadaljevanje “boja za popravilo krivic” z drugimi metodami. Svoj problem naj bi s pomočjo pravnikov, politikov in aktivistov jeseni predstavili pristojnim evropskim ustanovam. Glede na Todorovićeve izjave ob koncu stavke je bil to skrajni čas, saj bi mu vztrajanje pri gladovanju povzročilo fizične in psihične posledice. Slednje so že opazne. Todorović po novem namreč trdi, da je Slovenija “izbrisane” deportirala, jih nato razglasila za ilegalce ter naposled leta 2003 za begunce. Po njegovih besedah je Slovenija na ta način zlorabila svoje državljan, da je lahko dobila sredstva ZN za njihovo namestitve, prehrano in zdravstveno zavarovanje, denar pa unovčila za druge namene. Poleg tega so po Todorovićevih besedah slovenske oblasti omenjene ljudi izganjale na območja, kjer je divjala vojna. M. V.

Aleksandar Todorović menda doživlja hude psihoze.

Bolniki za denar

Danilo Kovačič, nekdanji generalni direktor novogoriške igralnice Hit, bi moral že nekaj časa prestajati zaporno kazen na Dobu pri Mirni. Že lani poleti je bila namreč sodba, po kateri je bil obsojen na 3 leta in 8 mesecev zapor, pravomočna, vendar ga sodišče ni poklicalo na prestajanje kazni. Šele po opozorilih posameznikov in zamenjavi oblasti se je novogoriško sodišče odločilo in Kovačiču vročilo poziv za prestajanje kazni. Ko pa bi se moral pred nekaj tedni zglasiti v zaporu, ga ni bilo. Nekaj dni pozneje se je izkazalo, da je na zdravljenju v idrijski psihiatrični bolnišnici. Od tam so ga nato premestili na zdravljenje v psihiatrično kliniko v Polju. Ali je Kovačič resnično zbolel na živcih ali je to samo igra, je seveda vprašanje. Danilo Kovačič se je v letih od 1992 do 1996, ko je moral zaradi afere odstopiti kot generalni direktor Hita, obnašal kot kralj na Betajnovi. Z denarjem, Hitovim, je kupoval vse po vrsti. Tudi občila. V javnosti manj znan je primer, ko je za osrednji intervju v časniku Slovenec nakazal natančno toliko denarja, kolikor je Slovenec potreboval za enomesečne plače zaposlenih. Prek direktorja družbe je torej naročil osrednji intervju, jaz

svtom Slovenca. Intervju je bil nato jedro spora in jeze pri nekaterih zaposlenih; dr. Janez Dular kot dežurni urednik je iz protesta zapustil prostore Slovenca. Mnogi so menili, da intervju ne bi smel biti podpisan, vendar sta Kovačič in Nemčeva zahtevala podpis novinarja, sicer ne "bodo nakazali denarja in s plačami (te so že tako kasnile, op. a.) ne bo

Teroristični napadi so postali del vsakdanjika "globalne vasi", kljub temu pa ni razloga za paniko.

nič". Na koncu je seveda obveljala volja vodstva in le redki so vedeli, kaj se je v resnici dogajalo. Pa Slovenec ni bil edini tak primer. Z gotovostjo lahko trdimo, da sta Kovačič in Nemčeva na ta način kupovala vse po vrsti. O Kovačiču veliko pove tudi pismo, objavljeno na spletni strani enega od forumov, v katerem 25. maja letos obvešča člane vodstva novogoriškega lionističnega kluba, katerega ustanovitelj in član je, o tem, zakaj je bil obsojen. Pismo naj bi se bilo na spletu znašlo "po naključju". V njem si Kovačič pripisuje velike zasluge, krivdo pa vali na tragično umrlega Danila Kodriča, ki naj bi bil zares nezakonito zaslužil 325 milijonov tolarjev. Zanimivo pa je, da obtožuje tudi Branka Tomažiča in Vladimirja Ma-

Po terorističnih bombnih napadih v Londonu in Egiptu, ki so spravili na noge ves zahodni svet in tudi zmerni islam, se je strah naselil tudi v Sloveniji, kjer je do pred kratkim grožnja islamskega terorizma veljala kvečjemu za neslano šalo.

Nekateri posamezniki v Sloveniji pa očitno niso doumeli spremenjene mednarodne politične situacije,

Globalna grožnja

čedalje hujša grožnja zahodnim demokracijam in njihovem načinu življenja, zmernim islamskim družbam pa onemogoča stabilizacijo, ki je temelj vsakršnega razvoja. V takšnih razmerah smo prav vsi ogroženi, zato se morajo v boju proti terorizmu povezati vse civilizirane sile ne glede na prevladujočo veroizpoved ali obliko državne ureditve.

kar dokazujeta nedavna lažna poplaha v Ljubljani. Za prvega je poskrbel Tone Fornezzi-Tof skupaj z ekipo skrite kamere, ki sta čakala na odzive Slovencev ob zapuščnem svežnju neznane vsebine pred stavbo Nove ljubljanske banke. Kot posledica te šale je bilo mestno središče nekaj ur povsem ohromljeno. Slab teden dni kasneje so se morali bombni tehniki lotiti razstrelitve zapuščene kovčka na hodniku stavbe v Stari Ljubljani, kjer med drugimi domuje Francoski inštitut, v bližini pa je tudi predstavništvo evropske komisije.

V državah, ki so že bile tarče fanatikov, stvari jemljejo skrajno resno. V Veliki Britaniji tako veljajo poostreni varnostni ukrepi, ki so žal terjali tudi prvi smrtni davek. Egiptov-

Globalizacija je precej nov pojav, njene dolgoročne posledice šele odkrivamo. Kot kaže, so žal tudi teroristični napadi postali del vsakdanjika "globalne vasi", zato je razumljivo, da nas eksplozije v Londonu in Šarm el Šejku ali denimo novice o obstoju načrtov za napad na Rim bistveno bolj prizadenejo, kot so nas nekoč podobni napadi z lokalnim oz. nacionalnim predznakom (Severna Irska, Baskija). Ne nazadnje je bila skupina slovenskih turistov v Šarm el Šejku nastanjena le streljaj od kraja ene izmed eksplozij, tako da le po naključju, da med desetimi žrtvami ni bilo Slovencev.

Vendar ne gre le za neposredno navzočnost Slovencev, ampak za to, da Slovenija deli temeljni vrednoti miru in varnosti, ki ju želi ohraniti ali zagotoviti mednarodna skupnost. Naša država je v skladu s tem prevzela svoj del odgovornosti za stabilizacijo Afganistana, kjer ima svoj kontingent, vlada pa v celoti podpira boj proti mednarodnemu terorizmu, ki spodkopava omenjeni vrednoti. To angažiranje posledično povečuje možnost, da v prihodnosti tudi Slovenija postane tarča atentatov. A zaradi tega ni treba delati panike. Londončani so nam v tem pogledu lahko za zgled.

Mitja Volčanšek

Bolezen nekdanjega prvega moža Hita Danila Kovačiča močno spominja na Grubeličevo.

pa sem se morala kot novinarka z njim pogovarjati. V razkošnih, ohlajenih in odišavljenih poslovnih prostorih sredi Ljubljane sta me pričakala Danilo Kovačič in Nelida Nemec, njegova tesna sodelavka. Intervju je potekal korektno, zataknilo se je kakšen dan pozneje, ko sem besedilo poslala v avtorizacijo. Zadnji trenutek pred oddajo se je "vrnil" povsem spremenjen tekst in očitno je bilo, da je bil takšen dogovor med Kovačičem in vod-

koriča. Tomažič, nadzornik v Zavarovalnici Triglav, naj bi po Kovačičevih trditvah nadaljeval s Kodričevo prakso. Očitno je, da bo Kovačič zdaj pravnik in morda tudi zdravnik naredil vse, da bi se izognil kazni. Podobno kot Grubelič, ki je v zaporu odsedel le nekaj kazni, zdaj pa je doma v Višnji Gori, saj naj bi bil zelo bolan. Za primeren denar in bogate nagrade so posamezniki lahko tudi bolni.

Vida Kocjan

ske oblasti so se iskanja krivcev in zagotavljanja varnosti lotile nadvse temeljito, saj so v nekaj dneh aretirale 130 ljudi in celo obkolile beduinski vasi, kjer naj bi se skrivala dva izmed osumljenih napadalcev.

Čprav je za zdaj tvegano postavljati domneve o storilcih in točnih vzrokih za napade, nekaj drži; islamski terorizem, pa naj bo povezan v svetovno mrežo Al Kaide ali deluje na podlagi lokalnih interesov, postaja

Dr. Ljubo Sirc

Kučanovi kadri

Morda je bilo nastavljanje izključno komunistov in sopotnikov razumljivo, dokler so vsaj komunistični vodje verjeli, da so nekaj posebnega in da bodo s svojo moralno revolucijo prinesli neizmerno srečo Slovencem in še komu drugemu. Ko je Kučan v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja postal varovanec Mitje Ribičiča, je ta še vedno trdil, da je partijska politična policija branilka človekovih pravic. Branili so jih tako, da so prepovedali Slovencem, da bi se bojevali proti okupatorju drugače kot pod njihovo komando, da so ubijali partizane, če se jim niso zdeli dovolj komunistični, da so morili razredne sovražnike, zapirali in razlašali.

Kučan je imel najtesnejšo povezavo s krvoloki, kot so bili Maček, Avbelj in Dolanc. Oznovca Zdenko Roter in Stane Saksida ostajata njegova tesna podpornika; uradno sta njegova svetovalca in po časopisih razlagata smisel njegovega Forum 21. Kučan bi rad, da bi njegova totalitarna kolega Ciril Ribičič in Janez Kocijančič veljala za civilno družbo. Gospodje, bodimo vsaj toliko resni, da se na tak način ne norčujemo iz Slovencev.

Gre za vprašanje najpreprostejše poštenosti. Gospod Kučan, pretvarjanje ni pošteno. Dobro veste, da so bili vaši privrženci totalitarci in da je komunizem genociden. Kako morete spričo tega zahtevati, naj Slovenci privolijo v to, da bi komunisti še kar naprej obvladovali Slovenijo in bi ostali še kar na vodilnih mestih. Če zahtevate to, se pač niste niti najmanj spremenili in se še kar naprej držite leninske taktike, zaradi česar je odprava vašega monopola še toliko bolj potrebna. Potrebna za ohranitev demokracije, ki nedvomno zahteva, da

se ljudje med seboj spoštujejo vsaj toliko, da ne zahtevajo vsega zase, in se držijo pravnih pravil. To velja še toliko bolj poudariti, ker je po komunistični ideologiji pravo to, za kar partija ta čas pravi, da je, in ker mnogi znaki kažejo, da se naši "neodvisni" sodniki še vedno ravna po tem.

Pravna varnost ni samo prvi pogoj za normalna razmerja med ljudmi, marveč odločilno vpliva na gospodarski razvoj. Skupaj z zavarovanjem lastnine je pravna varnost temelj vseh programih Evropske unije in v večini razlag, zakaj Afrika gospodarsko tako strahotno zaostaja. Pri zaostajanju se kaže celo neposredna zveza z jugoslovanskim komunizmom, saj so Titovi neuvrščeni nedvomno pripomogli k afriški zmedbi. Vzoredno s tem je slo zaostajanje slovenskih plač za avstrijskimi.

Morda smem v zvezi z gospodarskim sprožitim še drugo vprašanje o

sokega funkcionarja Ozne, ki je organiziral proces, na katerem je bilo premoženje krivično odvzeto.

Vendarle so mi na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja na sodišču vrnili domačo hišo v Kranju. Da ne bi bila to prevelika koncesija krivično obsojenemu, sem hišo sicer dobil, poslovnih prostorov v njenem pritličju pa ne, ker sodišče ali po pomoti ali namenoma ni izdalo začasne odredbe za ta del hiše, kakor sem zahteval. Prostore, ki so bili očitno Sirčevi, čeprav jih je zaplenil že nemški okupator, so si tako prilastila Živila. češ, saj boste tako in tako dobili odškodnino. Ker pa Okrajno sodišče v Ljubljani v štirinajstih letih ni znalo odločiti, ali naj dobim odškodnino za prtljice domače hiše, sem bil prisiljen prtljice kupiti od Živil, da ga ne bi ta prodala naprej in s tem napravila še večjo zmedo glede lastnine. Računal sem,

Rečem naj le, da o vrnitvi Sirčevega družinskega premoženja na Ustavnem sodišču Republike Slovenije odloča Ciril Ribičič, v osemdesetih letih prejšnjega stoletja visok funkcionar ZKS, v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja pa predsednik prenovljenih komunistov (ZKS-SDP) in sin visokega funkcionarja Ozne, ki je organiziral proces, na katerem je bilo premoženje krivično odvzeto.

poštenosti. Gre za manjšo stvar, ki pa jo dobro poznam, ker sem sam prizadet. O večjih stvareh ne sprašujem, ker si tam poštenosti od komunistov ne upam pričakovati. Rečem naj le, da o vrnitvi Sirčevega družinskega premoženja na Ustavnem sodišču Republike Slovenije odloča Ciril Ribičič, v osemdesetih letih prejšnjega stoletja visok funkcionar ZKS, v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja pa predsednik prenovljenih komunistov (ZKS-SDP) in sin komunističnega policaja, vi

da bom pač dobil odškodnino in jo izročil Živilom. Vendar odškodnine ni in ni, Živila pa je medtem prevzel Mercator. Sedaj zahtevajo plačilo do konca leta. Vprašujem gospoda Kučana, ali ima za pošteno, da skuša član njegove "civilne družbe" zaslužiti na račun davkoplačevalcev, kolikor mu jaz izročim odškodnino, ali na račun mene samega, po krivem obsojenega, če mu bom moral plačati kupnino za svoje lastno pritličje, ker se sodišča ne ganejo. Gospod Kučan, odgovorite, prosim.

Nekdanji predsednik Zveze komunistov Slovenije Milan Kučan je v Beogradu zaničljivo dejal, da "o ozadju ekspresnih kadrovskih sprememb v domovini ne ve nič". Vsaj to bi moral vedeti, da je vsem, ki sedaj odhajajo, botroval on sam v zadnjih letih in da je skrajni čas, da se tako enostrankarsko kadrovanje konča.

Letni tabor SDS znova v Lepeni

Vsako leto Slovenska demokratska stranka v sodelovanju z Gorniškim klubom Skala organizira spominski gorniški tabor. Tokratni, enajsti, poteka od 29. julija do 7. avgusta.

Spominski tabor nosi ime po dr. Henrikumu Tumi, slovenskem intelektualcu, ki je sooblikoval sociološko in demokratično misel svojega časa in se na ta način vpisal med ustvarjalce slovenske zgodovine. Znan je bil tudi po svoji ljubezni do gora in izrednem posluhu in skrbi za slovenski jezik. Prav po njegovi zaslugi marsikateri vrh nosi danes slovensko ime. Dr. Tuma je bil narodno zaveden in osebnostno neizprosni. Zaradi pretiranih republikanskih nazorov je moral opustiti učiteljsko službo. Študiral je pravo na Dunaju in nekaj časa živel v Ljubljani, a jo je kmalu zapustil. Odšel je na Primorsko, kjer je kljub fašističnemu pritisku uradoval v slovenščini. Bil je poslanec v goriškem deželni zboru. Navdušil se je nad marksističnimi idejami in vstopil v Jugoslovansko socialdemokratsko stran-

ko ter deloval v Rdečem praporju. Leto 1920 je zaradi spora s komunističnim jedrom JSDS izstopil iz stranke, kasneje pa se je umaknil tudi iz strankarskega življenja nasploh. Ves ta čas in vse do smrti pa je zapisoval svoje vtise, misli, popisoval dogodke in se publicistično ter predavateljsko udeleževal.

Letošnji tabor – izhodišče je na tradicionalnem prizorišču v Lepeni v

Zgornjem Posočju – tako znova poteka v znamenju gorniških pohodov (Nemške glave, Travniki, plezanje v Trenti, Škrlatica), raftinga na Soči in gorskega kolesarjenja. Vrhunec in sklepni del tabora bo sobotni vzpon na Triglav. V času tabora so potekala številna družabna srečanja, kot so večer ob tabornem ognju, peka posrvi, tombola, ogled filma, predava-

nje ob diapozitivih itd. Slavnostno je zasedal tudi upravni odbor Gorniškega kluba Skala in ob tej priložnosti podelil vodniške znake novim prostovoljnim gorskim vodnikom.

Spominski tabor je poleg prijateljskega druženja namenjen tudi načrtom SDS za prihodnje obdobje. Glede na to, da je letošnji tabor prvi po zmagi SDS na volitvah, tokratno druženje mineva v posebej sproščenem ozračju. V soboto se je uradnega odprtja v Kampu Klin udeležil tudi predsednik SDS in premier Janez Janša in ob tem nagovoril navzoče ter se jim zahvalil za minulo delo, precej pozornosti pa je namenil tudi izzivom, ki jih čakajo v prihodnje. Tabor v Lepeni je tako prijetna in sproščujoča odskočna deska za prihodnost, saj imata tako SDS kot vlada Janeza Janše dokaj stabilno javnomnenjsko podporo. Zagotovo pa druženje v Lepeni veliko pripomore k prepoznavnosti stranke in ji utrjuje samozavest pred prihodom vroče politične jeseni, ko bo na vrsti referendum o RTV Slovenija. **G. B.**

Spominski gorniški tabor dr. Henrika Tume je že enajstič v Lepeni. Uradnega odprtja tabora se je v soboto udeležil tudi predsednik SDS in premier Janez Janša.

Otroci se zavedajo slovenskih korenin

Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa je letos že desetič pripravila tabor slovenskih otrok po svetu. Tabor izseljenskih in zamejskih rojakov, starih med 12 in 17 let, se je začel konec prejšnjega meseca in se bo končal to nedeljo. Vsako leto poteka v drugem slovenskem kraju, letos na Debelem rtiču.

Udeleženci vsakokrat spoznajo delček domovine svojih prednikov – staršev ali starih staršev – ter njeno naravno in kulturno dediščino. Tokrat tabor poteka v Slovenski Istri, spoznali pa bodo tudi del Krasi. Udeleženci prihajajo večinoma iz sosednjih in drugih bližnjih držav: Nemčije, Švice, Italije, Avstrije, BiH, Hrvaške ter Srbije in Črne gore.

V sproščenem ozračju se okoli šestdeset vrstnikov seznanja s slovensko naravno in kulturno dediščino, zgodovino, sedanjostjo in z običaji, učijo se ljudskih plesov in pesmi ter obiskujejo okoliške zgodovinske in naravne pomembne kra-

je. Pri vsem tem se trudijo govoriti pristno slovenščino in v ta namen je v okviru tabora tudi vesela šola slovenskega jezika, ki je na teh taborih že stalnica. Z njo skušajo organizatorji otroke seznaniti z raznolikostjo slovenskih narečij in jih spodbuditi k aktivnejši rabi slovenščine.

Tabor se je začel v nedeljo in se v teh dneh že bliža koncu. Program dejav-

nosti je res bogat in otroci so doživeli že marsikaj lepega. Prva dva dneva so se spoznavali in igrali, v torek so si ogledali Piran in njegov akvarij. V okviru vesele šole slovenščine, ki traja dva dni, si bodo udeleženci jutri ogledali park Škocjan in Škocjanske jame, v soboto pa se bodo pomerili v plavalnem maratonu. Vse te dejavnosti seveda spremljajo kopanje

in športne igre pa tudi tematski ali zabavni večeri. Letos so se tako otroci pri okrogli mizi pogovarjali o mamilih in o nevarnostih, ki jih le-ta prinašajo. Vrhunec bo srečanje doseglo v soboto na sklepnem kulturnem večeru, na katerega se udeleženci pripravljajo že ves teden. Pri vseh dejavnostih so jim v pomoč in vzpodbudo vodje skupin, ki skrbijo za veselo razpoloženje pa tudi za varnost.

Tovrstna srečanja so velikega pomena za ohranjanje narodne zavesti Slovencev v zamejstvu in po svetu. Marsikdo, ki prihaja iz države, ki kulturno ni blizu domovini staršev in drugih prednikov ali je od nje celo povsem različna, lahko sčasoma izgubi stik s svojimi koreninami. Toliko večji pomen daje temu srečanju dejstvo, da gre za mladino, ki se bo tako že med odrasčanjem seznanila vsaj z delčkom kulture domovine prednikov. Le kdor se zaveda korenin, lahko odraste v trdno in narodno zavedno osebnost. V prihodnje se bodo organizatorji gotovo prizadevali, da bi k sodelovanju na taboru pritegnili slovenske otroke še iz več evropskih držav. **P. A.**

Tabor slovenskih otrok po svetu, ki ga slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa pripravlja že od leta 1996, letos poteka na Debelem rtiču.

Nič krivi, a nadzorovani

Policijski nadzor nad delom novinarjev je za pravno državo vedno zelo nevarna zadeva, še posebej če se pod njim znajdejo novinarji, ki niso predmet kazenskega postopka. To nas spominja na prejšnji režim, kjer so lahko policija in njene službe v imenu državne varnosti skoraj neomejeno nadzirale vse in vsakogar. V zadnjih nekaj letih smo imeli v Sloveniji vsaj dva odmevna primera, kjer je policija več kot očitno nezakonito nadzirala delo novinarjev. Prvi je iz novejšega časa in je neposredno povezan z novinarko POP TV Damjano Seme. Kot je znano do zdaj (interna preiskava, ki jo je, ko se je primer pojavil v javnosti, sprožil notranji minister Dragutin Mate, v času, ko je nastajal ta članek, še ni bila končana), je poslanec Franc Kangler na komisiji za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb sprožil vprašanje, kaj se dogaja na policijski upravi v Celju. Šlo naj bi za to, naj bi nekateri podatki o predkazenskih postopkih prehitro prihajali v javnost, kar naj bi ogrožalo preiskave. Komisija naj bi nato vprašanje poslala celjski kriminalistični službi, ta pa se je odločila, da bo zadevo raziskala. V poročilu, ki ga je napisala po koncu preiskave, je zapisano, da so kriminalisti, ki so se sicer v preiskavi bolj usmerili na odtekanje podatkov kot na novinarko, zapisali, da v zvezi z aktivnostjo novinarske ekipe POP TV veljajo nekatere splošne ugotovitve (povzemamo samo zanimivejše): da so novinarji POP TV pri ustvarjanju prispevkov zelo prodorni in da za pridobitev informacij uporabljajo vsa sredstva; da vzdržujejo kontakte in se gibljejo v krogih gospodarstva v Celju; da intenzivno vzpostavljajo kontakte z delavci policije, tožilstva in sodišča; da hitro pridejo do nekaterih razmeroma točnih podatkov in da je bilo v preteklosti zaznati nekaj primerov, pri katerih je bila njihova ekipa zelo hitro na kraju dogodka. Čeprav je mogoče, da so takšni zaznamki nastali le po nekih splošnih opažanjih (kot trdijo v celjski kriminalistični službi) in da policija zanje ni uporabila posebnih metod in sredstev, je v tem primeru sporno predvsem to, da je policija v svojem poročilu opisovala delo novinarjev, ki niso bili v kazenskem postopku.

Invalidna razsodba višjega sodišča

Drugi – ne da bi kakor koli želeli zmanjševati pomen primera Semetove –, veliko spornejši, je primer novinarja RTV Slovenija Tomaža Ranca, za katerega je Višje sodišče v Ljubljani pred kratkim dokončno potrdilo, da mu je država, s tem ko je nekdanji kriminalist in današnji vodja komisije za preprečevanje korupcije Drago Kos nezakonito pridobil izpiske klicev z njegovega mobilnega telefona, kršila človekove pravice. Tisto, kar v tem primeru najbolj moti poleg tega, da si je Kos drznil pridobiti podatke o Rančevih klicih, še preden je dobil odredbo sodišča, je to, da je višje sodišče skupaj z ugotovitvijo, da so bili izpiski pridobljeni nezakonito, razveljavilo sodbo Okrajnega sodišča v Ljubljani v tistem delu, ki govori, da je bil tudi sodni nalog izdan nezakonito. Ranc namreč v omenjeni zadevi ni bil osumljen kaznivega dejanja (ker je samo poročal o tem, kdo je zakuhal afero Vič-Holmec), kar pomeni, da sodišče Kosu nikakor ne bi smelo izdati sodnega naloga na pridobitev izpiskov njegovih klicev. Po zakonu se lahko sodni nalogi izdajajo le za osebe, ki so osumljene kaznivega dejanja. Glede na to lahko zdaj upamo, da bo Rancu, ki bo, kot je napovedal, poskušal pravnomočno sodbo višjega sodišča izpodbijati z izrednimi pravnimi sredstvi na vrhovnem sodišču, to uspelo, kajti če mu ne bo, bo takšna invalidna sodba višjega sodišča jasno znamenje vsem sodnikom, da je sodne naloge zoper ljudi (ne samo novinarje) dovoljeno izdajati tudi takrat, kadar niso osumljeni kaznivega dejanja. Novinarja moti tudi to, da mu višje sodišče ni priznalo odškodnine, ki mu jo je prej dvakrat določilo okrajno sodišče.

Kakšen bo epilog?

Ali bo Rancu na koncu uspelo ali ne, bomo seveda videli, do takrat pa se lahko tolažimo z razveseljivim dejstvom, ki ga je v primeru Seme demonstriral Mate, ko je v nasprotju z nekaterimi člani LDS, ki so lani Kosa brez pomislekov imenovali za predsednika protikorupcijske komisije, čeprav je bilo jasno, da bo sodišče ugotovilo, da je nezakonito pridobil izpiske Rančevega telefona, takoj po izbruhu afere dal jasno vedeti, da je nadzor nad osebami, ki niso v kazenskih postopkih, nedopusten, hkrati pa je uvedel strog notranji nadzor. Kot kaže, bo slednji odnesel kar nekaj glav na policiji, iz česar sledi, da so metode prejšnjega režima preteklost.

Ales Kocjan

Nadzor nad osebami, ki niso v kazenskem postopku, je nedopusten, saj je prav pri tem meja med pravno in totalitarno državo.

Za zdaj se lahko tolažimo z razveseljivim dejstvom, ki ga je v primeru Seme demonstriral Mate, ko je takoj po izbruhu afere dal jasno vedeti, da je nadzor nad osebami, ki niso v kazenskih postopkih, nedopusten.

Fotografija: Fotomonteža

Nadzornik novinarjev

Vladna koalicija je v državnem zboru podprla spremembe zakona o nezdružljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo, ki predvideva odpravo komisije za preprečevanje korupcije. Takšna odločitev je bila na neki način pričakovana, saj gre za komisijo, ki pri spopadanju s korupcijo nima skoraj nobenih pristojnosti, vodi pa jo človek, ki je bil udeležen pri več aferah, pri katerih je šlo za zlorabo policije v politične namene.

Spremembe zakona o nezdružljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo, ki med drugim predvidevajo odpravo komisije za preprečevanje

korupcije, ki jo vodi nekdanji kriminalist Drago Kos, je v državnem zboru vložila poslanska skupina SNS, poslanci (za zakon so glasovali poslanci SDS, NSi, SLS in SNS) pa so pred kratkim od-

ločili, da je predlog zakona dobra podlaga za drugo obravnavo. S tem so poslanci SNS in vlade dali jasen znak, da je treba protikorupcijsko komisijo razpustiti, kar so poudarjali tudi v razpravi.

Tako je poslanec SNS Srečko Prijatelj v imenu predlagateljev kot glavni razlog za odpravo komisije izpostavil njeno neučinkovitost in pomanjkanje pristojnosti. "Kosova komisija od oktobra la-

Zmago Jelincič je tako kot njegovi poslanski kolegi iz SNS prepričan, da je komisija za preprečevanje korupcije samo organ za trošenje proračunskega denarja.

Fotografija: SAFO

Razpustitev komisije so za zdaj podprle tudi vladne stranke. Prepričane so, da komisija nima nobenih pravih pooblastil za spopad s korupcijo.

ni, ko je bila ustanovljena, ni opravila skoraj nikakršnega dela, saj v spopadu s korupcijo nima skoraj nikakršnih zakonskih pristojnosti. Komisija namreč ne sodeluje pri kazenskih postopkih, ki se nanašajo na kaznivo dejanje korupcije, ne izvršuje kazenskih pregonov niti ne podaja kazenskih ovadb." Na pomanjkanje pristojnosti je spomnil tudi poslanec SDS Branko Grims in hkrati opozoril, da je komisija glede na svoj učinek predraga:

"Dejstvo je, da je ta komisija zelo draga, da je njena učinkovitost zelo vprašljiva," je dejal Grims.

Tiger brez zob

Čeprav so poslanci LDS in SD, ki so v razpravi komisijo in njene predsednika ves čas krčevito branili, te navedbe izpodbijali, imajo tokrat vladni poslanci in poslanci SNS vendarle prav. Komisija, za katero je država do zdaj letno namenila nekaj več kot 260 milijonov tolarjev (nova vlada je v rebalansu proračuna za leto 2005 sredstva znižala za nekaj več kot 80 milijonov), namreč poleg

St. 0221/12
One:18.4.1994

URADNA TAJNOST
STROGO ZAPRNO

SEZNAM DOKUMENTOV

1. Kriminalističnotehnična ekspertiza v zadevi "pošteni policisti";
2. Dokumenta, ki ju je SMOLNIKAR izročil KOSU 13.1.1994;
3. Dokumenti, ki jih je SMOLNIKAR izročil KOSU 18.1.1994;
4. Dokument, ki ga je SMOLNIKAR izročil 25.2.1994;
5. Dokumenti, ki jih je SMOLNIKAR izročil 27.2.1994;
6. Dokument, ki ga je SMOLNIKAR izročil 6.3.1994;
7. Strokovno mnenje CKTP o dokumentih in primerjavi s 14.4.1994;
8. UZ o izročitvi dokumentov predstavniku VO MO, ki listin ni poznal;
9. Obvestilo o pogrešanju zigorov, datirano s 23.12.1993;

Skrajno sporno vlogo je Kos odigral v aferi Depala vas, kjer je šlo za zlorabo policije v politične namene. Kos je namreč Milanu Smolnikarju dajal navodila, kakšne dokumente naj pridobi na obrambnem ministrstvu.

splošnih pristojnosti, kot je opozarjanje na možnost korupcije, predlaganje popravkov zakonodaje s tega področja ipd., nima večjih pristojnosti. Tako njeni člani ne morejo aktivno sodelovati v raziskovanju korupcijskih dejanj, ne morejo podajati kazenskih ovadb in ne morejo izvrševati kazenskih pregonov. Edino kolikor toliko konkretna pristojnost komisije je, da ji morajo javni funkcionarji ob nastopu svojega mandata posredovati seznam svojega premoženja in podjetij, kjer bi pri poslovanju z državo lahko šlo za navzkrižje in

teresov, pa še pri tem ni nobenega zagotovila, da komisija dobi prave podatke. Funkcionarji lahko, kot vemo še iz časov parlamentarnih komisij za nadzor nad nezdružljivostjo opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo, svoje deleže v podjetjih začasno prepisejo na sorodnike ali poslovne partnerje (teh namreč preverjanje komisije ne zajame), "njihova" podjetja pa lahko tako še naprej nemoteno poslujejo z državo. Enako lahko naredijo tudi s premoženjem, kar pomeni, da komisija s pristojnostmi, ki jih ima, nikakor ne

more ugotoviti, koliko premoženja so si nabrali med mandatom.

Vse afere agenta Blackbirda

Neučinkovitost komisije, ki je posledica predvsem pomanjkanja pristojnosti, je torej dober razlog, zakaj so vladni poslanci podprli predlog SNS, da se komisija odpravi, zagotovo pa ni edini. Zelo tehten razlog za njeno odpravo (na to je med razpravo o zakonu opozoril poslanec SLS Franc Kangler, ko je

dejal, da komisije ne bi bilo treba ukinjati, če bi njen predsednik odstopil) je zagotovo tudi njen predsednik Drago Kos, ki ga je vlada Antona Ropa na to mesto za pet let imenovala oktobra lani. Kos je namreč človek, ki je bil v zadnjih letih dokazano vpleten v vsaj en primer, v katerem je šlo za zlorabo policije v politične namene, in v vsaj en primer, kjer je šlo za nezakonit in skrajno nedopusten poseg v delo in zasebnost novinarja. Prvi primer, kjer je šlo za zlorabo policije v politične namene, sega v čas tako imenovane afere Depala vas, ko je "levica" angazirala policijo, naj na obrambnem ministrstvu poskuša pridobiti čim več dokumentov, s katerimi bi lahko bremenili in odstavili v vladi čedalje bolj močnega Janeza Janšo. Kot glavnega izvajalca naloge sta takrat politika in policija angazirali Milana Smolnikarja, vendar ga je obrambno ministrstvo kmalu razkrinkalo in ga po nekaj tednih vohunjenja v Depali vasi aretiralo. Čeprav so mediji vključno z glavnimi akterji zgodbe celoten dogodek prikazovali kot nedopustno poseganje vojske v civilno sfero, se je kmalu izkazalo, da je bil Smolnikar vse prej kot civilist. Izkazalo se je namreč, da je bil policijski vohun, čigar vohunjenje je z ljubljanske kriminalistične policije poleg nepo-

Ali lahko nekdo, s pomočjo katerega je politika zlorabljala policijo za svoje interese, vodi komisijo, ki naj bi se spopadala s korupcijo?

Okrožno sodišče v Ljubljani je dvakrat ugotovilo, da je Kos nezakonito pridobil izpiske klicev novinarja RTV Tomaža Ranca. To je pred kratkim dokončno pritrdilo tudi višje sodišče.

» sredno nadrejenih usmerjal takratni kriminalist Drago Kos.

Nezakonit nadzor novinarja

Drugi primer Kosovega spornega, in kot je ugotovilo tudi sodišče, nezakonitega ravnanja (v primerjavi s tem je afera, v kateri je neki celjski kriminalist v svojem poročilu nedopustno omenjal delo novinarke POP TV Damjane Seme, prav

Gricarjeva komisija končala svoje delo. V okviru te preiskave je Drago Kos na zaslišanje na policijo povabil tudi Ranca in mu med zaslišanjem pred nos pomolil izpisek klicev mobilnih števil, ki jih je Ranc klical v zadnjih dneh. Ranc naj bi ga bil vprašal, ali si je za to pridobil sodno odredbo, Kos pa naj bi mu bil odvrnil, da lahko to dobi vedno, kadar je treba. Ker je Ranc

ni vzela (iz protesta je kmalu zatem kot voditeljica posebne skupine tožilcev odstopila Barbara Brezigar) in ga dodelila državnemu tožilcu Gorazdu Fiserju, ta pa je že napisano ovadbo vrgel v kos.

S tem pa se ni strinjal Ranc, zato je zoper notranje ministrstvo vložil zasebno tožbo in z njo uspel. Okrožno sodišče v Ljubljani je tako že dvakrat ugotovilo, da je

škodnina (slednje se ni dokončno, saj poskusa Ranc to še izpodbijati), nedvoumno pa je še enkrat pravnomočno potrdilo, da so bili izpiski pridobljeni nezakonito.

LDS Kosa ne bo mogla braniti z referendumom

Glede na vse se torej protesti, ki so jih ob Kosovem imenovanju za predsednika komisije za pre-

Afera Vič-Holmec je odnesla notranjega ministra Mirka Bandlja. Bo zdaj, čeprav veliko prepozno, odnesla še Kosa in njegovo komisijo? Kot kaže, se bo zgodilo prav to.

Če bo komisija za preprečevanje korupcije dobila večja pooblastila, tako si želi Kos, potem ni izključeno, da se ne bo glede na Kosovo preteklost spremenila v nekakšno parapolico.

LDS je Kosa, ki je bil vpleten v vsaj dva primera, v katerih je šlo za zlorabo policije v politične namene, pripravljena braniti celo z referendumom.

nedolžna) je iz leta 1999, ko je Kos nezakonito pridobil izpiske klicev z mobilnega telefona novinarja Tomaza Ranca. Kot je znano, je zadeva neposredno povezana z znamenito afero Vič-Holmec, v kateri sta notranje ministrstvo in minister Mirko Bandelj Slovenskim novicam posredovala posnetke, ki naj bi dokazovali, da so slovenski teritorialci med osamosvojitveno vojno na mejnem prehodu Vič-Holmec streljali na vojne ujetnike in s tem zagrešili vojni zločin. Preiskave zadeve se je lotila t. i. Gricarjeva komisija, ki jo je ustanovil državni zbor (na koncu je ugotovila, da zločina ni bilo, zaradi česar se je moral s svojega položaja posloviti Bandelj), hkrati pa so tudi na notranjem ministrstvu z vzporedno preiskavo želeli izvedeti, kdo v omenjenem primeru izdaja informacije novinarjem (nekateri novinarji, prvi je bil Tomaž Ranc, so namreč objavili novico, da za celotno zadevo stoji vrh notranjega ministrstva, ki se je želel na ta način znebiti generalnega direktorja policije Marka Pogorevca), se preden je

menil, da je Kos izpiske dobil nezakonito, je o tem takoj po zaslišanju obvestil državno tožilstvo. Primer je prevzela posebna skupina državnih tožilcev in zoper Kosa ter enega izmed njegovih uslužbencev napisala kazensko ovadbo, vendar pa slednja ni nikoli pršla na sodiš-

Kos izpiske klicev Rancevega mobilnega telefona dobil, se preden si je pridobil sodni nalog, nezakonito torej (nezakonit je bil po mnenju sodišča tudi sam nalog), in državi naložilo, da mora Rancu plačati 700.000 tolarjev odškodnine. Višje sodišče, na katero

preprečevanje korupcije izražali takratni opozicijski poslanci, kažejo kot povsem upravičeni. Le kako namreč lahko komisijo, ki naj bi preganjala kazniva dejanja, kar korupcija nedvomno je, vodi človek, ki je sam deloval nezakonito, ali pa, kakšno moralno težo in verodostojnost ima pri pregonu kaznivih dejanj človek, ki je kazniva dejanja sam počel? Zato ne preseneča, da Socialni demokrati niso podprli predloga LDS, da bi skupaj z referendumom o RTV, ki bo 25. septembra, razpisali še referendum o Kosovi komisiji. Človeka, kot je Kos, je skoraj nemogoče uspešno javno braniti, poleg tega pa bi lahko razprava o njem ogrozila tudi morebitno uspešnost referenduma o RTV. Le kako se lahko vzameta za manjšo politizacijo javne RTV, hkrati pa podpira človeka, ki je sodno dokazano kršil človekove pravice enega od njenih novinarjev, in to v zadevi, v kateri so bili prav novinarji izrabljeni (predvsem s strani LDS) za izrazito politične namene.

Aleš Kocjan

Na kratko

Kar se Janezek nauči, to Janez zna

Ena izmed prigod, ki kaže na pravo Kosovo naravo, je povezana z obveznim poligrafskim testiranjem, ki ga je Kos, ko je postal predsednik protikorupcijske komisije, želel zapisati v njen poslovnik kot obvezno preverjanje ustreznosti kandidatov za sprejem v službo na komisiji. Ker je ideja naletela na oster odziv nekaterih političnih krogov, ki so menili, da gre lahko pri takšnih testiranjih za grob poseg v človekovo zasebnost, je idejo pozneje opustil, vendar ne docela. Kot je bilo slišati, naj bi bil kljub nezakonnosti takšnega početja (tega ne dovoljuje nobena delovna zakonodaja) testiral nekaj svojih najožjih sodelavcev, pri čemer naj bi jim bil postavljala tudi nekatera vprašanja osebne narave.

Glavno zaslugu za to je imela se je nato pritožila država, je ugotovila, da nalog ni bil izdan nezakonito in da Rancu ne pripada od-

Za večjo pravičnost

Tudi zadnji teden v juliju je bilo v DZ delavno. Na izredni seji so po nujnem postopku obravnavali novelo zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Zakon uvaja izravnalne sheme dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, skaterimi se bodo izravnale razlike v stroških med zavarovalnicami, ki so posledica različne strukture zavarovancev. Sheme bodo začele veljati 1. marca 2006. Zakon uvaja tudi enako višino premije za vse zavarovance iste zavarovalnice ob istem času, po novem pa se v dopolnilnem zavarovanju ne bodo več oblikovale t. i. starostne rezervacije. Do sredstev, ki so bila oblikovana na ta način, bodo upravičeni le tisti zavarovanci, za katere so jih zavarovalnice oblikovale.

Novi zakon je po besedah ministra Andreja Bručana potreben za normalizacijo področja dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, saj bi sicer prišlo do destabilizacije sistema. Po ministrovem mnenju bodo izravnalne sheme zagotovile večjo pravičnost za zavarovalnice in zavarovance. V opoziciji niso bili najbolj zadovoljni, saj njihova dopolnila niso dobila potrebne podpore. Srečko Prijatelj (SNS) je dejal, da je zakon neusklajen, pomisleke pa sta imela tudi Robert Sraka in Marko Jaklič iz Vzajemne, ki sta predstavljala Gospodarsko zbornico Slovenije, Združenje delodajalcev. Vsi trije so izrazili pomisle-

ke glede rešitev pri upravičencih do vračila starostnih rezervacij in glede določitve provizije, ki jo bodo morale zavarovalnice plačati izvajalcem zdravstvenih storitev za stroške posredovanja podatkov. Odbor je sprejel dopolnilo, po katerem se bo provizija zmanjšala z 1,5 na 0,75 odstotka stroškov škod, kajti zavarovalnice jo delno že plačujejo s financiranjem kartice zdravstvenega zavarovanja.

Pomisleki so leteli tudi na novo sestavo skupščine Vzajemne, ki bo upoštevala starostne skupine. Taka sestava je po mnenju Brede Pečan (SD) neizvedljiva, omenjena provizija pa nelogična in celo nezakonita. Pri SD so predlagali oprostitve plačila premije dopolnilnega zavarovanja za socialno ogrožene in oprostitve davka od prometa zavarovalnih poslov na izplačane zneske izplačila rezervacij. Pri LDS pa so predlagali, da bi imel dopolnilno zdravstveno zavarovanje lahko tudi zavod za zdravstveno zavarovanje. Kljub nekaterim pomislekom pa je večina strank, tudi opozicijskih, presodila, da je sprememba zakona nujno potrebna, in jo zato podprla.

Potrjena neprofesionalna funkcija

Poslanci so na seji vnovič potrdili dopolnitve zakona o državnem svetu, na katerega je ta izglasoval veto. Z zakonskimi dopolnitvami se status predsednika DS ureja v skladu s tem, da gre za častno funkcijo. To pomeni, da predsedniku DS pripadajo le pravica do denarnega na-

domestila za čas opravljanja funkcije in do povračila stroškov. Poslovnik DS vprašanje ureja dvoumno, saj v 23. členu povzema enako ureditev, v drugem členu pa določa, da predsednik funkcijo opravlja poklicno. Na podlagi tega člena, ki je v neskladju tudi z ustavo, so predsedniki DS do sedaj plačo prejemali neupravičeno. DZ je zakonske dopolnitve s strani vlade prepričljivo potrdil. Odložilni veto pa je izhajal iz prepričanja, da le poklicni predsednik zagotavlja nemoteno delovanje DS.

Zagotovili poroštvo za ceste

Poslanci so podprli tudi sprejetje dveh zakonov o poroštvi Družbi za avtoceste Republike Slovenije (DARS), namenjenih graditvi avtocest. Gre za soglasje za obveznosti DARS ter za poroštvo države za najetje posojil ter izdajo dolžniških in vrednostnih papirjev za izvedbo programiranih avtocestnih odsekov v višini 360 milijonov evrov.

Na seji matičnega odbora DZ so poleg navedbe cestnih odsekov, za katere bodo sredstva namenjena, določili, da mora graditev slediti dinamiki nacionalnega avtocestnega programa in letnih načrtov razvoja in obnavljanja avtocest.

Treba je vedeti, da je rebalans letošnjega proračuna znižal sredstva za graditev avtocest v višini 8,5 milijarde tolarjev, zato je za odseke v skupni vrednosti 539,3 milijona evrov nastala potreba po zagotovitvi dodatnih virov iz posojil ter izdaje obveznic.

Pri tem bo DARS 179,3 milijona tolarjev zagotovil iz lastnih sredstev.

Dnevni red so poslanci razširili z vnovičnim odločanjem o zakonu o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozihih (gre za uvedbo digitalnih tahografov). Zakon je bil sprejet že na zadnji redni seji, a je DS nanj izglasoval veto.

Mitja Volčanšek

ANKETA

Je Drago Kos primeren človek za vodenje boja proti korupciji?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Ali podpirate ustanovitev sklada za pluralizacijo medijev?

da	37,8
ne	32,0
ne vem	30,2

% 0 25 50 75 100

Glasovalo: 804

DEMOKRACIJA

Afere pod LDS

Liberalna demokracija Slovenije (LDS) je bila več kot desetletje oziroma 12 let v odločujočem položaju in je za člane nadzornih svetov in uprav v javnih podjetjih in drugih družbah v državi lasti postavljala svoje ljudi.

Pod krinko t. i. strokovnosti se je v dvanajstih letih spleta mreža političnih, osebnih in sorodstvenih povezav, ki so obvladovale monopolna (ponekod je še vedno tako, saj še ni prislo do zamenjav nadzornikov in

članov uprav) in nekatera najdonosnejša javna podjetja v večinski državni lasti. Ta podjetja, vodena ali popolnoma nadzorovana s strani politikov LDS, so nato posle dodeljevala zasebnim podjetjem, ki so jih vodili člani ali simpatizerji vodilnih politikov vladnih strank. Pogosto pa so dodatno sklepale še navidezne ali pristranske pogodbe o poslovnem sodelovanju s posameznimi politiki, tudi novinarji ali z njimi povezanimi osebami.

Ključni posamezniki

LDS je obvladovale nekaj ključnih posameznikov. Med njimi je prvi

Gregor Golobič, nekdanji generalni sekretar stranke, nato pa predsednik sveta stranke. Danes je poslovni direktor v zasebni družbi Ultra iz Zagorja. Iz ozadja je LDS obvladoval Mirko Bandelj, danes odvetnik, pred tem pa je bil generalni sekretar vlade, minister za notranje zadeve, odvetnik v odvetniški pisarni Mira Senice, predsednik sveta Kliničnega centra v Ljubljani, predsednik sveta Centra vlade za informatiko, predsednik nadzornega sveta Holdinga Slovenske železnice, predsednik sveta za graditev Doma paraplegikov v Piranu, član nadzornega sveta AD-Futura, znan-

stveno-izobraževalne fundacije RS, član nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe in član nadzornega sveta družbe SRC.SI. Tretji je Tone Anderlič, poslanec državnega zbora. Je predsednik sveta LDS, nekdanji vodja poslanske skupine LDS, član izvršilnega odbora te stranke, ustanovitelj zasebne družbe Gea College in ustanovitelj podjetja Eurocon, podjetniško svetovanje, d. o. o. Pa Marko Pavliha, poslanec in podpredsednik državnega zbora, podpredsednik LDS, nekdanji prometni minister, ustanovitelj podjetja Narval, poslovno svetovanje, d. o. o., ustanovitelj

Fotografije: SAFO

Prinz Inštituta, nekdanji član nadzornega sveta družbe Sava – Re. Sledi Janez Kopač, ki se prejema nadomestilo ministrske plače, funkcionar LDS; član Ekološkega sklada RS, nekdanji predsednik nadzornega sveta Stanovanjskega sklada RS in zdajšnji član nadzornega sveta Eles, poleg tega pa še soustanovitelj družbe Kopač in otroci ter družbe Amma Leasing. Politiko je pomembno krojil tudi Adolf Zupan, predsednik uprave Zavarovalnice Tilia, državni svetnik in nekdanji predsednik Telekom Slovenije. Pred tem je bil član nadzornega sveta družbe Mobitel, član nadzornega sveta Siola, nekdanji član nadzornega sveta Triglava Naložb, nekdanji član nadzornega sveta Triglava, finančne družbe in član nadzornega sveta JP Komunala Novo mesto. Iz LDS naj bi bil pred nedavnim izstopil. Vsak od navedenih ima svo-

jo zgodbo, ki dokazuje uvodoma zapisane trditve, zato pojdimo po vrsti.

Telekom – kokoš, ki nese zlata jajca za LDS

Tipičen primer obvladovanja najdonosnejših podjetij je Telekom Slovenije, ki je v večinski državni lasti. Telekom je aprila leta 2000 plačal 38 milijonov tolarjev za projekt z naslovom Slovenija gre naprej. To geslo je na volitvah istega leta odkupila LDS in Telekomu zanj plačala simbolično ceno nekaj sto tisoč tolarjev. Dejanske stroške projekta je tako pokrila Telekom. Iz Telekomu se je odlilo veliko državnega denarja, saj je z različnimi družbami, posamezniki in tudi novinarji sklenil pogodbe. Tako je Telekom januarja 2000 sklenil pogodbo o pravnem svetovanju z odvetnikom Mirom Senico, po kateri mu je plačeval pavšalni znesek 500 tisoč tolarjev na mesec, čeprav je odvetnik Senica vsako konkretno storitev, ki jo je opravil za to družbo, še dodatno zaračunal, in to po izjemno visoki tarifi. V času, ko je bila podpisana pogodba z odvetnikom Senico, je bilo na Telekomu redno zaposlenih 18 pravnikov, prav tako je imel Telekom že sklenjeno pogodbo o zastopanju z nekim drugim odvetnikom. Bolj kot potreba po dodatni pravni pomoči 24 ur na dan naj bi po prepričanju poznavalcev razmer k podpisu pogodbe med Telekomom in odvetnikom Senico pripomoglo prijateljstvo Mira Senice z vodilnimi politikami LDS; v njegovi odvetniški pisarni je bil leta 2000 zaposlen Mirko Bandelj, poznejši generalni sekretar vlade.

Golobič in Ultra

Golobič je bil glavni vladni kad-

rovnik, tajniki prejšnjih vladajočih strank pa so imeli pri njem sestanek vsak torek. Na teh sejah so temeljito pregledali vse nove zaposlitve. Zaposlili niso nikogar in odobrili niso nobene kadrovske premestitve, če se s predlogom ni strinjal Gregor Golobič. V tem času so odgovorni v državnem podjetju Mobitel s preplačanimi ali navideznimi posli in prelivanjem denarja v zasebno podjetje Ultra Zagorje, kjer je Golobič zdaj zaposlen (službo naj bi pri njih zdaj iskal tudi Janez Kopač), omogočili velike dobičke skupini simpatizerjev in članov LDS. Na enak način so prek Mobitela omogočili ustanovitev in nastanek družbe Debitel in s tem velikanske dobičke in prihodke skupini politikov LDS okrog nekdanjega vodilnega člana te stranke Boruta Razdevskega. Ta je bil kot politik LDS in mestni svetnik te stranke v Ljubljani leta 1996 najprej imenovan za vodjo donosnega projekta GSM v Mobitelu. Po njegovem imenovanju so vsa dela pri postavljanju omrežja GSM prenesli na Ultra v Zagorju, ki je v lasti članov in simpatizerjev LDS ter osebnih prijateljev Gregorja Golobiča. Ultra je nenadoma izvajala vsa gradbenoinstalacijska, montažna in druga dela za Mobitel. Jeseni leta 1999 so Razdevska poslali v Debitel, ki mu je Mobitel prepustil velik del najbolj donosnih poslov. Še prej pa je Mobitel podpisal nekaj donosnih pogodb z Ultra, ki je v tem času gradbena dela prepustila lastniško povezanemu podjetju GIP Beton MTO Zagorje, sama pa se je lotila dobav sistemov za nadzor, ki so bili v svetu že razviti, elektronski deli pa na Daljnem vzhodu dostopni po zelo nizkih cenah. Tudi GI Beton MTO Zagorje

je čez noč, tako kot Ultra, postalo superuspešno podjetje. Ultra je v času, ko je bil Gregor Golobič po realnem političnem vplivu ena najmočnejših figur nekdanje vladajoče koalicijske, pridobila tudi znatna sredstva neposredno iz državnega proračuna, in to prek razpisov raznih ministrstev, ki so jih vodili politiki LDS.

Milijoni za Ultra

Sum koruptivnega delovanja in izkoriščanja političnega vpliva vodilnega funkcionarja nekdanje stranke na oblasti se je po Golobičevi zaposlitvi v Ultri (hkrati je bil še naprej predsednik sveta LDS) še utrdil. Po prevzemu neposrednih nalog v podjetju Ultra so se posli z državnimi in javnimi podjetji namreč še okrepili. Eden od primerov takšnih poslov je vstop Ultrinega sistema talk track (za sledenje, komunikacijo in upravljanje vozil) v Pošto Slovenije. Na prvem razpisu za ta sistem so sodelovala tri podjetja, vendar je bil razpis razveljavljen. Na ponovljenem razpisu se je pojavila samo Golobičeva Ultra in bila seveda izbrana kot edini ponudnik. Pošta je tako sklenila z Ultra dogovor o najemu naprav za sledenje. Pogodba je sklenjena za tri leta, za to pa bo Pošta Slovenije kot državno podjetje Ultri plačala več kot 300 milijonov tolarjev najemnine. Generalni direktor Pošte Slovenije je bil do nedavnega Alfonz Podgorelec, nekdanji predsednik LDS v Mariboru. Omeniti velja še, da je imela Pošta Slovenije vsa zavarovanja sklenjena z Zavarovalnico Triglav, ki jo je vodil Jože Lenič, strankarski kolega Alfonza Podgorelca. Poleg pošte je podobno pogodbo lani z Ultra sklenila družba Ljubljanski potniški promet

Ultra iz Zagorja je tipično podjetje, v katerega so se stekale ogromne vsote državnega denarja, na koncu pa se je v njej zaposlil še ključni akter iz vrha LDS – Gregor Golobič.

Mirka Bandelja bremenijo predvsem posli z osebnimi izkaznicami, avtomobilskimi nalepkami in potnimi listi.

(LPP). Sicer pa je Ultra v času, ko je bil njen mentor Gregor Golobič, poslovno sodelovala s številnimi večinsko državnimi ali javnimi podjetji in državnimi ustanovami. V svoji ponudbi za zastopanje je lani navajala naslednja podjetja, s katerimi poslovno sodeluje in so naročniki njenih storitev: Davčna uprava RS (DURS), Elektro Celje, Elektro Gorenjska, Elektro Ljubljana, Elektro Maribor, Elektro Primorska, Energetika Ljubljana, Javno podjetje LPP, Koroska banka (sodi pod okrilje NLB), ministrstvo za obrambo, ministrstvo za notranje zadeve, ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija RS za okolje, Pozavarovalnica Sava, Slovenske železnice, Snaga Ljubljana, Snaga Maribor, Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Maribor ter seveda Telekom Slovenije in Mobitel.

Bandljeve listine

Mirka Bandlja najbolj povezujejo z osebnimi izkaznicami, kjer je slo za posel, vreden 1,5 milijarde tolarjev, z avtomobilskimi nalepkami v vrednosti 5 milijard tolarjev in s potnimi listi, vrednimi se nekaj več. Vse tri posle si delita tandem Cetis iz Celja, ki je ob prevzemu prvega posla imel 482 zaposlenih, in Mirage iz Novega mesta s takrat komaj petimi zaposlenimi in z nekaj deset milijonov tolarjev doseženega prihodka. Lastnik in direktor

Tone Anderlič je bil besen, ker je bil ob zaslužek skoraj milijona evrov, ki bi jih dobil, ko bi prodal zemljišče na Obali, če se ne bi bil vmešal Bruno Špoljar.

Miragea Robert Rotar je prvi pomembnejši posel z državo sklenil junija 1998, ko je med drugim s takratnim notranjim ministrom Mirkom Bandljem podpisal pogodbo o izdelavi osebnih izkaznic. Aprila 2000 je z notranjim ministrom Borutom Šukljatom podpisal se pogodbo o izdelavi potnih listov. Kot zanimivost dodajmo, da je bil odvetnik Miragea v tem času Mirko Bandelj. Sicer pa je v Mirageu od konca leta 1990 zaposlen tudi Milos Šuštar, ki je bil generalni sekretar na notranjem ministrstvu, ko ga je vodil Mirko Bandelj.

Druge Bandljeve naveze

Bandelj je bil povezan tudi z zasebnim podjetjem SRC.SI, ki je dajalo informacijsko podporo vladnim ministrom in sejam vlade. V tem podjetju je vodja prodaje Gregor Banič, sin Iva Baniča in prijatelj Mirka Bandlja ter Hermana Rigelnika. Gregor Banič naj bi bil Mirka Bandlja nenehno spremljal na seje v

Janez Kopač "si je pomagal" z denarjem iz elektrogospodarstva.

Kliničnem centru Ljubljana, kjer je bil Bandelj predsednik sveta, Banič pa osebni svetovalec Primoza Rodeta, takratnega generalnega direktorja Kliničnega centra. Pozneje je mladi Banič postal tudi Bandljev sekretar v Lions Clubu Ilirja (Bandelj je predsednik). Mirko Bandelj je v vladnem centru za informatiko zaposlil tudi svojega brata Franja Bandlja.

Gantar, Vega in drugi

Klienzelcem je mogoče zaznati tudi v primeru tozbe Vege proti Republiki Sloveniji. Tako sta Pavel Gantar, nekdanji minister za informacijsko družbo, in vlada tik pred lanskimi državnoborskimimi volitvami najela odvetniško pisarno Colja & Rojs in partnerji, ki naj bi za vlado pripravila nekatera stališča v zvezi z omenjeno tozbo. Za to je odvetniška pisarna izstavila najmanj osemkrat višji račun od dogovorjenega. Šele pozneje se je izkazalo, da je Marjan Colja, eden od lastnikov te odvetniške pisarne, član Lions Cluba Ilirja, katerega predsednik je Mirko Bandelj, generalni sekretar Ropove vlade in zdajšnji samostojni odvetnik. Član kluba je tudi Mirko Senica, ki zastopa Vego oziroma v njenem imenu pripravlja tozbo zoper državo. Najmanj dva lastnika odvetniške pisarne Colja & Rojs s partnerji pa sta tesno povezana z nekdanjo vladajočo LDS: Marjan Colja je član nekaterih nadzornih svetov, Ales Rojs pa je zastopal državo v zadevah v zvezi s Slovensko odškodninsko družbo (SOD), Kapitalsko družbo (KAD) in enim od ministrstev. Oবাদba zoper Alesa Rojsa, kjer so mu že konec leta 1996 očitali sum velike davčne utaje, pa je medtem zastala na Okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani. Ali je bila tudi ta v omari nekdanjega državnega tožilca, še ne vemo, jasno pa je, da je za vse to

vedela tudi Zdenka Cerar, nekdanja generalna državna tožilka in zdajšnja podpredsednica LDS. Mimorede, Cerarjeva je najmanj do poletja uveljavljala nadomestilo ministrske plače v višini 1,3 milijona tolarjev bruto na mesec, četudi ima že vse pogoje za upokojitve. Dodajmo še, da je eden od lastnikov odvetniške pisarne Colja & Rojs in partnerji tudi odvetnik Marjan Colja, nekdanji namestnik predsednika nadzornega sveta delniške družbe Droga, ki mu je predsedoval Gorazd Čuk, nekdanji visoki funkcionar LDS.

Bandelj, Miklavčič, Šimenc

Ob vsem tem je javnosti znan tudi prispevek nekdanjega generalnega sekretarja vlade Mirka Bandlja v aferi Slovenskih železnic. Bandelj naj bi bil v to podjetje pripeljal Blaža Miklavčiča, zdaj že nekdanjega direktorja, in ves čas stal za njim. Slovenske železnice že nekaj časa pretresajo različne afere – od nezakonito sklenjenih svetovalnih pogodb, ki jih je podpisal nekdanji direktor Miklavčič, do ponarejene diplome Igorja Šimenca, nekdanjega generalnega sekretarja SZ.

Anderličeva zemljišča

Tone Anderlič je vsa leta poslanec v državnem zboru in večino let je bil tudi vodja poslanske skupine LDS. Po porazu na zadnjih volitvah mu je primat odvzel Tone Rop. Sicer pa Anderliča najbolj zaznamuje t. i. zemljiška afeta na slovenski obali. Kmet Bruno Špoljar je konec leta 2001 na Upravnih enoti Piran videl razglas, v katerem so Hoteli Piran ponujali na prodaj stiri parcele, ki ležijo v neposredni bližini hotelov v Strunjanu. Ker so bila zemljišča kategorizirana kot kmetijska zemljišča in ker je imel Špoljar kot oseba s statusom kmeta in neposredni sosed po zakonu predkupno pravico, poleg tega pa

Ob 40-letnici Ognjišča

Postojna, 4. september 2005

Na parkirišču Postojnske jame.

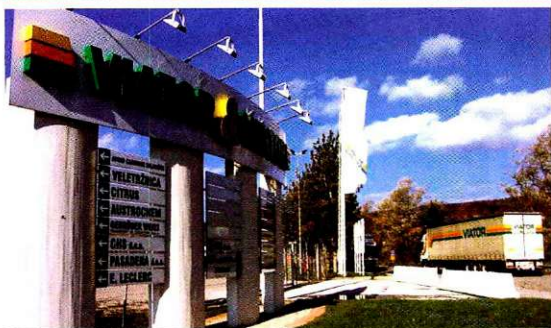

**Veliko srečanje
bralcev in
prijateljev
Ognjišča**

25. srečanje PRO

**Pridite, naj se znova pokaže, da smo ena družina,
zbrana okrog toplega domačega Ognjišča!**

Radio Ognjišče, Trg Svob. 11, Koper, foto: Franc Stela

Viator Vektor je od države kupil donosno družbo Sistemska tehnika in jo nemudoma za bistveno višjo ceno prodal Avstrijcem.

Tudi v aferi Elan nihče ni bil pravomočno obsojen na zaporno kaznen, oskodovali so bili le ljudje, ki so denar vložili v banko Les.

V Zavarovalnici Triglav veliko zapravljenega, ovadbe in tožbe proti vpletenim mirujejo.

je bila tudi ponujena cena v višini 580 tolarjev za kvadratni meter zemljišča zelo ugodna, se je Špoljar prijavil na razpis. Kmalu po prijavi pa ga je Ana Žerjal, direktorica družbe Hoteli Piran, obvestila, da so parcele že prodane Tonetu Anderliču in podjetju Sponcor, razpis pa je bil "samo formalnost", ki jo je pač treba izpolniti po zakonu. Anderlič in Sponcor sta bila ob tem besna, saj se jima je v posel vmešal kmet Špoljar. Če bi jima načrt uspel, bi za vsega 5,8 milijona tolarjev kupila 10.000 kvadratnih metrov parcel na najelitnejši lokaciji v Strunjanu, tik ob zalivu Svetega duha, nato pa bi jih po oceni strokovnjakov lahko prodala tudi za milijon evrov (240 milijonov tolarjev). Anderlič je seveda temu oporekal in dejal, naj bi zemljišča želel kupiti samo zato, ker si je želel prek njih urediti dovoz do vile, ki jo je leta 2000 kupil tudi od družbe Hoteli Piran.

Pavliha razsodnik

Marko Pavliha, zdajšnji poslanec in podpredsednik državnega zbora, naj bi imel kot član LDS največ vpliva na delo pravosodja. Na delovanje slednjega je namreč veliko pripomb, se posebej kritično pa je na Obali, kjer naj bi bila prepletenost policije, tožilstva in sodnikov ter politike izredno velika. Na Obali naj bi pravosodni organi še vedno delali kot v časih komunizma. Pri vsem skupaj gre torej za svojevrsten klientelizem in korupcijo, po prepričanju oskodovalih državljanov, ki svojo pravico iščejo na sodiščih, pa naj bi v večini sodelovali prav predstavniki LDS in SD. Jasen primer klientelizma je spor med Kočvarjem in Konstantinovičem. Sodišče v Piranu je namreč dovolilo izvršbo na hišo v lasti Saša Konstantinoviča zaradi nekaj več kot 70 tisoč tolarjev zneska dolga, ta pa je bil posledica manjše pravde na sodišču. V tem

primeru se je v slabi luči pokazala predvsem sodnica Okrajnega sodišča v Piranu Ester Debernardi Pavliha, soproga Marka Pavliha. V primeru Kočvar in Konstantinovič se tako postavlja vprašanje, kako je lahko omenjena sodnica sploh izvršila dražbo stare istrske hiše na eminentni lokaciji zaradi 70 tisoč tolarjev prvotnega zneska dolga. Že dejstvo, da je bilo za izvršbo uporabljeno neprimerno sredstvo, ki ga je predlagal upnik Boris Kočvar, je sporno, še sporneje pa je, da je hišo kupil upnik in tako pridobil hišo s parcelo. Dodajmo, da Konstantinoviču sodišče sploh ni hotelo posredovati podatka, za kakšno ceno je Kočvar kupil hišo s pripadajočim zemljiščem. V primeru je zanimivo še to, da so na višjih instancah primer Konstantinovičevih pritožb reševali prijatelji družine Pavliha, zaradi česar je verodostojnost njihovih odločitev vprašljiva. Sporno vlogo pri nezakonitih poslih na Obali naj bi odigrali Ester Debernardi Pavliha, sodnica na Okrajnem sodišču v Piranu, Marko Pavliha, nekdanji član sodnega sveta, zdajšnji podpredsednik LDS, mož Debernardi jeve in prijatelj zakoncev Maje in Jožeta Tratnika. Maja Tratnik je bila do junija lani predsednica sodnega sveta in sodnica Višjega sodišča v Ljubljani, Jože Tratnik pa član Ustavnega so-

dišča Republike Slovenije. V omenjene posle so bili vpleteni tudi pomembni lokalni predstavniki LDS in SD, predvsem Boris Kočvar, direktor urada za okolje in prostor na občini Piran, ki naj bi izdajal odločbe o rušenju črnih gradenj, sam pa naj bi bil svojo hišo postavil na območju, kjer graditev ni bila dovoljena. Kočvar za vse take zapise vlaga tožbe, eno je vložil tudi zoper družbo Nova obzorja, ki izdaja naš tedenik, in avtorico tega prispevka. Očitno meni, da se bo končalo kot v Konstantinovičevem primeru. Dodajmo, da je življenjska partnerica Borisa Kočvarja Eugenija Carl, novinarka nacionalne RTV, katere poročanje poznavalci razmer povezujejo z naklonjenostjo LDS in SD.

Kopačev denar

Janeza Kopača, visokega funkcionarja LDS, so ves čas spremljale razne afere. Danes poudarimo njegovo delovanje na gospodarskem področju. Nekdanji minister za okolje, prostor in energijo je ustanovitelj družbe Kopač in otroci, d. n. o., soustanoviteljica je Kopačeva žena Miranda Komac Kopač. Omenjena družba je ustanoviteljica družbe Amma Leasing, d. o. o., ki je 17. maja 2001 najela 24 milijonov tolarjev posojil pri Dravskih elektrarnah Maribor, ki sodijo v resor ministrstva za okolje in prostor

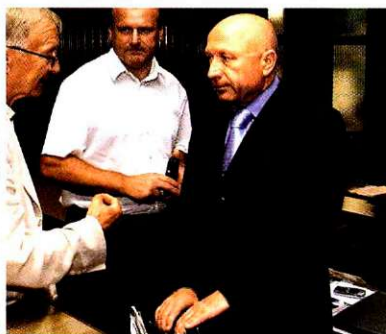
(vodil ga je Kopač). Podatki so razvidni iz registrov, čeprav je Kopač leto pozneje, to je maja 2002, zanimal, da je povezan z družbo Amma Leasing, četudi je bil njen solastnik. Dejstvo, da podjetje v državni lasti (elektrarne) posoja visoke zneske podjetju, ki je v lasti ministra in njegove žene, je koruptivno, neetično in nemoralno. Leta 2002 je Kopač za časnik Dnevnik izjavil, da je prepričan, da tu ne gre za konflikt interesov, saj dogovor med Dravskimi elektrarnami in podjetjem Amma Leasing nima z njim kot ministrom nobene zveze. Poleg tega je poudaril, da njegova žena ni lastnica ali solastnica omenjenega podjetja, ampak samo direktorica, zato tega podjetja tudi ni prijavil parlamentarni komisiji, ki ugotavlja nezdruljivost opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo. Kopač seveda ni govoril resnice. Družba Amma Leasing si je leta 1992 sposodila denar tudi pri Hitu iz Nove Gorice, ukvarjala pa se je s posojanjem denarja.

Zupanova imuniteta

Dokler je bil v LDS, je visoko kotiral tudi Adolf Zupan, predsednik Zavarovalnice Tilia. Zupan je bil na Okrajnem sodišču v Novem mestu obsojen zaradi ponarejanja listin, nato pa so mu kolegi svetniki iz državnega sveta podelili imuniteto. Podobno so "rešili" tudi Branka Kodriča, prav tako člana LDS in nekdanjega koprškega župana, proti kateremu so vložene tri pravomočne obtožnice zaradi zlorabe položaja. Adolf Zupan, nekdanji predsednik uprave Telekom Slovenije, se je znašel pred okrajnim sodiščem zato, ker naj bi bil na pogodbi za prodajo 160 delnic Dolenjske banke, prodal jih je novomeškemu podjetju Real, in nekaterih drugih obrazcih za preknjižbo delnic ponaredil podpis nekdanje žene Veronike, ki je bila lastnica delnic, takrat

Marko Pavliha obvladuje predvsem pravosodje in druge represivne organe na Obali.

Adolf Zupan si je priskrbel imuniteto; kolegi iz svetniških vrst so s tem preprečili, da bi odgovarjal za nezakonito ravnanje.

Afera Rdeči križ nikoli ni dobila epiloga.

Sigma je bila vsaj za tretjino preplačana, predsednik uprave NLB pa je bil za to nagrajen.

Banka SIB - vse nepravilnosti so pometene pod preprogo.

vrednih 3,5 milijona tolarjev. Prvostopenjsko sodišče je Zupana spoznalo za krivega ponarejanja listin in ga obsodilo na plačilo 450 milijonov tolarjev kazni. Zupan se je na to pritožil na Višje sodišče v Ljubljani in se začel sklicevati na imuniteto, češ da "potrebuje okolje in razmere, ki mu bodo med opravljanjem funkcije državnega svetnika omogočili normalno delovanje". Državni svetniki so mu imuniteto podelili in ga s tem tako rekoč oprostili, saj je zelo verjetno, da bo kazenski postopek proti Zupanu zastaral. Dodajmo, da je bil Zupan včasih direktor enote Telekom v Novem mestu. Nato je napredoval in odsel na Telekom Slovenije, na njegovo mesto pa je prišla Milena Kramar Zupan, nekdanja generalna direktorica propadle družbe Novoteks in druga žena Adolfa Zupana. Danes je Kramar Zupanova med vodilnimi ljudmi v Telekomu.

Veike afere

Zadnje desetletje je Slovenijo pretresalo več afer. Vse imajo skupno značilnost, da so vanje vpleteni funkcionarji LDS. Omenimo jih le nekaj.

Afera Rdeči križ

V afero Rdeči križ, ki je pretresla javnost s podatkom, da je neznan kam poniknilo veliko denarja, namenjenega za izvajanje dobrodelne dejavnosti, so bili neposredno vpleteni člani oblastnih strank. Mirko Jelenič, generalni sekretar Rdečega križa Slovenije, je bil celo kandidat združene liste na državnozborskih volitvah in Kučanov nagrajenec, denar RK pa je posojal po osebnih in političnih vezeh. Hkrati so v RK izplačevali neupravičeno visoke plače in nagrade.

Afera Elan

V začetku leta 1990 je v begunjskem podjetju Elan prislo do finanč-

nega zloma. Kriminalisti so vložili 29 kazenskih ovadb, med drugim zaradi suma zlorabe pooblastil, položaja in pravic odgovorne osebe, neupravičene uporabe ter ponarejanja in uničevanja poslovnih listih, povzročitve stečaja in goljufije. Nihče od odgovornih ni bil pravnomočno obsojen na nepogojno zaporno kazen, čeprav so bili državljani Republike Slovenije in varčevalci banke Les oskodovali za več milijard tolarjev.

Primer Petek

Zaradi profesionalnega novinarskega dela in razkrivanja koroskega gospodarsko-kriminalnega podzemlja so Mira Petka, novinarka časnika Večer in zdajšnjega poslanca, konec februarja 2001 brutalno napadli in ga močno poskodovali. Primer so na policiji in toilstvu dolgo časa omalovaževali, šele po letu dni in selitvi primera s slovenjgrškega toilstva na mariborsko je bilo kaznivo dejanje povzročitve posebno hudih telesnih poškodb prekvalificirano v poskus umora. Po dolgi preiskavi je stekel sodni proces proti domnevnim izvajalcem poskusa umora, medtem ko proti naročnikom ni stekel se noben postopek.

Sigma v NLB

Revizijska družba Accenture je ocenila, da bi morala biti cena informacijskega sistema Sigma, za katerega so do konca leta 2002 v Novi Ljubljanski banki (NLB) porabili več kot 18 milijard tolarjev, manjša za okoli 30 odstotkov. Kljub velikanskim stroškom sistem dolgo časa ni deloval, kar je povzročilo velike težave komitentom in uslužbenecem največje slovenske banke. Kljub očitnemu sumu nevestnega poslova-

nja in jasnim indicem kaznivih dejanj ni stekla nobena preiskava, Mariko Voljc, takratni predsednik uprave NLB, je za "nagrado" dobil celo višji položaj pri bančni skupini KBC, ki je tretjinska lastnica NLB.

Primer nove pediatrične klinike

Nepravilnosti pri poslovanju Sklada za izgradnjo nove pediatrične klinike so razkrili novinarji tednika Mag. Biserka Meden, predsednica uprave sklada za izgradnjo nove pediatrične klinike, in podjetnik, ki je bil hkrati član sklada, sta namreč sklenila škodljivo depozitno pogodbo za posojilo na odpoklic. Na sodišču je podan obtožni predlog zoper oba odgovorna, a sodnega epiloga ni na vidiku. Vpletene so iste osebe kot pri aferi Rdeči križ.

Primer Viator Vektor

Sume nezakonitosti pri nakupu in prodaji družbe Sistemska tehnika iz Raven na Koroskem so prvi razkrili v tedniku Madina. Ropova vlada je prodala 80-odstotni delež koroskega podjetja zasebnemu podjetju Viator Vektor, in to za piclih 460 milijonov tolarjev. Viator Vektor je nato ta delež prodal avstrijskemu podjetju Steyr za bistveno višjo ceno. Vlada je tako prodala edini donosen del slo-

venske vojske industrije podjetju, ki je povezano s politiki LDS in SD ter drugimi vpletenimi v afero SIB.

Afera SIB

Svetniška skupina SDS je v začetku leta 2002 poslala številne prijave o oskodovalanjih v Slovenski investicijski banki (SIB) oziroma pri prodaji delnic SIB Javnemu podjetju Energetika Ljubljana. Na zahtevo opozicije je nato državni zbor opravil izredno sejo. SIB je bila namreč že na začetku leta 1990 ustanovljena kot politična banka z vidnimi člani združene liste na čelu. Iz poslovnega poročila o poslovanju banke v preteklih letih je bilo razvidno, da je JP Energetika ob nakupu banke delnice močno preplačala, banka pa bi brez tovrstnega prevzema in svežega kapitala že takrat propadla. Za poslovanje banke so bile značilne še dvomljive terjatve in odpisi le-teh. Šele po pritisku opozicije in javnosti je stekla preiskava, a se je konec leta 2003 končala, ne da bi segla do tistih, ki so sporne odločitve sprejemali. Prav vsi sodijo med visoke funkcionarje LDS in SD. JP Energetika je nato z blagoslovom zupanje Danice Simšić SIB prodala NLB za 400 milijonov tolarjev (kupila jo je za 3,5 milijarde tolarjev) in izkazalo se je, da je NLB samo s prodajo terjatev zaslužila še najmanj toliko denarja, kot ga je vložila v nakup.

Nepravilnosti v mestni občini Ljubljana

Nepravilnosti pri poslovanju mestne občine Ljubljana (MOL) je ogromno. To so ugotovili tudi revizorji računskega sodišča, nanje pa je neprestano opozarjala tudi mestna opozicija. Revizijska hiša je v poročilu računovodskih izkazov za leto 2002 ugotovila, da je oskodovalju proračuna za najmanj 5,5 milijarde tolarjev treba pristeti še oskodovalje

V MOL se nepravilnosti kar vrstijo. Oskodovalja gredo v milijarde tolarjev, a se nikomur ne skrivajo niti las. Glavni akterji so še vedno na pozicijah.

Mira Petka so poskušali umoriti, ker je razkrinkaval koroško gospodarsko-kriminalno podzemlje.

Zbiljski gaj je posledica vladavine LDS.

pri prodaji in nakupu SIB (v vrednosti 3,5 milijarde tolarjev). Poleg tega je bilo se veliko nepravilnosti in dokazov negospodarnega ravnanja, najspornejši pa so bili kupčkanje z zemljišči, kjer so bile neurejene evidence, nakup zemljišča za graditev nogometnega stadiona, verženje z zemljišči na Taboru, nepravilnosti pri zamenjavi prostorov v Nebotičniku, nepravilnosti v Trnovem in pri zemljišču na Komenskega ulici. Veliko nepravilnosti je bilo pri naložbah v Holding Ljubljana, dokapitalizaciji Gospodarskega razstavišča, prenosu premoenja v last javnega podjetja Vodovod Kanalizacija, neurejene so terjatve, njihovo usklajevanje in izterjave. Kljub tem ugotovitvam pa ni stekla nobena preiskava, ni bilo nobenih ovadb, ki ji bi jih vložilo tožilstvo, odgovorni za nezakonito ravnanje pa so skoraj vsi obdržali svoje funkcije.

Afera Orion

Na dogajanje v Orionu so prvi opozorili novinarji komercialne televizije, na zahtevo nekdanje parlamentarne opozicije pa je nato držav-

ni zbor lani opravil izredno sejo. Analiza dogodkov v Orionu in družbi Pay Consulting je pokazala, da sta družbi v preteklih letih kršili slovenske predpise in da je obstajal utemeljen sum velike davčne utaje. Bistvo afere so bila goljufiva oderuska posojila, s katerimi so bili posojilojemalci pripljani na rob eksistence, in nenavadni posli nekaterih notarjev. Po mnenju pravnih strokovnjakov so se opravljali tudi mnogi navidezni posli. Z družbo Orion je sodelovala vladajoča LDS. Pri Orionu so imeli najete automobile. Preiskava je stekla z veliko zamudo, preiskovalci pa so ob zapoznelih hišnih preiskavah ugotovili, da je bilo veliko dokumentacije odnesene v tujino. Zdaj je za Orion predlagan stečajni postopek. Predlagal ga je direktor sam, sodišče v Ljubljani pa je predlogu ugodilo.

pogodba sklenjena v škodo davkoplačevalcev. Odgovornosti za zgrešeno naložbo ni prevzel nihče, nobena preiskava ni stekla niti v zvezi s sumi o sporni oddaji letala v najem.

Druge afere

Ni manj pozornosti niso vredne druge afere, vendar nam že zmanjkuje prostora. Večina pozna afero Zbiljski gaj, kjer so bili kupci stanovanj opeharjeni in brez pravnega varstva države, razen nekaj redkih izjem, ki so bile blizu nekdanji vladajoči eliti. Podane so bile kazenske ovadbe zaradi zlorabe položaja zoper nekdanje vodstvo Meblesa in nekdanje vodstvo Doma starejših občanov, a zadeve mirujejo. Znan je tudi primer Zavarovalnice Triglav, kjer so bili nekdanjemu vodstvu pod taktirko Nade Klemenčič

nezakonito izplačani milijonski zneski nagrad, vložene so bile ovadbe in tožbe zoper Klemenčičevo, vendar se stvari ne premaknejo nikamor. Odmevna je bila afera Stečajni upravitelji, povezana z družbo Pompe. Po pri- tožbah oškodovancev

Milijarde so zapravili tudi za letalo falcon, pa ni stekla nobena kazenska preiskava.

Afera falcon

Afero je pred javnostjo razgalil dnevnik Delo. Nekdanja vlada je z nakupom prerazkošnega vladnega letala falcon 2000 precej oškodovala državni proračun. Nakup razkošnega letala je bila zgrešena naložba, kar je priznala tudi Ropova vlada, ki je potem dala letalo v najem za 125 tisoč dolarjev na mesec. Izračuni neodvisnih ekonomskih strokovnjakov pa kažejo, da je bila tudi najemna

je stekla kriminalistična preiskava, povezana s 785 milijonov tolarjev vrednim finančnim skandalom, ki so ga povzročili stirje mariborski stečajni upravitelji. Denar je poniknil, družba Pompe gre v stečaj, pravočasnih zaplemb nezakonito pridobljenega premoženja ni bilo, stečajne mase posameznih podjetij in nekdanji zaposleni pa so oškodovani za več milijard tolarjev.

Vladavina LDS v preteklih dvanajstih letih je bila torej "blesceca" – na področju korupcije in klientelizma ter osebnega bogatenja posameznikov seveda!

Vida Kocjan

LDS je sodelovala tudi z Orionom.

www.rapplus.com

RADIO
PLUS

Fotografije: SAFO

Nenavadni posli NLB

NLB vleče nenavadne poteze pri nakupih bank v državah nekdanje Jugoslavije. Njeni hčerinski banki LHB iz Frankfurtu Banka Slovenije očita nedovoljeno poslovanje v Sloveniji. Se obetajo nove afere, kot je bila "Sigma"?

Nova Ljubljanska banka se ta čas ukvarja s prevzemi treh bank z območja nekdanje Jugoslavije. To so banka Continental iz Novega Sada v Srbiji, Razvojna banka jugovzhodne Evrope iz Banjaluke v Republiki srbski (srbski del Bosne in Hercegovine) in Tuzlanska banka iz Tuzle v Federaciji Bosne in Hercegovine (bošnjaško-hrvaški del Bosne in Hercegovine). Upošteva, da je najboljši čas za prevzeme bank v regiji že minil in so že skoraj vse največje in najboljše banke prevzete, ne presene-

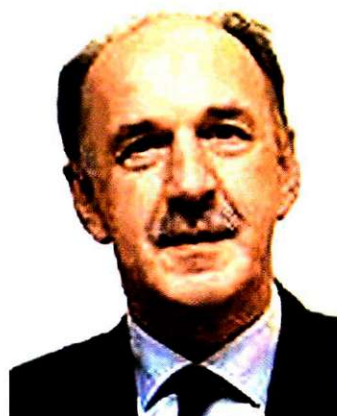
ča, da gre v vseh treh primerih za razmeroma majhne banke. Banka Continental ima 28,65 milijona evrov kapitala in, merjeno po bilančni vsoti, 1,45-odstotni delež v Srbiji. Razvojna banka JIE ima 12,7 milijona evrov kapitala in 17,3-odstotni delež v Republiki srbski, Tuzlanska banka pa ima 14,3 milijona evrov kapitala in 3,7-odstotni tržni delež v Federaciji Bosne in Hercegovine.

Nejasnosti okoli nakupa Novosadske banke

Posel z nakupom banke Continental je že končan, druga dva sta v teku. Cena za 98,43-odstotni delež banke Continental naj bi bila približno 50 milijonov evrov, cena za 92,56 odstotka delnic Razvojne banke JIE naj bi bila 27 milijonov evrov, za nakup Tuzlanske banke pa naj bi NLB plačala do 37 milijonov evrov. Najspornejši naj bi bil prav nakup prve,

banke Continental, ki je že opravljen. Omenjeno banko, ki je v minulih letih ustvarjala precejšnjo izgubo, je prodala srbska država. Še bolj kot izguba naj bi bile sporne stare, ogromne in ne natančno definirane obveznosti Srbskega elektrogospodarstva (posredno bi lahko rekli, da gre za

dolgove Srbije). Ni povsem jasno, kaj bo s poplačilom teh obveznosti, ki bi lahko precej zamajale to vojvodinsko banko. To je bil verjetno tudi razlog, da se je za banko Continental poleg NLB resno zanimala in opravila skrbni pregled poslovanja le še grška banka EFG, četudi so v Srbiji

Boris Zakrajšek, predsednik uprave LHB in predsednik nadzornega sveta SCT

Kaj bosta storila uprava NLB in njen predsednik Marjan Kramar?

tuje banke zelo aktivne. Če upoštevamo, da imajo Grki v Srbiji zaradi tradicionalnih zelo tesnih verskih in drugih vezi poseben status (in si zato v dogovorih z državo verjetno lahko izposlujejo boljše pogoje tudi pri takšnih zadevah, kot je poplačilo starih državnih dolgov), potem lahko zapišemo, da je precej zgovorno dejstvo, da se poleg NLB za banko Continental ni resno zanimala nobena tuja banka, katere konkurenca na razpisu bi lahko bila merilo. Zaradi tega je težko presoditi, ali ni bila cena, ki jo je plačala NLB, previsoka. Uprava NLB je plačano ceno pred nadzornim svetom utemeljevala tudi s primerjanjem ponudbe drugega ponudnika (že omenjene grške banke EFG), ki naj bi znašala približno 45 milijonov evrov. Vendar je uprava NLB ob tem navedla, da so to nepreverjene informacije. Pravo ceno iz konkurenčne ponudbe bi lahko podal le tenderski zapisnik. Dobro obveščeni viri nas namreč prepričujejo, naj bi po informacijah srbške vlade Grki ponujali le 26 milijonov evrov in naj bi bila cena, ki jo je plačala NLB, smešno visoka.

Drugi dve banki naj bi bili sami po sebi manj sporni. Večinska lastnika Razvojne banke JIE iz Banjaluke sta ameriška podjetnika srbškega rodu Miroslav Michael Dor-

Porajajo se dvomi o nakupih bank v državah nekdanje Jugoslavije s strani NLB.

dveh bankah kot pri banki Continental je nenavadno to, da si je NLB za pomoč pri nakupu vseh treh bank pridobila finančnega svetovalca, čeprav ima v vseh treh okoljih že svoje banke in predstavništva, ki bi lahko sami izpeljali nakup. Pri vseh treh bankah naj bi bil svetovalac isto podjetje – Balkan Investments & Development (BID, d. o. o.). To podjetje naj bi bilo povezano z Borisom Košuto iz kroga nekdanje razvpite tržške finančne družbe Safti.

Nedovoljeno poslovanje LHB Frankfurt?

Vzporedno s tem se odvija še ena zanimiva zgodba, povezana z NLB.

upno, ki ga je namestnik guvernerja Banke Slovenije Samo Nučič poslal predsedniku uprave frankfurtske LHB Borisu Zakrajšku. Iz tega pisma izhaja, da je bilo med pregledom ugotovljeno, da družba LHB Finance opravlja storitve, ki predstavljajo neposredno konkurenco storitvam, ki jih na slovenskem bančnem trgu opravljajo banke, med njimi NLB, večinska lastnica LHB. LHB Finance se torej ukvarja z bančno dejavnostjo, čeprav za to niso pridobile potrebnih dovoljenj. Banka Slovenije je LHB postavila zahtevo, da neha opravljati bančno dejavnost prek družbe LHB Finance ali jo preoblikuje v svojo bančno podružnico v

teh pogojev. Pri pregledu poslovanja družbe LHB Finance so namreč nadzorniki ugotovili, da je Suadam Kapić, ki naj bi bil dejansko zaposlen v LHB Frankfurt (nekoč je bil zaposlen v tržaskem Saftiju), svoje delo dejansko opravljal v prostorih družbe LHB Finance na Šubičevi ulici v Ljubljani. Na podlagi tega je Banka Slovenije sklepala na dolgotrajnejšo dejansko navzočnost bančnega in drugega poslovanja LHB Frankfurt v Sloveniji.

Posli s SCT

Banka Slovenije je izrecno opozorila tudi na posle družbe LHB Finance z družbami SCT, Delfi in osimimi kooperanti podjetja SCT. Banka Slovenije je poudarila, da je pri tem prihajalo do oškodovanja tretjih oseb, sodelovanje v takšnih poslih pa lahko pomeni možnost izgube dobrega imena in ugleda tako družbe LHB Finance kot tudi banke LHB Frankfurt in ne nazadnje tudi same Nove Ljubljanske banke. Za osvežitev spomina in boljše razumevanje dogajanja spomnimo, da je Delfi tista družba, prek katere je bil izveden menedžerski odkup podjetja SCT (sedaj je njegova 53,51-odstotna lastnica). Predsednik uprave LHB Frankfurt Boris Zakrajšek pa je hkrati predsednik nadzornega sveta SCT.

Banka Slovenije je ugotovila, da družba LHB Finance opravlja nedovoljene bančne posle.

NLB načrtuje tudi nakup Razvojne banke JIE iz Banjaluke.

BS je opozorila na posle družbe LHB Finance z SCT

dević (svojas je bil celo predsednik Mladih republikancev Kalifornije, Ronaldu Reaganu pa je kot svetovalac pomagal postati guverner Kalifornije) in Milan Mandarić (med drugim lastnik znanega angleškega nogometnega kluba Portsmouth). Lastniška sestava Tuzlanske banke je za sedaj nekoliko manj koncentrirana, njene delnice pa kotirajo na Sarajevski borzi. Toda tako pri teh

Članica skupine Nove Ljubljanske banke je tudi frankfurtska banka LHB, v kateri ima NLB 56-odstotni lastniški delež. LHB je v Sloveniji kot edini lastnik ustanovila hčerinsko družbo LHB Finance, d. o. o. V letošnjem januarju sta strokovna delavca Banke Slovenije, pooblaščenca za nadzor bančnega poslovanja, opravila pregled poslovanja te družbe. Pridobili smo pismo z oznako za-

skladu s predpisi. Namestnik guvernerja je ob tem opozoril na možnost, da bi LHB Frankfurt bančne posle v Sloveniji lahko opravljal neposredno, za kar pa bi bilo pred tem treba izpolniti nekatere zakonske pogoje. LHB Frankfurt je te pogoje izpolnila šele konec letošnjega marca. Vendar Banka Slovenije domneva, da je LHB neposredno opravljal bančne posle v Sloveniji tudi že pred izpolnitvijo

Okoli nakupov bank na Balkanu s strani Nove Ljubljanske banke se torej pojavlja veliko dvomov. Še večji očitki letijo na LHB Frankfurt in njeno hčerinsko družbo v Sloveniji, katerima Banka Slovenije očita izrecno kršenje zakonov. Postavlja se vprašanje, kako bo vse to vplivalo na ugled in poslovanje naše največje banke in kakšne poteze bo pri tem povlekel nadzorni svet NLB.

Denis Vengust

Samovoljna razrešitev direktorice ljubljanske mestne uprave Darje Glavaš s strani županje Simšičeve nakazuje, da bo mestna koalicija med LDS in SD težko vzdržala do konca mandata.

Ravnanje Simšičeve, ki se je sklicevala na "suverenost in odgovornost" županje, ki je presodila, da z Glavašev ne more več sodelovati, je naletelo na ostre odzive ljubljanskega mestnega odbora Liberalne demokracije Slovenije (LDS). Slednjemu je prekipelo in je na županjo naslovil javno zahtevo za preklíc odločitve, o kateri se Simšičeva ni z nikomér posvetovala niti ni nikogar prej o njej obvestila. Pri mestnem odbo-

Razkol v Ljubljani

ru LDS so celo zagrozili z razveljavitvijo koalicijskega sporazuma. Uradni razlog za to je, da "tovrstne neuskajane poteze županje" utegnjo ogroziti uresničevanje koalicijske pogodbe, pri tem pa so izpostavili realizacijo pomembnih načrtov, pri katerih je Glavaševa odigrala pomembno vlogo, npr. pravočasno sprejetje letosnjega občinskega proračuna in odprava pomanjkljivosti pri poslovanju mestne občine (MOL), na katere je opozorilo računsko sodišče.

Afere prihajajo na dan

Sedanje razprtje pa bi le težko pripisali načelni drži občinskih velmož LDS. Koalicija med SD in LDS je bila do pred nekaj meseci izjemno trdna, in to kljub številnim aferam in spodrslijajem. Morda tiči vzrok zaostritve odnosov v dejstvu, da se blizu čas polaganja računov in da dosedanje neuspešne politike ni mogoče več skriti očem javnosti, kot je za naš tednik pojasnil mestni svetnik SDS Dimitrij Kovačič. Nas sogovornik je konec julija na tiskovni konferenci tudi napovedal spremembo oblasti po lokalnih volitvah jeseni prihodnje leto, ko bo zapihal veter, "ki bo odpihnil sedanjo skorumpirano mestno oblast".

Kovačič je med neuspešnimi načrti sedanje mestne oblasti izpostavil ureditev nogometnega stadiona, pri katerem je sedanja koalicija pokazala, da ji ni mar zanj. Kot je znano, se je iskanje primerne lokacije za graditev stadiona (obljube segajo v leto 2000) preveč zavleklo, medtem ko je nekdanji Plečnikov lepote razpadal pred očmi nemočne javnosti. Zdaj na njem ni mogoče organizirati mednarodnih tekem, infrastrukturna sramota pa se ujema z izumrtjem klubskega nogometa v mestu. Ljubljana je tako v času koalicije SD-LDS postala verjetno edina prestolnica brez (uporabnega) nogometnega

stadiona in brez nogometnega prvoligas. Pri tem je za zdaj jasno le, da je sedanji stadion potreben temeljite obnove in varstva kot objekt kulturne dediščine, za sodoben stadion pa bo potreben celovit načrt.

Koalicijski "valjar"

Podobnih propadlih načrtov in sumljivih poslov je se veliko, večina pa jih se čaka na epilog. Zloglasna afera banke SIB je med temi morda najbolj znana. Na izredni seji prejšnji mesec je mestni svet naložil Simšičevi, da od javnega podjetja Energetika pridobi poročilo o prodaji lastniškega deleža SIB Novi Ljubljanski banki leta

2003. Prodaja je bila po mnenju mnogih, ne le predstavnikov opozicije, škodljiva, sporen pa je bil pred tem že nakup deleža v banki s strani MOL. Obstajajo pa dvomi o resnosti namenov sedanje koalicije, da se afera razčisti, saj so bili na omenjeni seji vsi sklepi opozicijskih svetnikov zavrženi. Takšna metoda je pravzaprav stalnica v tekočem mandatu, ko dialoga z opozicijo praktično ni bilo, koalicija pa je pri sprejemanju sklepov delovala kot valjar. Še en črn madež je graditev nove Narodne in univerzitetne knjižnice, znane kot NUK II. MOL je sredi devetdesetih prevzela odgovornost, da pridobi potrebno zemljišče.

Največjo ljubljansko sramoto predstavlja Centralni stadion za Bežigradom. Sedanja mestna oblast je nogometu zadala smrtni udarec.

Septembra bodo mestni svetniki znova razpravljali o širitvi Mercatorjevega trgovskega središča v Šiški.

Nekdanja županja in mestna svetnica Vika Potočnik je s svojim izstopom iz svetniške skupine LDS povzročila verižno reakcijo.

Zadnja v nizu spornih potez županje Danice Simšič je bila razrešitev direktorice mestne uprave Darje Glavas.

V več kot desetih letih MOL ni bila sposobna pridobiti zemljišča, potrebnega za graditev nove Narodne in univerzitetne knjižnice.

Po dobrem desetletju pa je občina pridobila komaj tretjino zemljišč.

Zavajanja koalicije SD-LDS so doslela višek ob sprejetju rebalansa občinskega proračuna konec lanskega leta, s katerim so za nazaj legitimirali nesmotrne naložbe in skrčili sredstva za nekatere dejavnosti (vrtci, zdravstveni domovi). Prvotni proračun je bil nesmiselno napihljen, saj so ga morali v rebalansu oklestiti za 6,775 milijarde tolarjev. Tudi proračun za leto 2006 je izredno ambiciozen, vreden je kar 54,4 milijarde tolarjev. Ob tem je še naprej predvidena postavitev vzpenjače na Ljubljanski grad, za katero je MOL dal koncesijo Festivalu Ljubljana, kar po mnenju opozicije ni bilo gospodarno, po priznanju same županje pa je bila za občino škodljiva že pogodba z izvajalcem gradbenih del.

Koalicija je pokazala tudi uporabo dvojnih meril, kadar gre za "njihove" ljudi. Najzgovornejši je primer Mercatorja. Konec junija je MOL v prvi obravnavi dala zeleno luč načrtovani širitvi Mercatorja v Šiški, čeprav njegovemu tekmeцу Sparu pred tem niso odobrili načrta za nakupovalno središče na istem območju z utemeljitvijo, da bi tako središče dodatno obremenilo cestno omrežje v mestu.

Izstopi se vrstijo

Do pred kratkim pa je vendarle kazalo, da Simšičevi nič ne more do živega. Nato je marca letos nekdanja županja Vika Potočnik izstopila iz svetniškega kluba LDS, s čimer je koalicija čez noč ostala brez absolutne večine v mestnem svetu. Potočnikova je obupala zaradi odločitev koalicije, ki jih ni mogla več podpirati, med njimi pa je navedla sprejetje rebalansa lanskega proračuna. Poleg tega se je Potočnikova znašla v vlogi grešnega kozla, saj so ji naprtli vse nekdane in sedanje grehe vodstva MOL.

Številne afere so izbile sodu dno v začetku junija, ko je iz svetniškega kluba LDS izstopilo še šest svetnikov, med njimi nekdanji poslanec in donedavni generalni sekretar stranke Roman Jakič. Razlogi za izstop so bili nestrinjanje s sedanjim načinom vodenja mestne politike, neizpeljani projekti in odločanje o banki SIB, kot je pojasnil Janko Möderndorfer.

S političnim razkolom, ki postaja čedalje očitnejši, je brzkone povezana tudi čedalje pogostejša bolezenska odsotnost županje, ki ima očitno vse večje težave pri nadaljnjem uveljavljanju svoje neizprosne in izključujoče politike. **Mitja Volcanssek**

Koalicija poka po šivih

Ljubljanskega mestnega svetnika Dimitrija Kovačiča (SDS) smo povprašali o težavah v MOL

Kako ocenjujete zdajšnje delovanje mestne koalicije?

Mestna koalicija LDS-SD od vsega začetka ni imela pred očmi koristi Ljubljane in njenih prebivalcev, ampak so vedno prevladovali strankarski ali celo zasebni interesi. Enako velja tudi danes, le da znotraj koalicijskih strank ni več enakih pogledov na način vodenja mesta. Koalicija danes zaradi neuspešne politike, ki je vidna in je pred javnostjo ni več mogoče skriti, dobesečno poka po šivih. Posledica tega je tudi čedalje pogostejša bolniška odsotnost županje Danice Simšič in njene najnovejše kadrovske zamenjave v vrhu mestne uprave. Na tej podlagi lahko zdajšnje delovanje mestne koalicije ocenim kot stanje pred razpadom sistema.

Je po vašem mnenju koalicija sposobna mandat pripeljati do konca?

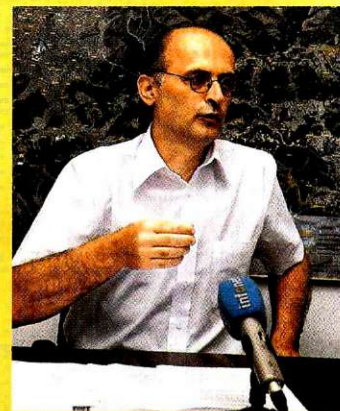
Mestna vladajoča koalicija formalno sicer mandat lahko pripelje do konca, to je do jeseni 2006, zlasti še če bosta vodstvi obeh koalicijskih strank svoje mestne odbore in posamezne mestne svetnike disciplinirali ter jih tako prisilili, da vzdržijo do izteka mandata. Rešiti pa mandata ne more več, saj vseh napak, zablod, lumparij in izgubljenih priložnosti ni več mogoče odpraviti oziroma popraviti.

Kateri so po vaše največji problemi v Ljubljani, ki bi jih mestna koalicija morala rešiti, pa ji to še vedno ni uspelo?

Največji problem v Ljubljani je mestna oblast sama. Z negativno kadrovske selekcije, ki je bila zlasti posledica teženj vladajoče mestne oblasti, da prednostno rešuje svoje politične pa tudi osebne interese, je ustvarila takšno mestno upravo, ki se ni bila sposobna spopasti z obstoječimi mestnimi problemi in jih reševati ter sprejemati razvojno naravnane odločitve v korist Ljubljane in njenih prebivalcev. Zato tudi vsi veliki problemi, kot je npr. prometna politika ali gospodarjenje z nepremičninami, ostajajo nerešeni. Vsakdo, ki je imel znanje, željo in voljo, da dela strokovno in je mestne interese postavil pred strankarske, je hitro padel v nemilost županje ali vodstva koalicijskih partneric. Zato so se ga v takšnih primerih tudi hitro znebili in na njegovo mesto postavili politično pravovernejšega človeka.

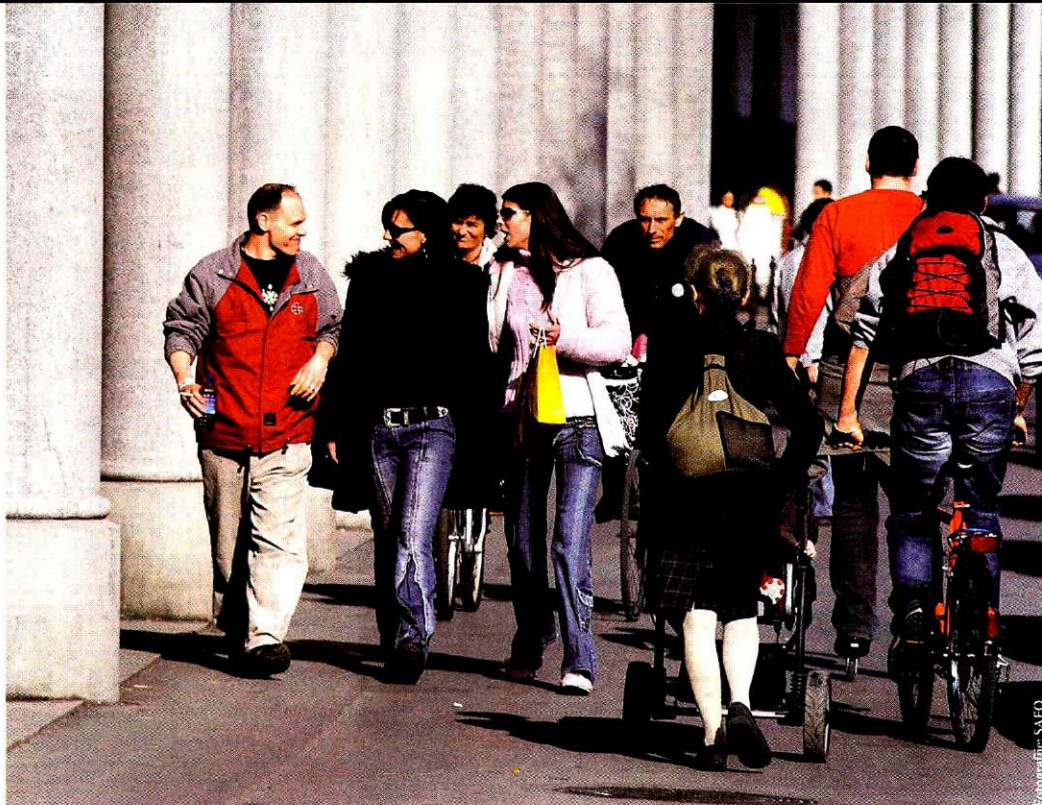
Čemu pripisujete dejstvo, da Ljubljana še vedno nima nogometnega stadiona?

Ljubljana toliko časa ne bo imela primerne nogometnega stadiona, dokler v mestni občini ne bo volje, da ga v glavnem mestu Slovenije zgradimo. Županja Danica Simšič in nihče od vladajočih strank v Ljubljani takšne volje nima. Od tod tudi vse dosedanje neresne igrice v mestnem svetu, kjer je vladajoča koalicija sprejemala v zvezi s tem sklepe, ki niso ničesar reševali ali premaknili, ampak so zadevo le odlagali v nedoločen čas. Zdaj je že jasno, da bo tudi ob koncu tega mandata, jeseni prihodnje leto, Ljubljana glede novega stadiona na istem, kot je bila na začetku mandata. Verjamem pa, da bo po lokalnih volitvah 2006 v Ljubljani prišlo do zamenjave sedanje županje in mestne koalicije, tako da bo lahko novoizvoljena mestna oblast končno uresničila dolgoletno željo slovenske in ljubljanske športne javnosti ter storila vse potrebno, da bo ta prepotrebni športni objekt zgrajen.

V Sloveniji je bilo maja od skupno 92.056 brezposelnih 24,5 odstotka mladih, med katere štejeemo skupino do 26 let. Delež brezposelnih mladih v Sloveniji je podoben deležem v drugih državah EU. Najvišji je v Španiji, in sicer več 40-odstoten, okoli 30 odstotkov brezposelnih mladih pa imata Grčija in Italija.

Zaradi zaskrbljivega stanja na tem področju organizirajo čedalje več posvetov, sestankov in podobnih srečanj na temo zaposlenosti mladih. Stroka in mnogi drugi, ki se ukvarjajo s to problemati-

(Ne)zaposlenost mladih

ko, poskušajo najti vzroke, zakaj je brezposelnih čedalje več mladih. Hkrati ugotavljajo, da ni problem le visoka stopnja brezposelnosti, ampak tudi neugodne zaposlitvene možnosti za mlade.

Zelo zgoč problem pri mladih iskalcih zaposlitve povzročajo delovne izkušnje. V analizi o mladih diplomantih na trgu delovne sile iz leta 2004, ki jo je izvedel Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, lahko preberemo, da so v 42,0 odstotka delodajalci, ki so iskali poklicne strokovnjake, opredelili delovne izkušnje kot nujen pogoj za zaposlitev (Verša 1999). Na splošno je pomen, ki ga delodajalci pripisujejo delovnim izkušnjam v različnih evropskih državah različen. Ugotovitve kažejo, da v državah, v katerih je izobraževanje bolj splošno naravnano in delodajalci nimajo vpliva na oblikovanje vsebine izobraževalnih programov in niso neposredno vpeti v zagotavljanje različnih vrst usposabljanja med šolanjem, je pomen delovnih izkušenj pri zaposlovanju bolj poudarjen. Na drugi strani pa so v državah z močnim poklicnim in strokovnim izobraževanjem in s tradicionalno vključenostjo delodajalcev v obliko-

vanje in izvajanje programov delovnega usposabljanja mladih delodajalci bolj pripravljeni zaposlovati mlade takoj po končanem šolanju.

Sodobne družbe so družbe znanja

Pred nedavnim je bil v Rogaški Slatini posvet o zaposlovanju in socialnem vključevanju mladih. Ena od udeleženk je kot vzrok nezaposlenosti mladih najprej izpostavila prevelika pričakovanja mladih. Mladi naj bi pričakovali previsoko plači-

lo za svoje znanje. Poglejmo primer. Gradbeno podjetje, ki deluje v Ljubljani, je iskalo novega delavca, ki bi delal kot projektant. Prošnje je poslalo veliko kandidatov, med njimi študent tretjega letnika fakultete za gradbeništvo v Ljubljani. Napisal je, da ima nekaj malega izkušenj, pol leta je delal na gradbišču, da ga gradbeništvo zelo veseli in da bi z veseljem postal del tega podjetja. Pripisal je tudi pričakovano mesečno netoplačo – okoli 400.000 tolarjev.

Za sodobne družbe so značilne strukturne spremembe v ekonomskih sistemih. V Evropi se izrazito dvigujejo tudi izobrazbene zahteve tako zaradi potreb konkurenčnosti gospodarstva in novih tehnologij kot zaradi ugotovitev, da ima znanje ključno vlogo pri prilagajanju in prožnosti, ki sta potrebni za uspešno in učinkovito delovanje sodobnih družb. Predvsem znanje je tisti ključni dejavnik, ki lahko prinaša dodano vrednost. Izobrazba postaja nujen, ne pa zadostni pogoj za zaposlitev oz. za boljši položaj na trgu delovne sile.

Danes ni norma in hkrati vrednota veliko znati, temveč tudi veliko imeti. Principi delovanja, značilni za ekonomsko sfero (tekmovalnost), se čedalje bolj prenašajo v izobraževanje. Prihaja od premika nekaterih dejavnosti in odločitev, značilnih za obdobje odraslosti, v zgodnejša leta mladosti oziroma otroštva (npr. pomikanje ključnih odločitev o poklicnih in kariernih izbirah zmeraj bolj v otroško obdobje, pritisk na področju izobraževanja po pridobitvi čim več priznanj, spričeval, naslovov in podobno, avtonomno oblikovanje življenjskih slogov, neodvisno sodelovanje na trgu dobrin in v potrošnji ipd.).

Pumovci se učijo stvari, ki si jih želijo, zato so v njih zelo dobri. Na tak način se močno izboljša njihova samopodoba, kar pomeni, da postanejo tudi aktivnejši.

Diploma, diploma, diploma

Izobraževanje pri nas ima veliko pomanjkljivost. Ne poudarja, da bodo mladi enkrat stopili na trg delovne sile. Ne uči jih, kako naj se na njem obnašajo. Velikokrat mladi sploh ne vedo, kako naj pridejo do službe. Ne poznajo pravnih podlag o delovnih razmerjih, prav tako kot ne poznajo veščin predstavljanja in dogovarjanja z delodajalcem. Ker se nihče ne odzove, se zlorabe nadaljujejo in povečujejo. Inspekcijske službe ne ukrepajo, sodišča delajo počasi. Gre predvsem za to, ali boš takoj vzela, kar ti ponujajo, ali boš ubrala pravno pot in čakala. Dela je sicer za mlade veliko, pravijo poznavalci, le da vlada pri tem velik nered.

Znanec, star 26 let, recimo mu na novo zaposleni, je v začetku tega leta našel prvo zaposlitev. Sprva je vse skupaj delovalo zelo obetavno. Danih je bilo veliko obljub in na novo zaposleni je začel delati 1. februarja 2005. Obljubljena plača je bila 180.000 tolarjev neto, kar se mu je zdelo čisto pošteno. Potem je prišel 18. marec, plačilni dan, in na tekočem računu je bilo celih 100.000 tolarjev. Za njim se april, maj, a številka se ni nič spremenila. Maja je na novo zaposleni končno zbral pogum in stopil do direktorja ter ga poskušal spomniti na dogovor ob nastopu dela. Direktor ga je hitro potolažil, naj si nikar ne dela prevelikih skrbi, ker bo do 31. junija opravljal prakso, in ko jo bo opravil, se mu bo plača povišala na 180.000 tolarjev mesečno. Na novo zaposleni je opravil še veliko brezplačnih nadur in poskušal zadovoljiti vsako delodajalčev željo. Bil je sicer nejevoljen, toda

Diplome so ta čas velik hit. Njihovi lastniki pa so danes veliko manj iskani in popularni.

bilo ga je preveč strah in bil je preveč neveden, da bi lahko ustrezno reagiral. Danes čaka na pogodbo za nedoločen čas, ki mu je bila obljubljena že pred enim mesecem.

Delovno razmerje se opredeljuje kot dvostransko razmerje med dvema pogodbenima strankama. Cilji zakona o delovnih razmerjih so vključevanje delavcev v delovni proces, zagotavljanje usklajenega poteka delovnega procesa in preprečevanje brezposelnosti, pri čemer se upošteva pravica delavcev do svobode dela, dostojanstva pri delu in varuje interese delavcev v delovnem razmerju. V naš solski sistem bi bilo treba vpeljati pripravo mladih na vstop na trg delovne sile in jih poučiti o njihovih pravicah, hkrati bi morale inspekcijske službe pokazati višjo stopnjo samoiniciativnosti in aktivneje opravljati svoje poslanstvo – nadzor.

Program PUM

Veliko pa je mladih, ki ne končajo formalnega izobraževanja. Zlasti ta skupina je zelo težko zaposljiva. Podatki izpred nekaj let kaže-

Delež mladih danes stagnira, brezposelnost pri njih pa se že nekaj let ne zmanjšuje. Zaradi tega skupina z veliko znanja, želje in zagona ostaja družbeno neizkoriščena.

jo, da okoli 5.000 mladih, kar je približno 13 odstotkov generacije, zapusti šolanje še pred koncem.

PUM je program, ki ga izvaja Zavod TIN Ljubljana, pomeni pa projektno učenje za mlade. Vanj se lahko kadar koli vključijo mladi, stari med 15 in 25 let. Po enem letu, kolikor traja izobraževanje, se veliko mladih vrne v formalno izobraževanje in ga uspešno konča. Lani na primer je projekt PUM mesečno obiskovalo približno 40 mladih in od tega se jih je 84 odstotkov odločilo, da se nadalje izobražujejo. Projekt PUM se je torej izkazal za zelo uspešnega poleg drugih programov, ki so na razpolago mladim brez končane formalne izobrazbe.

Kako se učijo "pumovci"? S posameznikom najprej naredijo individualni načrt, temu sledi projektno in individualno delo. Če si posameznik želi risati, se uči risati. Če si želi režirati, se uči režirati, itd. Najpomembneje je, da mladi ugotovijo, kaj si želijo delati, mentorji pa jih potem tega naučijo. Tak način dela z mladimi vodi k boljši samopodobi in večji samozavesti mladih. Ker počnejo, kar si želijo, so v

tem zelo dobri, zaradi česar dobijo priznanja ter pohvale. Na tak način se pripravijo, da se še enkrat spoprimejo s formalnim izobraževanjem.

Direktorica Zavoda TIN Ljubljana Vera Nuhijev Galičić pravi, da so mladi, ki prihajajo k njim, drugačni. Status drugačnosti jim podeli njihova okolica, družba. So pa izjemno bistri. Ugotavljajo tudi, da k njim prihaja čedalje več mladih, ki so depresivni, in tisti, ki so v konfliktu z okolico. Preprosto ne zmorejo doseči splošno priznanih norm in družba jih izloči ali pa se izločijo sami. Vera Nuhijev Galičić tudi pravi, da je edina slaba stran programa ta, da mladi, ki ga dokončajo, ne dobijo nobenega uradnega dokumenta, da so se nekaj naučili. Treba bi bilo torej izdati spričevalo v obliki opisne ocene, kar bi kasneje pripomoglo do prve zaposlitve.

V mnogih pogledih se zdi, da ješla sodobna družba predaleč. Za mnoge je postala prezahtevna. Mogoče bi morali pri nekaterih stvareh stopiti korak nazaj, v nekatere korak naprej, na sredini pa bi se srečali vsi.

Melitka Krizman

PRIMORKA

poletite z nami

- informacije
- šport
- izobraževanje
- kultura
- zabava

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

Pokončnost

Japonski minister za gospodarstvo Šoiči Nakagava je dejal, da se je odpovedal delu svoje plače zaradi 30 let starega škandala, v katerega je bil vpleten eden njegovih uslužbencev. Leta 1975 je namreč uradnik, zadolžen za proračun in računovodstvo, v restavraciji napravil dva milijona jenov (14.700 evrov) iz skladov Unicefa, ki so bili namenjeni otroškim projektom. Minister bo vsoto vrnil Unicefu in sprožil preiskavo proti odgovornim. Nakagava se je že prejšnji mesec odpovedal delu plače zaradi nekega drugega finančnega škandala.

Rekorden obisk

Kitajsko prestolnico Peking je v prvem polletju obiskalo 1,67 milijona tujih turistov, kar je za petino več kot v istem lanskem obdobju. Glavno mesto si je ogledalo največ turistov iz Japonske, Južne Koreje in ZDA. Peking naj bi po ocenah tamkajšnjih turističnih oblasti v pričakovanju olimpijskih iger leta 2008 obiskalo vse več

turistov. Napovedujejo, da si bo prestolnico letos ogledalo 3,5 milijona tujih obiskovalcev, prihodki turizma pa naj bi znašali 3,5 milijarde dolarjev. Kitajske oblasti pa ne navajajo padca števila japonskih turistov, čeprav so aprila v Pekingu potekali nasilni protijaponski protesti zaradi nasprotovanja novim japonskim učbenikom, ki naj bi po kitajskem mnenju prikrivali japonske vojne zločine. Japonski mediji so medtem poročali, da je potovanje na Kitajsko aprila in maja odpovedalo več kot 10.000 Japoncev.

Prvi sporazum

Predstavniki Nove Zelandije, Singapurja, Čila in Bruneja so v novozelandski prestolnici Wellington

podpisali sporazum o prosti trgovini, s katerim bodo do leta 2015 med njimi odpravljene vse carine. K podpisu prostotrgovinskega sporazuma, ki bo 90 odstotkov carin odpravil že do 1. januarja prihodnjega leta, pa so povabljene tudi druge države. Trgovinska menjava med štirimi državami – vse so članice Forum za azijsko-pacifiško gospodarsko sodelovanje (APEC) in skupno ustvarijo bruto domači proizvod v višini približno 224 milijard evrov – znaša več kot 1,4 milijarde evrov.

Težave Kodaka

Ameriška družba za proizvodnjo fotografske opreme Eastman Kodak naj bi po novih načrtih zmanjšala število delovnih mest za do 25.000. V začetku lanskega leta je družba do leta 2007 predvidela odpravo 15.000 delovnih mest, črtanje dodatnih

10.000 delovnih mest pa utemeljujejo s slabimi poslovnimi izidi. V trimesečju od aprila do junija je družba ustvarila 146 milijonov dolarjev izgube. Družbo je zapustilo že 13.475 zaposlenih, z dodatnim od-

puščanjem pa naj bi Kodak letne proizvodne stroške znižal za tretjino, na približno milijardo dolarjev. Do srede leta 2007 naj bi bilo v Kodaku zaposlenih manj kot 50.000 delavcev. Družba naj bi sicer preživela predvsem s pomočjo prehoda na digitalno fotografijo, ki naj bi bila letos prvič njihov največji vir prihodkov.

Morski roparji

Število piratskih napadov v svetovnih morjih je bilo v prvem polletju letošnjega leta najnižje v zadnjih šestih letih. Čeprav iz mnogih držav poročajo o upadu števila primerov piratstva, pa je skrb zbujajoče, da Irak in Somalijska postajata čedalje nevarnejša kraja za trgovske ladje. Pirati so od januarja do junija napadli skupno 127 ladij. Letos ni bil ubit še noben pomorščak, ranjenih pa jih je bilo 13, medtem ko je v istem obdobju leta 2004 v piratskih napadih umrlo 30, ranjenih pa je bilo 44 pomoršča-

kov. Mednarodni pomorski urad je posvaril pred novim zaskrbljivim trendom oboroženih roparjev v iraških vodah. Varnostne razmere so se poslabšale tudi na vzhodni obali Somalijske. Ladjam zato priporočajo, naj plujejo vsaj 80 kilometrov od somalijske obale, se posebej pa se naj izogibajo vzhodne obale države, ki jo pestijo politični problemi in neučinkovitost pravnega sistema. Največ piratov se vedno porušijo po indonezijskih vodah.

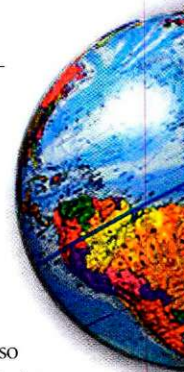
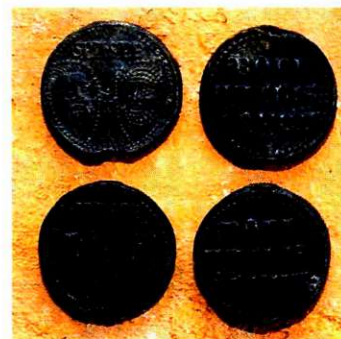
Mojstrovine na ogled

V Umetnostnozgodovinskem muzeju na Dunaju je do 18. septembra na ogled razstava Mojstrovine iz habsburškega kabine- ta umetnosti in kuriozitet. Razstava združuje zbirke različnih članov Habsburške dinastije, ki so bile združene leta 1891, ko je bil odprt dunaj-

ski Umetnostnozgodovinski muzej, tedaj pod imenom Cesarski muzej lepih umetnosti. Na ogled je izbor okrog sedemdesetih eksponatov iz obsežne zbirke del, ki so jih zbrali Habsburžani. Kabine- ti umetnosti in kuriozitet so v Evropi začeli nastajati v 16. stoletju. Kompleksne zbirke večinoma neprecenljivih vrednosti so bile zelo raznolike. V njih je bilo mogoče najti zlatarska dela, bronaste, lesene in slonokoščene skulpture, znanstvene instrumente, ure in podobno pa tudi redke predmete, ki so zbujali začudenje zaradi svojega videza ali materiala in so jih imenovali eksotični, kuriozni ali čudezni predmet.

Papeški pečat

Pri izkopavanjih na zemljišču univerze v nemškem Greifswaldu so arheologi v neki latrini odkrili štiri kakšnih 600 let stare papeške pečate. Odkritje je senzacionalno: najdba štirih t. i. bul na istem mestu je nekaj zelo nenavadnega. Štirje okrogli svinčeni pečati so veliki približno po 3,5 centimetra in tehtajo po nekaj več kot 50 gramov. Izhajajo iz obdobja pontifikata papeža Bonifacija IX., ki je vodil Katoliško cerkev med letoma 1389 in 1404. Pečate nameravajo predstaviti v sklopu razstave Arheologija pod asfaltom v Wismarju. Pečate je odkril arheolog Jörg Ansorge, sledile so prve raziskave glede pristnosti in izvora. Arheološko odkritje je ležalo v lesenem, približno tri metre globokem jasku za latrino, zgrajenem sredi 14. stoletja, ki je bil domnevno v uporabi kakšnih 50 let. Gle-

de na to, da so bili najdeni pečati medseboj oddaljeni le nekaj centimetrov, predvidevajo, da so bili prvotno shranjeni skupaj v eni vrečki.

Nevaren Vis

Nizozemski turist, ki je preživel počitnice na hrvaškem otoku Vis, je utrpel hude poškodbe, ko je stopil na mino. 27-letni tuji turist je izgubil levo stopalo. Nizozemec je stopil na mino, ko se je poskušal približati območju, kjer je

takrat divjal gozdni požar. Gasilci so ga takoj s helikopterjem odpeljali v bolnišnico v Split, tam pa so mu amputirali stopalo. Lokalne oblasti na Visu so pri tem dejale, da nimajo informacij o morebitnih minskih poljih na tem območju. Po poročanju francoske tiskovne agencije AFP je najverjetneje šlo za mino iz časa vojne na Hrvaškem (1991–1995).

Akvarij na ogled

Tretji največji evropski akvarij v danskem Hirsthalsu so znova odprli, potem ko so ga po nesreči s požarom leta 2003 morali zgraditi na novo. Ognjeni zublji so takrat uničili oceanarij v muzeju severnih morij, v katerem je bilo 4,5 milijona litrov vode. Po vnovični zgraditvi so maja v akvarij spet naselili na tisoče slanikov, skuš, morskih igel in drugih rib, za zdaj pa jim ni uspelo nadomestiti 200-kilogramskega morskega volka, ki je poginil v požaru.

Učijo se kitajščine

Več kot 30 milijonov ljudi po vsem svetu se uči kitajščine kot tujega jezika v upanju, da bodo imeli

koristi od cvetočega kitajskega gospodarstva. Na Kitajskem so zadovoljni, saj skupaj z gospodarstvom in naraščajočo mednarodno menjavo raste tudi vrednost kitajskega jezika. Pri učenju kitajščine kot tujega jezika so se najbolj izkazali Južnokorejci, Japonci in Francozi. Tako skoraj 800 od skupaj 3.000 ameriških univerz organizira tečaje kitajščine.

Korupcija cveti

Količina podkupnin, izplačanih državnim uradnikom, se je v času vladavine ruskega predsednika Vladimirja Putina močno povečala. Od leta 2001 se je povprečna vrednost najvišjih podkupnin, ki so jih poslovneži posamezno izplačali uradnikom, povečala za 13-krat, na 135.000 dolarjev. Poročilo je sestavila nevladna organizacija Protikorupcijska fundacija Indem s sedežem v Moskvi, raziskava pa temelji na anonimnih preiskovanjih ruskih podjetij. Po ocenah so podkupljivi uradniki vsako leto prejeli podkupnine v višini okoli 316 milijard dolarjev. Ugodna vladna odločitev tako na primer stane od 100.000 dolarjev navzgor, na nižjih ravneh pa so podkupnine zelo pogoste pri pridobivanju mest

na univerzah in pri izogibanju vojaški obveznosti. Skupna vrednost podkupnin, izplačanih naborniškemu uradnikom, naj bi letos znašala kar 360 milijonov dolarjev. Pojav močno razširjene korupcije prispevajo nizkim plačam uradnikov,

pomanjkljivi zakonodaji in pomanjkanju odločnosti državnega vodstva pri nastopanju proti temu pojavu.

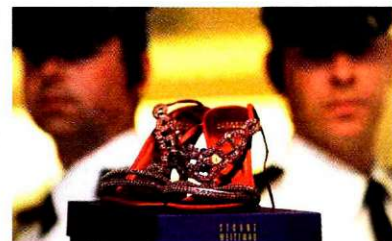
Smrkci se vračajo

Ob 50-letnici slavnih risanih junakov smrkcev se bodo ti, vključno s čarovnikom Gargamelom, vrnili na zaslone, tokrat v tridimenzionalni animaciji. Družba Paramount Pictures je namreč odkupila avtorske pravice za predvajanje teh malih simpatičnih likov, ki jih je ustvaril belgijski risar in scenarist Peyo, v kinodvoranah. Smrkci, ki so se prvič predstavili leta 1958 v časopisu Spirou, so kmalu doživeli svetovni uspeh. Stripe z njihovimi pustolovščinami je mogoče dobiti v več kot 20 jezikih, za televizijo in filmsko platno pa so posneli več risanih filmov.

Bogastvo za čevlje

Britanke v svojem življenju v povprečju porabijo več kot 31.000 funtov (45.000 evrov) za čevlje in 16.000 funtov za modne dodatke. Tretjina žensk v Veliki Britaniji pravi, da ima 25 parov čevljev, 1,3 milijona pa jih trdi, da ima več kot 30 parov. Večina oz. 86 odstotkov Britank mesečno ku-

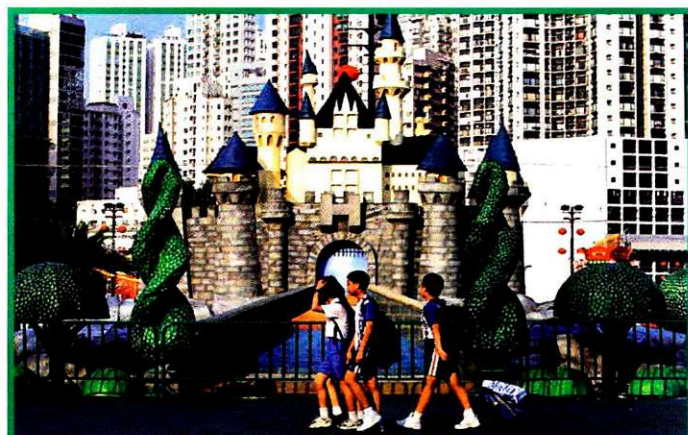
pi vsaj en par čevljev. Kar zadeva usnjeno galanterijo, šest od desetih žensk pravi, da ima deset torbic, 80 odstotkov pa jih poudarja, da ima najmanj deset pasov. Vsaka peta Britanka priznava, da tovrstne nakupe skriva pred

svojim partnerjem, 22 odstotkov pa jih laže glede porabljenega denarja. V raziskavi je sodelovalo 2.000 žensk.

Satelit za črne luknje

Japonska je iz vesoljskega izstrelisca Usinura na jugu države uspešno izstrelila raziskovalni satelit Suzake tipa Astro-E2, katerega glavna naloga bo raziskovanje črnih lukenj. Satelit, ki ga je v vesolje ponesla nosilna raketa M-5, bo pri raziskovanju galaksij in teorije črnih lukenj sodeloval z ameriškim satelitom Chandra in evropskim Newtonom. Delo bo začel čez približno mesec dni, po opravljenem testiranju opreme.

Drugačen Disneyland

V hongkonskem Disneylandu, ki ga bodo predvidoma odprli 12. septembra, ne bodo ponujali ameriških vročih hrenovk, ampak tradicionalne kitajske jedi. Testenine, cvrtni riž, sladko-kislo svinjino in čaj so samo nekatere jedi, ki bodo na voljo obiskovalcem tega tematskega parka. Z azijskimi jedmi se bo spremenil tudi koncept parka. Celo na ameriškem Main Streetu, ulici, ki v vsakem Disneylandu predstavlja ameriško kulturo in kjer je običajno veliko stojnic z vročimi hrenovkami, bodo ponujali kitajske specialitete. Organizatorji pričakujejo, da bo hongkonski Disneyland, ki je prvi tovrstni zabaviščni park na kitajskih tleh, v prvem letu delovanja privabil več kot pet milijonov obiskovalcev.

Obvezen ogled

Filmi, kot so na primer E. T., Zgodovina igrack, Čarovnik iz Oza, Lovčeva noč in Pokazi mi ljubezen, imajo prav tako pomembno vlogo za solarje, kakor jo ima poznavanje nekaterih klasičnih literarnih del. Tako so se odločili pri izdelavi novega učnega načrta za osnovne šole, ki je nastal v Angliji v okviru posodobitve solstva. Seznam desetih filmov, ki jih morajo obvezno videti vsi otroci, stari do 14 let, je objavil Britanski inštitut za kino, ki je tudi uradni svetovalec vlade na področju filma. Vključitev filmov v obvezen šolski program je poskus, da bi preusmerili pozornost javnosti s polemik o tem, kakšnih filmov otroci ne bi smeli gledati, na filme, ki so del klasične filmske produkcije in se vedno niso izgubili privlačnosti. Do sedaj so filme v solah gledali samo za sprostitev ob koncu semestra, od sedaj pa bodo imeli pomembno vlogo pri spoznavanju kulturne dediščine. Štirje filmi, ki sodijo v obvezni program, so ameriški, drugi so italijanski, francoski, japonski in švedski, iranski in angleški, posneti pa so bili med letoma 1969 in 2001. Edina zagata, ki jo bodo morali solniki še rešiti, je zagotovitve časa, ki je potreben za njihov ogled.

Proti debelosti

Tablet za hujšanje je na trgu že malo morje, vendar so le malokateri učinkoviti. Prihodnost pa je, kaže, svetlejša. Hormonsko cepivo lahko pomaga ljubiteljem hamburgerjev in ljudem, ki trpijo zaradi debelosti, saj v hipu zmanjša apetit. Skupina angleških znanstvenikov je odkrila naravni hormon, ki sproži signal želodca, da je poln. Hormon oksintomodulin je peptid, ki ga proizvaja tanko črevo po hranjenju. Med poskusom so štirinajstim pacientom dajali različne odmerke hormona pol ure pred zajtrkom, kosilom in večerjo. Čez štiri tedne so izgubili 2,3 kilograma teže v primerjavi s testno skupino. Izgubljena teža je predstavljala povprečno 2,4 odstotka teže. Tudi poraba energije se je pri pacientih v testni skupini zvečala. Razveseljivo je tudi to, da stranskih učinkov ni in da ni bilo opaziti, da bi se telo uprlo vnosu hormona. Učinkovine, ki jih za hujšanje uporabljajo danes, imajo namreč pogosto stranske učinke in močno vplivajo na možgane. Ta čas v laboratorijih že pripravljajo hormon, tako da ga bo mogoče uživati peroralno; toda preden bo prešel v množično uporabo, bo preteklo še nekaj let.

Božički na kongresu

Več kot sto božičkov in njihovih malih pomočnikov je plesalo in veselo kričalo, ko so se na smučkah spuščali po hitro topečem se sneženem klancu. Zbrali so se na vsakoletnem kongresu božičkov v Københavnu, čeprav je do božiča še malo manj kot 150 dni. Ne glede na dež in skandinavsko poletje so pričarali pravo božično razpoloženje. Vsi božički so se na svojem rednem kongresu najprej pomerili v nošenju brade in rdečega nosu. Na kongresu na Danskem so s tekmovanji v teku na zasnežen hrib preverjali tudi njihovo telesno pripravljenost na napore. Letos so kongres obiskali tudi japonski predstavniki in z lahkoto premagali domačine. Zanesljivo pa je mogoče reči, da bodo v letošnjem letu božički veliko prizadevnejši kot v lanskem in ne bodo nikogar pozabili. Vsa darila imajo praktično že pripravljena ne glede na to, kako pridni smo bili prebivalci našega modrega planeta. Samo tisti, ki so namenoma povzročali zlo, bodo izpuščeni iz obdarovanja.

Brez strahu

Znanstveniki so ugotovili, da ljudje, ki imajo motnje v občutenju emocij, še zlasti strahu, laže sprejemajo veliko ugodnejše finančne odločitve, ki so hkrati tudi bolj tvegane, kot običajni ljudje v podobnih okoliščinah. Tako je pokazala raziskava s področja tako imenovane nevroeonomije, ki se v zadnjem času močno in hitro razvija. Nevroeonomija raziskuje vlogo bioloških dejavnikov pri sprejemanju ekonomskih oziroma poslovnih odločitev in krmari na stičišču treh znanosti: nevrologije, psihologije in ekonomije. Ljudje s poškodbami možganov in emocionalnimi motnjami, ki so sodelovali pri poskusu, so pripravljeni tvegati nekajkrat pogostejše kot drugi, ob neuspehu pa so manj trpeli zaradi negativnih čustev. Če pa jim je uspelo, so imeli povprečno za 13 odstotkov več dobička. Nekateri so prepričani, da so dobri vlagatelji sposobni svoja čustva strahu potlačiti v korist poslu. Toda za te ljudi je značilno, da tudi drugih čustev ne kažejo pretirano. Pokazalo pa se je tudi, da imajo čustva strahu in ogroženosti veliko vlogo pri zavarovanju interesov pred prevaro in tudi pred prevelikim tveganjem, ki vodi v propad.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

datum rojstva: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum: _____

podpis naročnika: _____

Davčni zavezanec: ☐ da ☐ ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: ☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

cena: 550 SIT

Kitajska postaja
gospodarsko
najrazvitejša država
na svetu, saj ima že
četrto stoletja
konstantno visoko
gospodarsko rast.

Fotografije: Reuters

Vzhajajoča velesila

Neverjetno hiter vzpon Kitajske od države v razvoju do gospodarsko najrazvitejše države na svetu ni več le napoved strokovnjakov, temveč je postalo dejstvo. Kitajska ima najhitreje rastoče gospodarstvo na svetu, čez štiri desetletja pa bo postalo vodilno na svetu. In čeprav to preostalemu svetu ponuja veliko priložnosti, se vseeno postavlja vprašanje, ali lahko ta svet prenese še eno velesilo, v kar se Kitajska spreminja s polno hitrostjo.

Ko danes govorimo o Kitajski, ne moremo mimo njene edinstvene kulture. Konfucianizem velja za srce kitajskega mišljenja in tradicije, njegovo bistvo pa je disciplina in nenehno učenje, kar je tudi eden glavnih razlogov za kitajski napredek. A čeprav je konfucianizem star več stoletij, je bila Kitajska v tem času večinoma revna. Zato je v zadnjih letih postala tarča raziskav antropologov z vsega sveta, ki poskušajo raziskati kitajsko nenavajenost na kulturo kapitalizma in pri tem s prstom kažejo na konfucianizem. Kitajska filozofija torej ostaja večinoma nespremenjena že stoletja, zato pa se je od zgodnjih osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko se je začel zmagoviti vzpon Kitajske, dramatično spremenila njihova politika.

Začetki zmagovite poti

Leto 1979 velja za leto dramatičnih sprememb v svetovni politiki,

kar je usodno vplivalo na začetek zgodovinskih sprememb tudi v kitajski politiki. Tega leta je tedanja Sovjetska zveza napadla Afganistan in si s tem začela kopati lastni grob kot svetovna politična velesila. To je bilo tudi leto, ko je Kitajska začela izvajati svoje ekonomske reforme. Slednje so bile napovedane decembra 1978 na tretjem plenarnem zasedanju Kitajske komunistične partije. Takrat je novi vodja komunistične partije Deng Xiaoping imel govor, za katerega se je kasneje izkazalo, da je najpomembnejši

v sodobni kitajski zgodovini. V njem je pozval ljudi, naj se osredinijo na razvoj in modernizacijo države in naj pri tem pustijo stvarnost – ne pa tudi ideologije – ob strani. In od takrat je Kitajska počela prav to; utrjevala je pot modernizaciji, ki je sčasoma postala tudi neideološka.

Posledice teh reform so osupljive. Kitajska ima že več kot petindvajset let 9-odstotno letno gospodarsko rast, kar je najhitrejša in hkrati naj-

• Kitajska kultura in tradicija že stoletja temeljita na konfucianizmu, kar je treba upoštevati pri razumevanju njihovega gospodarskega napredka.

• Za prelomnico v kitajski gospodarski politiki velja leto 1978, ko so bile s strani kitajske komunistične partije sprejete gospodarske reforme.

• Idejni vodja kitajskega gospodarskega razcveta je nekdanji vodja komunistične partije Deng Xiaoping.

• V četrto stoletje so kitajske ekonomske in gospodarske reforme 300 milijonov ljudi rešile revščine in za štirikrat povečale povprečno plačo.

• Kitajska je postala eden izmed najprivlačnejših trgov za tuje vlagatelje, vsako leto pa se močno povečuje njen izvoz predvsem na zahodne trge.

dolgotrajnejša gospodarska rast v zgodovini. V tem četrtoletnem obdobju je 300 milijonov ljudi potegnili iz revščine in za štirikrat povečala povprečno plačo državljanov. Do zdaj je Peking to uspelo izvajati brez večjih socialnih pretresov, čeprav jih ni bilo malo, ki so kritizirali kitajsko ekonomsko pot, češ da statistika omahuje, da razsaja korupcija in da se njihove banke komaj držijo nad vodo. Svarili so tudi pred prevelikimi razlikami med regijami, da država svojih reform ne bo izpeljala do konca in da se bo njihov gospodarski sistem sesul sam vase. A za zdaj se ni uresničila še nobena od teh napovedi in kitajskim ekonomskim reformistom je treba čestitati za njihov zgodovinski dosežek. Hkrati pa Kitajska se vedno ohranja konstantno visoko rast gospodarstva.

Uspešna strategija

Kitajska je v primerjavi z gospodarsko prav tako zelo uspešno soseda Japonsko ubrala drugačno pot pri svojem spreminjanju ekonomske politike. Namesto da bi tako kot Japonska, ki ima izvoz osredinjen le na nekaj svetovnih trgov in ohranja zaprtost svojega notranjega trga, se je povsem odprla za tuja vlaganja in trgovanje. Posledica tega je, da se večina svetovnih trgov zanaša na Kitajsko in na poslovanje z njo. Velika večina svetovnih trgov – od Združenih držav Amerike do Evropske unije in Japonske – se zana-

ša na uvoz iz Kitajske, še posebej nepogresljiva pa je za vse države v razvoju. Kitajski izvoz v ZDA se je v preteklih petnajstih letih povečal za 1.600 odstotkov, izvoz iz ZDA na Kitajsko pa se na leto poveča za 415 odstotkov. Kitajska je postala vodilna izdelovalka tehnoloških naprav, igrač, oblačil in obutve na svetu. Tu gre predvsem za ročno izdelavo po nizkih cenah, ki pa zahodnim državam na leto prihrani 600 milijonov evrov. Uspeh Kitajske je tudi v tem, da je vlada vedno dajala veliko moč in pooblastila posameznim regijam in s tem po vsej državi ustvarila ugodne razmere za tuja vlaganja.

Sporna zunanja politika

Kitajska ima zelo zapleteno zunanjo politiko, kar je predvsem posledica tega, da v prvem obdobju svojega razvoja, to je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, zaradi gospodarskih reform zunanjim odnosom skorajda ni posvečala pozornosti. Še posebej do zahodnih držav je uradni Peking vodil politiko, ki je temeljila predvsem na izogibanju konfliktom, saj si slednjih z Zahodom niso smeli privoščiti zato, ker so v zahodnih državah videli svoje največje gospodarske zaveznike. A kitajska zunanja politika je časoma postala zelo sporna in predvsem nerazumljiva, kar se še posebej kaže v odnosih z Japonsko. Večji spori so izbruhnili aprila, ko so Kitajci na ulicah pro-

testirali proti japonskim zgodovinskim učbenikom, češ da pacijo dogodne druge svetovne vojne. Protesti so potekali s privolitvijo kitajskih oblasti, kar pa je bilo predvsem v škodo Pekinga. Z njihove strani je namreč povsem nesmiselno, da vodijo tako nestrpnost politiko do Tokia, saj bi moralo biti dobro politično sodelovanje prednostna naloga uradnega Pekinga, če si želi zagoto-

prve politične in gospodarske velesile na svetu. Nemalo Američanov se počuti ogroženih s strani Kitajske tudi po vojaški plati, saj ima Kitajska z 2,5 milijona vojakov največjo vojsko na svetu, njeni prihodki pa se vsako leto povečajo za 10 odstotkov. A le redkokdo lahko resno razmišlja o vojaških spopadih, saj so le-ti malo verjetni. Analitiki menijo, da imajo ZDA v politiki s Kitajsko na

Na kratko

Priprave na olimpijske igre

Do olimpijskih iger v Peking nas ločijo še tri leta. V kitajski prestolnici se že pospešeno pripravljajo na čas, ko bo Peking postal središče sveta. Za OI bodo posodobili in preuredili večino mestne infrastrukture, zgraditi pa morajo tudi veliko objektov, večinoma športnih dvoran in hotelov. Vendar pa prebivalci glavnega mesta niso preveč zadovoljni s tem, da bo Kitajska gostila olimpijske igre, saj so mnogi izmed njih morali zapustiti svoje domove za nizko nadomestilo, ker so v prej večinoma gosto poseljenih predmestjih zdaj začeli graditi objekte za največjo športno prireditev na svetu. Prisilno preseljeni prebivalci so zato glasno protestirali, vendar so mestne oblasti njihove proteste zatrlle. Večina Kitajcev pa se iger vendarle močno veseli, saj v njih vidijo priložnost, da svet opozorijo na krivice, ki se dogajajo v državi in za katere oblasti nimajo poslušnosti. Ironično pri vsem tem pa je, da je do zadnjih incidentov prišlo prav zaradi olimpijskih iger.

viti dobre sosedske odnose z Japonsko, katere gospodarstvo je še vedno štirikrat večje od kitajskega.

V tem novem položaju, ko Kitajska napreduje med najrazvitejše države sveta, se še najmanj znajdejo ZDA, ki se hkrati počutijo tudi najbolj ogrožene, saj je, gledano dolgoročno, v nevarnosti njihov status

izbiro dve možnosti. Prva bo prišla v postev, če bo Kitajska do svojih sosed vodila močno sovražno politiko. V tem primeru se bodo morale Indija, Rusija in Japonska skupaj z ZDA upreti kitajski naraščajoči moči. Druga možnost pa se kaže v primeru, če bo Kitajska po diplomatski poti krepila odnose z drugimi državami na

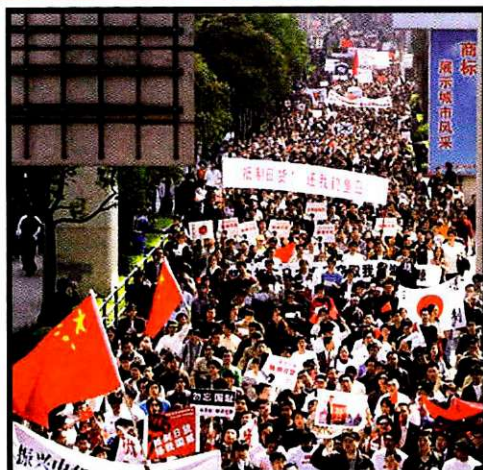
območju in po svetu ter tako poskušala oslabil vpliv ZDA v svetu. Kateri od obeh možnosti se bo dejansko zgodila, bo seveda pokazal čas.

Komunizem ostaja

Kitajska pa kljub nepredku na gospodarskem področju ostaja ena zadnjih komunističnih trdnjav na svetu. Glavno orožje Kitajske komunistične partije v zadnjem času je skrajni nacionalizem, ki je viden predvsem v odnosih z Japonsko in s Tajvanom, ki mu še naprej grozi z oboroženim napadom, če se bo poskušal osamosvojiti. Vendar pa iz Pekinga prihajajo novice, da kitajska partija resno razmišlja o političnih reformah svojega sistema in da v ta namen opravlja resne raziskave političnih sistemov po svetu, saj bi politični sistem radi spremenili predvsem tako, da bi partija še vedno obdržala vodilni položaj v državi, le da bi politični sistem postal bolj odprt in transparenten. Reforme kitajskega političnega sistema so tako le vprašanje časa, kajti komunistični režim hkrati s pridobivanjem statusa gospodarsko najrazvitejše države na svetu ni kombinacija, ki bi državi poleg statusa gospodarske velesile prinesla tudi status politične velesile, kar je nedvomno ena izmed prioriteta kitajske politike v prihodnosti.

Velesila v vzponu

Velesile se nedvomno ne rojevajo vsak dan. Pravzaprav je v zadnjih 400 letih prišlo do samo dveh obratov pri vprašanju globalne oblasti. Prvi je bil vzpon Evrope, ki

• Kitajska vodi posebej sporno zunanjo politiko do sosednje Japonske, kar se ji lahko v prihodnosti maščuje.

• Komunizem je na Kitajskem še vedno trdno zasidran, čeprav naj bi bile v pripravi tudi temeljite reforme političnega sistema.

• Pri napredovanju Kitajske v velesilo 21. stoletja bodo imele največ težav ZDA, saj zna Kitajska voditi zelo agresivno zunanjo politiko.

• Avgusta 2008 bo Peking postal središče sveta in na to se v kitajski prestolnici kljub nasprotovanju prebivalcev, ki so jih morali zaradi graditve novih objektov preseliti, intenzivno pripravljajo.

je v 17. stoletju postala najbogatejši in najrazvitejši del sveta. Do druge spremembe je prišlo, ko so Evropo na tem mestu zamenjale ZDA in so hkrati kot ena sama država prevzele vlogo vodilne igralke na gospodarskem in političnem svetovnem prizorišču. Če bo ta vloga doletela tudi Kitajsko, bo na svetovnem političnem prizorišču nedvomno prišlo do številnih trenj. Ne smemo pozabiti, da bo kitajsko gospodarstvo leta

2015 prehitelo japonskega, leta 2039 pa ameriškega. Do največjih premikov bi najverjetneje prišlo med t. i. zahodnim zavezništvom, med Evropo in ZDA torej, saj so pogledi na razvijajoči se Daljni vzhod zelo različni. To se je še posebej pokazalo v času, ko je Evropska unija prevzela pobudo pri vprašanju odprave kitajskega embarga na orožje; odpraviti ga je želela že v času luksemburškega predsedovanja EU v prvi po-

lovici letošnjega leta, ZDA pa so tem prizadevanjem močno nasprotovale.

Drugo vprašanje pa je, kako bo zahodni svet doživel "trk civilizacij", do katerega bo zagotovo prišlo, če se bo širjenje kitajskega gospodarskega vpliva v svetu nadaljevalo. Gre namreč za zelo kompleksno civilizacijo, ki se močno razlikuje od zahodne. Očitno se bosta morali prilagajati obe strani, saj bo 21. stoletje nedvomno "kitajsko".

Ana Müllner

RUMENE STRANI

SLOVENIJA-TEL

I N T E R
M A R K E T I N G

www.rumenestрани.com

intervju

Fotografije: Dane Kostrić

Po izobrazbi je sociolog in politolog. V Janševi vladi vodi ministrstvo za šolstvo in šport, ki velja za eno bolj vročih, saj ga je pred tem vodil eden glavnih ideologov LDS Slavko Gaber. Je podpredsednik Slovenske demokratske stranke, ki je najmočnejša stranka v državi.

Dobrega pol leta vodite ministrstvo za šolstvo in šport. V Informaciji o stanju po ministrstvih in vladnih službah, ki je bila v javnost dana marca, ste zapisali, "da stanje na MŠŠ, ki smo ga na začetku mandata nasledili, ni zadovoljivo". Kaj je bilo tisto, kar vas je nekako najbolj negativno presenetilo na ministrstvu? Je bilo to nerealno finančno načrtovanje?

Mislím, da je bil glavni problem vodenje in upravljanje ministrstva. Državni sekretarji so imeli kar precej finančne moči, kar je oteževalo centralni nadzor nad poslovanjem. Morda je bilo tudi načrtovanje nekoliko slabše, nekatere zadeve se niso predvidevale, glavni razlog pa je v slogu finančnega načrtovanja; če npr. premalo načrtuješ za plače in več za investicije, da lahko rečeš, da je proračun razvojno naravnán, kasneje, ko zmanjka za plače, pa vzameš investicijam. Na koncu proračunskega leta nihče več ne vpraša, ali je proračun s razvojno naravnán. A pustimo to, sedaj je pomembno, kaj dela moja ekipa. Kar se financí tiče, naj povem, da smo sistem naredili preglednejši, sicer nekóliko centraliziran na ravni resorja, a smo zavodom v srednjem šolstvu za investicijska vzdrževanja in opremo financiranje bistveno decentralizirali.

Ob koncu poročila ste tudi precej alarmantno zapisali, da je normalizacija stanja prvi pogoj za nadaljnji razvoj šolstva in športa v Republiki Sloveniji.

Sedaj ni več čas, da bi se izgovarjali na slabo

postalo šolstvo zgled gospodarnega ravnanja z davkoplačevskim denarjem. Znano je namreč, da imamo tudi v svetovnem merilu predrago predšolsko in osnovnošolsko vzgojo in izobraževanje. Otroci so zmeraj manj, stroški pa iz leta v leto strmo naraščajo. Na to nas opozarjajo celo iz Mednarodnega denarnega sklada. Seveda pa ni vse v denarju. Na šolstvo ne moremo gledati le skozi denar in stroške. Sicer pa spremembe niso le strukturne narave, se pravi ni dovolj le nova organizacija ministrstva, ki je nastala z razmejitvijo z znanostjo in visokim šolstvom, ni dovolj le kadrovska prenova niti splošne spremembe sistemsko-strukturnega značaja. Razvijati se morajo tudi vsebina in metode dela v šolah. Ves svet to rešuje tako, da se učitelji doizobražujejo, ker so nosilci vsakršnih sprememb. Brez njih ni nič. Ko sem vprašal neko kolegico, v čem je uspeh Finske, mi je zatrčila, da v tem, ker se na pedagoške fakultete vpisujejo najboljši študentje in iz njih pride vrhunski kader. Tu je torej treba začeti. Pri usposabljanju učiteljev. Razumem, da je večsintezko spreminiti način dela ali celo spoznanja, ki so se nam desetletja zdela kot aksiomi.

Mislíte tudi na zgodovínopisje?

No, tudi. Treba je slediti spremembam, novim spoznanjem, ki jih prinaša čas, tudi v zgodovínopisju. Vsako obdobje ima značilna znamenja. Danes povzemati iz starih in ne dovolj prenovljenih učbenikov zgodovine, da je bil TIGR teroristična organizacija, VOS pa varnostno-obveščevalna služba osvobodilnega gibanja, je, milo rečeno, ne-

nister. Ena prvih stvari je bilo reševanje romske problematike na OŠ Bršljin. Se je stanje tam sedaj umirilo?

Velika večina snovalcev šolske politike je spremembo na ministrskem stolčku normalno sprejela. Le del ljudi, zlasti tistih, ki so prej sodelovali kot zunanji sodelavci, a bili materialno dobro priklenjeni na šolski proračun, ne more sprejeti sprememb. Ti imajo dobre zveze z nekaterimi, nekoč posvečenimi novinarkami in ustvarjajo konstrukte, ki nimajo veliko skupnega s stvarnostjo. Eden takšnih je bil Bršljin. Pritoževali so se na različne institucije v Evropi, a na koncu izpadli smešni in dvolični. Vsi se zavedajo, da je naša politika do Romov na področju šolstva, primerjalno gledano, vzorno urejena.

Precej polemik je bilo povezanih tudi s spremembo zakona o osnovni šoli. Zakaj so bile spremembe, povezane z nacionalnim preverjanjem znanja, potrebne?

Nekatere zakonske rešitve, sprejete v preteklih letih, so bile nerazumne. Imamo npr. odlično mrežo specializiranih zavodov za otroke s posebnimi potrebami, ki so bili prav tako namenjeni inkluziji in integraciji gojencev v družbo. Zaradi vpeljave vzporednega sistema integracije, jaz bi dejal inkluzije po bližnjici, so specialni zavodi ostali skoraj brez otrok. Imamo torej dva popolnoma ločena in draga sistema za isto stvar. Te anomalije moramo odpravljati.

T. i. eksterci, o katerih sprašujete, so bili še en primer, za katerega menim, da med razlogi za vpeljavo koristi otrok niso bile v ospredju. Hoteli so uvesti maturo ob koncu osnovne šole. Zakon je bil poln neskladij, zato smo ga morali spremeniti. Pri tem nismo prihranili le ogromno denarja, ampak tudi ohranili celostni pouk, kajti ciljno usmerjanje pouka k rezultatu na tem pre-

Nesoglasij je bistveno manj kot v preteklosti

Pogovor z dr. Milanom Zverom

dediščino, ki smo jo nasledili. Za slabosti, ki smo jih podedovali in tudi sami pridelali, prevzemam odgovornost sam. Če jih ne bom mogel razreševati, bom prepustil mesto komu drugemu. Razčiščevanja za nazaj so čedalje manj produktivna. Zavedam pa se, da bo težko vzpostaviti tak sistem, o katerem ne bodo doma in v tujini trdili, da je neracionalen in potraten, in da bo

spodobno. Vse te mesece odpiram vrata razpravam o ključnih dilemah slovenskega zgodovínopisja. Včasih imam občutek, da je vse zaman.

V preteklih mesecih in tednih ste bili deležni številnih napadov bodisi zaradi svojega ravnanja v nekaterih primerih, bodisi zaradi ukrepov, ki ste jih sprejeli kot mi-

verjanju ima velike slabosti. Sicer pa je ta tema tako široka, da bi zahtevala poseben pogovor.

Nekateri se pritožujejo, da sedaj niso povsem jasna merila za vpis v srednjo šolo oziroma da ni prav, da se spreminjajo sredi šolskega leta.

Mislíte verjetno merila, ki jih uporabljajo šole s omejenim vpisom. Teh je izjemno malo. »

Ljudem verjetno ni jasno, zakaj se jim leta in leta na strokovnem svetu ni uspelo dogovoriti o tem. Stvar je postala še posebej aktualna sedaj, ko smo (tudi služba za zakonodajo) jasno povedali, da zakon ne dopušča rezultatov ekstercev uporabljati za ta namen. Nekaterim se je sesula paradigma. Razumete? To je to! Zanj so bili pripravljeni kršiti zakonodajo.

V preteklosti se je veliko govorilo o preobremenjenosti otrok v šoli. V skladu s tem naj bi otroke tudi delno razbremenili. Še razmišljate o tem?

Z odpravljanjem balasta v učnih načrtih, ki ga je kar nekaj, bi lahko razbremenjevali tudi učence. Zakaj ne?

Nedavni izsledki raziskave TIMSS so po drugi strani pokazali, da slovenski šolarji nekoliko zaostajajo v znanju za šolarji razvitih držav. Kje vidite vzroke za to? Je potrebna sprememba učnih programov?

Ja, verjetno brez tega ne bo šlo. Pristojni organi so pri analizi situacije zelo počasni. Sicer pa je jasno nekaj: vsak ima v sistemu določeno vlogo in vsak prevzema določeno odgovornost za svoje delo ...

V predvolilnem programu strokovnega sveta SDS ste zapisali, da boste osnovni šoli vrnili vzgojno-socializacijsko vlogo, s tem da bo pri pouku večji podarek na vzgojnih vsebinah. Zapisali ste: "Šolam bomo zagotovili večjo avtonomijo pri določanju in izvajanju šolskega reda in discipline. Ponovno bomo uvedli oceno iz vedenja." Ali ministrstvo že pripravlja tovrstne spremembe?

To, kar omenjate, sodi med tiste vsebinske spremembe, o katerih sva govorila prej. Šolam lahko damo organizacijsko in funkcionalno avtonomijo na več načinov. Nanaša se na vprašanje, kaj in kako lahko upravljajo drugače. Tako bi lahko reševali tudi vprašanje reda in discipline v šolah. Šole bi prevzele ključno odgovornost za razmere, ne pa da se morajo podrežati standardiziranemu sistemu v celoti. Še veliko je področij, kjer bomo poskušali decentralizirati sistem. Na področju šolstva smo pravkar vpeljali decentraliziran sistem financiranja investicijskega vzdrževanja in zagotavljanja opreme. Doslej smo na ministrstvu odločali, ali je upravičeno popraviti kakšno pipo na solah ali ne. Zdaj smo to nalogo prenesli na srednje šole. Decentralizirali smo okoli dve tretjini za to namenjenih sredstev. Uvajamo sistem Mofas, ki pomeni programsko decentralizirano upravljanje in financiranje. Tu je odprt še kurikulum. Skratka, še veliko je možnosti avtonomije. Uveljavili jo bomo postopo-

Vsako obdobje nosi značilna znamenja. Danes povzemati iz starih in ne dovolj prenovljenih učbenikov zgodovine, da je bil TIGR teroristična organizacija, VOS pa varnostno-obveščevalna služba osvobodilnega gibanja, je, milo rečeno, nespodobno. Vse te mesece odpiram vrata razpravam o ključnih dilemah slovenskega zgodovinopisja. Včasih imam občutek, da je vse zaman.

ma, in to ne samo zaradi predvolilne napovedi, ampak zaradi evropske izkušnje, ki pravi, da so najboljše šole v sistemih, ki zagotavljajo čim večjo avtonomijo šolskim zavodom.

V omenjenem programu ste tudi zapisali, da boste ustanovili "učiteljsko-prosvetno zbornico kot strokovno organizacijo učiteljev".

Zgodilo se je, da dela arhiva, iz katerega sem želel narediti analizo /.../, ni bilo. To so mi odgovorni potrdili celo z uradnim zaznamkom. Pozneje se je ta del arhiva čudežno našel.

Ko smo bili še opozicija, smo se zavzemali za njo. Čeprav sem bil na začetku nekoliko skeptičen iz načelnih razlogov, sedaj vidim vse večjo potrebo po takšni zbornici, ki bi bila resnično demokratičen predstavnik celotnega učiteljskega stanu. Kot tako bi jo lahko vključili v sistem, ko gre za oblikovanje politik, kadrovanja. Postala bi močan socialni in strokovni partner. Toda razumeti morate, da je kot minister ne morem ustanavljati ali neposredno podpirati ustanavljanja. To mora biti naloga učiteljev samih. Slišim, da se nekaj pripravlja. To pa pozdravljam!

Če se ustaviva še pri vprašanju imenovanja ravnateljev, ki je v zadnjih tednih zelo aktu-

alno. Pred dnevi ste v parlamentu dejali, da pri dajanju soglasij oziroma nesoglasij ne ravnate nič drugače kot prejšnji minister.

Ko sem prevzel to nalogo, je nenadoma postalo najpomembnejše vprašanje, kako bom imenoval ravnatelje, kakšne kriterije in merila bom upošteval. Formalni pogoji so kar jasni, tudi postopek, ki ga sklene soglasje ali nesoglasje ministra in v katerega se z mnenjem vključijo še nekateri. Na začetku se mi je to vprašanje zdelo malo butasto, zato sem vsakemu odgovoril, da bo tako, kot je bilo doslej. Šele kasneje sem uvidel, kako velik pomen pripisujejo temu. Gre seveda za izjemno moč, ki jo ima minister. Sam si take moči nisem želel, je pa seveda vprašanje, kaj je alternativa. LDS je pripravila spremembo zakona, ki je zelo enostranska. MŠŠ bo pripravilo celovitejšo spremembo. Utež je treba vrniti na svet zavodov.

Moj predhodnik se je v glavnem naslanjal na mnenje učiteljskega zbora, ko pa ni bilo produktivno, se je odločil drugače. Jaz menim, da je vsaj pri osnovnošolskih ravnateljih smotrnejše večjo težo dati lokalni skupnosti, ki je tudi ustanoviteljica zavodov. Sicer pa, kar se mene tiče, je nesoglasij bistveno manj kot v prejšnjem mandatu.

Kaj pa pove statistika? Koliko nesoglasij je izdal prejšnji minister Gaber?

V zadnjem mandatu, ki ni bil poln, je moj predhodnik dal 21 nesoglasij od okoli 140 imenovanj. Pri meni je razmerje 4 proti 88. Statistika pove vse! Nekaj težav imamo s statistiko in arhivi. Te šele urejamo, tako da bo MŠŠ tudi v tem smislu postalo konsolidirano v tem letu. Zgodilo se je, da dela arhiva, iz katerega

sem želel narediti analizo za sejo odbora DZ za šolstvo, ni bilo. To so mi odgovorni potrdili celo z uradnim zaznamkom. Pozneje se je ta del arhiva čudežno našel. Temu moramo priti do dna. Sem že sprožil preiskavo.

Sicer pa statistike demantirajo vse, ki trdijo, da delam čistke v šolstvu. To smo hoteli dokazati tudi Mladini, ji ponudili v vpogled arhive, jih celo čakali ob dogovorjenem času z dogovorjenimi dokumenti, a jih ni bilo. Kljub tej korektnosti me je novinarka Mladine Hahonina ovadila, inšpektor Pal pa oglobil. Neverjetno ...

Vršilec dolžnosti ravnatelja OŠ Majde Vrhovnik Oton Račević je pred dnevi vložil tož-

bo na upravno sodišče zoper vašo odločitev, da mu ne izdate soglasja k imenovanju za ravnatelja. Podobno tožbo je pred leti v podobnem primeru vložil Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture (Sviz). Tožbo je Sviz sicer dobil, vendar zaradi pritožbe ministrstva za šolstvo še ni pravno močna. Ali lahko Račević s tožbo kaj doseže?

Pritožbe nisem videl, zato je ne morem komentirati. Ne vem, zoper kaj naj bi se pritožil. Ta odločitev mi je vzela veliko časa, temeljito sem premislil situacijo, preden sem se odločil. Po vsem, kar se je zgodilo, menim, da sem se prav odločil.

Kakšne spremembe načrtujete na področju srednjega šolstva?

Na tem področju bo v tem mandatu najbolj zanimivo. Gimnazijo, ki je v krizi, bomo morali prenoviti, živahno bo tudi na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja. Predsedovanje Velike Britanije Evropski uniji daje velik poudarek poklicnemu pa tudi vseživljenjskemu izobraževanju, predvsem tistemu, ki je v funkciji gospodarstva. Vsem tem trendom pri nas sledimo, ne zaostajamo za njimi. Našim izkušnjam in predlogom v tujini pozorno prisluhnejo. Tako je bilo tudi na zadnji neformalni ministrski konferenci v Londonu.

Dijaška organizacija Slovenije in Sviz sta izrazila nasprotovanje privatizaciji šolstva oziroma zasebnemu šolstvu. Na "levici" se ob tem pojavlja nekakšen prastrah, da bi bilo zasebno šolstvo predvsem v pristojnosti Rimskokatoliške cerkve.

Ne gre za ta strah. Dobro namreč vedo, da Slovenija nima možnosti, da bi prevesila tehtnico na stran zasebnega šolstva, še manj na stran katoliških sol. Resnica je v tem, da so toliko nestrpni, da jim nočejo dati niti možnosti. Tragikomično je, če tajnik sindikata identificira le delavce v javnih solah in nastopa proti onim drugim ... Za izjavo DOS pa ne najdem smotrne razlage.

Dotakniva se še nekaterih aktualnih notranjepolitičnih tem. Opozicija vladi očita, da izvaja "kadrovske cunami" v gospodarstvu, da z umikom iz gospodarstva ni mislila resno. Eni menijo, da je teh menjav še premalo, saj je tranzicijska levica še vedno močno zasidrana na številnih področjih in naj bi jo sedaj predvsem bolelo, da ni dokončala privatizacije, ker naj bi sedaj podjetja v državni lasti "prehajala v Janševe roke".

V slovenskem gospodarstvu je država še vedno navzoča, saj privatizacija ni bila izpeljana. Če jo bo hotela izpeljati ta vlada, jo bo mo-

rala z drugimi kadri, zagotovo pa ne s tistimi, ki sta jih nastavili LDS in ZL oz. SD in ki so politično moč zlorabljali tudi v gospodarstvu. Premier se je zadeve lotil tako, kot treba. Te očitke zlahka zavrnemo. Ne znam si predstavljati, da bi prej nastavljeni kadri lahko zastopali interese sedanje vlade v gospodarstvu ali kje drugje. Sicer pa je sestopanje levice z realne korporativne oblasti šele na začetku.

Opozicija in del tako imenovane levičarske civilne družbe trdi, da se po Sloveniji širi sovražni govor. V vladnih strankah odgovarjate, da s tem politično motivirano pretiravajo.

Težko govorim o tem. Demokracija omogoča marsikaj. Pri tej pobudi je sporen že pr-

LDS bo obstajala, še naprej bo krojila usodo slovenske politike, vendar nikoli več tako, kot jo je. SDS tako dobiva novo tekmico, to je SD. Vendar bo morala le-ta še nekaj časa delati, da bo postala velika stranka. Ima nekaj uteži, ki ji preprečujejo hitrejši vzpon.

vi stavek. Med drugim želi podčrtati, da ta oblast grdo ravna tudi z Romi. Verjetno so imeli pred očmi primer Brsljin. Nenehno se poskuša izzvati kulturni boj, najti ideološko začinjene teme in potem nas kot običajno predstaviti kot umazance, sebe pa kot samo dobroto. Marsikdo, ki je to podpisal, ne razume konteksta in okoliščin tovrstnih manipulacij. Kdo je bolj ali manj nestrpen, o tem bi se lahko pogovarjali. Levica se strogo drži teze o represivni toleranci, ki pomeni omejeno toleranco, se pravi nestrpnost do vsega, kar ni po volji njihove ideologije. To je eno od poslednjih ideoloških daril frankfurtske šole.

O novem zakonu o Radioteleviziji Slovenija se bo odločalo na referendumu. Verjetno se bo to povezovalo tudi z zaupnico oziroma nezaupnico vladi. Na drugi strani opozicija nima kaj izgubiti, saj je tako ali tako precej na dnu.

O tem je bilo že toliko povedanega. Sedaj je nova situacija, ker je to postalo referendumsko vprašanje. Seveda ne gre za dilemo, ali naj bo RTV državna ali javna. Prvotni zakon o RTV je bil tako narejen, da je imela stara levica tudi prek t. i. civilnodružbenih predstavnikov monopol in odločilen vpliv na RTV. Spomnim se, kako so takoj potem odpravili programske sveste, ki so v začetku 90. let ocenjevali delo uredništva. Potem so napravili čistko in odpravili te organe civilne družbe. V njih so sodelovali Jože Snoj, Niko Grafenauer, Mišo Jezernik itd. Še enkrat, ne gre za to, da bi sedaj mi prevzeli oblast nad RTV, gre za to, da zagotovimo tak-

šno avtonomijo, da tudi levica prek različnih kanalov ne bo imela vpliva in da postane RTV uspešno podjetje tudi v upravljaljskem smislu.

Kako vidite težave LDS in SD, ki se soočata s krizo identitete in vodenja?

Pred kakšnim letom sem predaval na humanistični fakulteti v Plznu o strankarskih delitvah v EU in Sloveniji in napovedal postopen prevzem vodilne pozicije Pahorjeve SD na levici. Četudi bi nekdo umetno posegel v ta proces, ga lahko ustavili le za nekaj časa, dolgoročno pa ne. LDS je programsko in kadrovsko iztrošena in neperspektivna. Stranka take provenience tudi sicer ni bila nikoli močno zasidrana v našem kulturno-političnem

okolju. LDS bo obstajala, še naprej bo krojila usodo slovenske politike, vendar nikoli več tako, kot jo je. SDS tako dobiva novo tekmico, to je SD. Vendar bo morala le-ta še nekaj časa delati, da bo postala velika stranka. Ima nekaj uteži, ki ji preprečujejo hitrejši vzpon.

Kaj pa vladne stranke? Ali lahko rečemo, da je slovenski politični prostor že skoraj normalen?

V Sloveniji se oblikuje podobno strukturiran političnostrankarski prostor kot v zahodni Evropi, to je dvopolni, z levo in desno sredino, ki se vse bolj zblížujeta. Na obeh straneh ali polih prevladujeta močni stranki. V tem, strukturnem smislu, se pri nas zadeve normalizirajo. S priključitvijo naših strank evropskim strankarskim povezavam postajajo tudi v vsebinskem in konceptualnem smislu zrele politične organizacije. Zato tudi za slovenskega volilca postaja ponudba na političnem trgu, če se tako izrazim, primerljiva z evropsko in tudi v tem smislu lahko govorimo o normalizaciji.

Glavna tekma med strankami poteka na dveh ravneh: boj za oblast med poloma, boj za prevlado v bloku pa znotraj polov. Če bi vzeli tak model za normalen, bi lahko ugotovili, da je slovenska desna sredina že konsolidirana, levica še ni, a bo konsolidacija šla v smeri, ki sem jo omenjal prej. Manjšim strankam sodelovanje v vladi omogoča preživetje. Zato bodo v politiki, pa naj gre za še tako izrazit dvostrankarski prostor, igrale ključno vlogo pri kreiranju politične oblasti. Zagotovo je NSi na desnici perspektivnejša kot LDS na levici.

Metod Berlec

V nemškem mestu Bayreuth poteka Wagnerjev festival. Gre za prireditev, ki bo trajala mesec dni, posvečena pa je izključno delu skladatelja Richarda Wagnerja (1813–1883).

Širiindevetdeseti Wagnerjev festival so odprli v ponedeljek, 25. julija. Odprtje je v velikem slogu zaznamovala nova, težko pričakovana produkcija ljubezenske drame Tristan in Izolda, ki je na "zelenem gričku" niso uprizorili vse od leta 1999. Novo inscenacijo Tristana, deseto v zgodovini festivala, je pri-

Skladatelj Richard Wagner

Za novo podobo naj bi po prvotnih nacrtih poskrbel kontroverzni danski filmski režiser Lars von Trier, vendar je sodelovanje odpovedal. Izziv je sprejel nemški gledališki režiser in pisatelj Tankred Dorst.

Le za izbrance

Do 28. avgusta se bo zvrstilo 30 ponovitev Wagnerjevih oper, poleg Tristana bodo uprizorili še Lohengrina, Letečega Holandca, Tannhäuserja in Parsifala. Vseh 30 uprizoritev je menda že razprodanih, povpraševanje po "neudobnih lesenih sedežih" je preseglo ponudbo. Glasbi nemškega opernega mojstra bo tako na festivalu, ki ga je začrtal skla-

Wagnerjev festival

pravil švicarski režiser Christoph Marthaler, naslovni vlogi sta pela ameriški tenorist Robert Dean Smith in švedska sopranistka Nina Stemme. Glasbeno vodstvo je prevzel Japonec Eiji Oue, prvi Azijec, ki je dirigiral v Bayreuthu. Opera Tristan in Izolda bo na festivalu izvedena šestkrat. Šest ponovitev bosta doživela tudi Leteči Holandec, ki bo že tretje leto zapored uprizorjen v režiji Clausa Gutha, dirigiral bo Marc Albrecht iz Nemčije, ter Tannhäuser s še vedno aktualno insce-

nacijo Philippa Arlauda iz leta 2002 in pod vodstvom nemškega maestra Christiana Thielemanna. Lohengrin bo na ogled sedemkrat v postavitvi Keitha Warnerja iz leta 1999, dirigiral bo Nemec Peter Schneider, Parsifal pa petkrat v lanski produkciji Christopha Schlingensiefela – taktirka bo v rokah francoskega skladatelja in dirigenta Pierra Bouleza.

Prstana ne bo

Na festivalu pa letos ne bo 16-urne tetralogije Nibelunški prstan,

V nemškem Bayreuthu poteka festival, posvečen velikemu skladatelju.

ki so jo v Bayreuthu nazadnje videli lani v produkciji Jürgena Flimma. Kot pravijo organizatorji, bo Nibelunški prstan na Wagnerjevem festivalu spet prihodnje leto.

datelj sam, lahko prisluhnilo le 60 tisoč obiskovalcev. Res škoda, da ta odmevni festival ni dostopen več ljubiteljem Wagnerjevih oper.

Barbara Kavtčičnik

Na kratko

Judovska tradicija in krščanske katakombe

Strokovnjaki Univerze v Utrechtu so pri preučevanju judovskih katakomb pod vilo Torlonio v Rimu ugotovili, da so te katakombe, ki so zelo podobne najbolj znanim krščanskim katakombam ob Vii Appii v Rimu, najbrž stoletje starejše.

Leonard V. Rutgers in njegovi sodelavci so starost katakomb določili na podlagi radiokarbonske metode. Glede na izsledke raziskav so katakombe pod vilo Torlonio začeli uporabljati v 2. stoletju, medtem ko so jih kristjani uporabljali med 3. in

5. stoletjem. Na običaj kristjanov v starem Rimu, da so svoje mrtve pokopavali v katakombah, je torej lahko vplivalo judovsko izročilo. Strokovnjaki so v poročilu zapisali: "Ker se je krščanstvo v Rimu razvilo iz judovstva in ker so judje in kristjani do pozne antike delovali skupaj, je mogoče, da je na način pokopavanja kristjanov vplivala judovska tradicija." To pa bi pojasnilo tudi zu-

kristjanov in katakombami pod vilo Torlonio. Pod površjem Rima so do danes odkrili okrog 60 krščanskih in dvojne judovske katakombe. Katakombe pod vilo Torlonio so bile na začetku 20. stoletja zazidane, potem ko je leta 1925 dal Benito Mussolini ob svoji rimski zasebni rezidenci urediti park. Šele pred štirimi leti so v Rimu sklenili, da bodo omenjene katakombe restavrirali in jih odprli za javnost.

V poletnih tednih si lahko v Hribarjevi dvorani na ljubljanskem gradu ogledate okrog sto grafičnih del, ki so nastala v dveh grafičnih ateljejih. Razstavljena dela ponujajo svojevrsten estetsko-umetniški užitek.

Hribarjeva dvorana gosti obsežno razstavo grafik, nastalih v dveh grafičnih ateljejih – italijanskem Il Laboratorio di Nola, ki deluje v bližini Neaplja, in koprskem Atelier Sqart, ki skrbi za produkcijo grafične sekcije Društva likovnih umetnikov Insula.

Kustos Dejan Mehmedović je ob

Grafična dela so nastala v dveh grafičnih ateljejih.

Razstava grafik

razstavi zapisal, da postaja umetnost vse bolj odprt sistem komunikacije, pretoka idej, prepletanja izkustvenega in potencialnega. "S prestopom v polje virtualne kreativnosti in s tem povezanih izvedbenih praks prihaja

v ospredje vprašanje spremenjenega odnosa originalnosti umetniškega predmeta, ki ga je moč označiti kot prepad med vsebinsko razsežnostjo eksponata kot materialnega artefakta in vsebino pojava samega." Po

Mehmedovićevih besedah je grafika verjetno prva reproduktivna umetnost, ki predstavlja določen odmik od unikatnosti izvirnika. Vsekakor pa gre tukaj kljub okvirni opredelitvi grafike v smislu reproduktivnega

procesa še vedno za prezentacijo materialnih stvaritev z zadostno fizično privlačnostjo oziroma optično močjo, kot je znana pri klasični likovni umetnini. Vabljeni k ogledu!

Barbara Kavtčnik

Filmski festival Motovun

V zanimivem in kulturo obarvanem istrskem kraju Motovun je bil tudi to poletje filmski festival Motovun Film Fest. V petih dneh je bilo prikazanih okoli 80 filmov, med njimi sta barve slovenske zastave zastopala Ruševine Janeza Burgerja in Slepilo Jana Bilodjerića.

Konec julija je v Istri že sedmič zapored zaživel filmski festival. Prikazali so okrog 80 filmov v glavnem programu, programu filmov festivalskega partnerja Dunaja, programu kratkega filma, sekcijah Test in Posebne projekcije ter v izboru kratkih filmov, ki so bili dostopni tudi na festivalski spletni strani.

Filmi so bili na ogled na trgu, osrednjem prizorišču z 800 mesti, vod-

prtem kinu Barbacan, v kinu Bauer, kjer so potekale dnevne projekcije, in v "Još manjem kinu", kjer so predvajali filme za zahtevnejše gledalce.

Po izboru Jurice Pavičić so si obiskovalci istrskega mesta lahko ogledali

filme Manderlay Larsa Von Trierja, My Summer of Love Pavla Pawlikovskega, Comme une image Agnes Jaoui, Strings Andersa Ronnowa Klarlunda, Land of Plenty Wima Wendersa, U-Carmen eKhayelitsha Marka Drmforda Maya, Day and Night Simona Staha, Antares Goetza Spielmanna, Such mich nicht Tilmana Zensa, My Stepbrothers Frankenste-

in Valerija Todorovskega, Death of Mr. Lazarescu Cristi Puiu, Bal-cancan Darka Mitrevskega, 4 Ilje Hrzanovskega in Guy X Saula Metzsteina.

Med dokumentarci je bilo mogoče izbirati med filmi The Yes Men Dana Ollmana, Sarah Price in Chrisa Smitha, Darwin's Nightmare Huberta Saupera in Tarnation Jonathana Caouettea.

Barbara Kavtčnik

V istrskem mestu Motovun je potekal sedmi Motovun Film Fest.

Napoved dogodka

Kredarica 2005

Vljudno Vas vabimo na KULTURNI VEČER

v Triglavskem domu na Kredarici 5. avgusta 2005

(na dan Marije Snežne) in 6. avgusta 2005

(na predvečer 110. obletnice postavitve Aljaževega stolpa), obakrat ob 20.30.

Sodelujejo: baritonist MARKO KOBAL, igralka JERNEJ in TONE KUNTNER, citrar TOMAŽ PLAHUTNIK.

Oba večera sta posvečena 160. obletnici rojstva triglavskega župnika JAKOBA ALJAŽA.

Kakor vsako poletje je tudi letos KUD France Prešeren obogatil vroče dni in noči s kulturnim dogajanjem, ki sliši na ime Trnfest. Privoščite si lahko več kot 100 prireditev.

Mednarodni poletni festival Trnfest od konca julija do konca avgusta ustvarja posebno ozračje in skrbi, da v prestolnici poleti ni kulturnega mrtvila. Letošnji festival ponuja žanrsko zelo raznolik program z domačo in

Poskrbljeno je za odrasle in otroke.

V Ljubljani poteka mednarodni poletni festival Trnfest.

Poletni Trnfest

mednarodno udeležbo izvajalcev. V petih tednih se na letnem odru in na dvorišču KUD France Prešeren predstavlja več kot 100 glasbenih, gle-

daljskih, plesnih, filmskih, likovnih in fotografskih dogodkov. Posebej dobrodoslo je to, da je Trnfest kot vsako leto tudi tokrat brezplačen.

Nekaj iz dogajanja ...

Festival Trnfest je v sredo, 27. ju-

lija, odprlo poljsko ulično gledališče Teatr Porywacze Cial s predstavo Funny Faces. Med letošnjimi glasbenimi gosti naj omenimo makedonsko skupino Pitzikato, naši predstavniki pa so med drugimi Jani Kovacici in njegova zasedba Sextettz, N'Toko, Hic et Nunc in Elektrostars. Nastopili bodo tudi glasbeniki Dhoad Gypsies from Rajahstan iz Indije, italijansko-hrvaška zasedba East Rodeo ter ameriški glasbeniki Woven Hand in No Use for a Name.

Za otroke na Trnfestu nastopajo in pojejo Romana Krajncan, Teater Kuglica, cirkus Buffeto in drugi. Otroci imajo tudi priloznost aktivne

udeležbe na festivalu, saj so zanje pripravili številne delavnice, na katerih lahko ustvarjajo. Kar na starih razstavah se predstavlja Žiga Koritnik, ples zastopa Dušan Teropsic s predstavo Mesto solz, crnogorski ustvarjalec Željko Stanjevic na Trnfestu gostuje s predstavo Sanljivi nagon, za lutke za odrasle pa skrbi teater Kalejdoskop.

Vrhunec

V sklopu festivala bo v zadnjih dneh tudi mednarodni ulični festival Emonska promenada. Med 26. in 30. avgustom bodo Trnovski most in Emonska ulica od Glasbene sole Vič do kapele zasedli umetniki iz 14 držav, ki bodo mimoidoče zabavali z več kot 30 interaktivnimi dogodki. B. K.

Rezervni deli v Socrates Sculpture

V New Yorku prikazali Kozoletove Rezervne dele

V newyorškem kinu na prostem v parku Socrates Sculpture v Queensu so sredi julija predvajali film slovenskega režiserja Damjana Kozoleta Rezervni deli. Ogledalo si ga je več kot 1.000 ljudi. Kozoletov film je bil v sklopu vsakoletnega festivala filma, glasbe, plesa in hrane, ki ga park prireja v sodelovanju z Muzejem gibljivih slik in s Partnerstvom za parke, prikazan hkrati s kratkim filmom Evropa. Letos je sodeloval tudi slovenski generalni konzulat v New Yorku.

GOOD VIBRATIONS

107.8 FM

RADIO VELENJE

www.radiovelenje.com

Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

Slovenska vas

Društvo Slovenska vas

Društvo Slovenska vas iz Argentine je izdalo zbornik *50 let Slovenske vasi* (dobi se na društvu Slovenija v svetu v Šentvidu). Zbornik je pravzaprav kronika Slovenske vasi od leta 1952 do 2002. Začetki Slovenske vasi v Buenos Airesu so povezani s prihodom povojnih (političnih) izseljencev v Argentini. "Oče" Slovenske vasi je duhovnik Janez Hladnik, ki je pri argentinskih oblasteh izposloval, da so se lahko politični begunci preseljevali v Argentino. Vse-

bina je razdeljena na enajst poglavij: *Društvo Slovenska vas*, *Lazaristi v Slovenski vasi*, *Slovenska šola v Slovenski vasi*, *Slovenski srednješolski tečaj*, *Mladina v Slovenski vasi*, 55. obletnica mešanega pevskega zbora Slovenske vasi, *Gledališče v Slovenski vasi*, *Olepševalno društvo Slovenska vas*, *Zveza mater in žena*, *Se nekaj o glasbenem življenju*, *Slovenski dnevi v Slovenski vasi*.

Bizanc

Založba Karantanija

Pod naslovom *Vzpon in padec Bizanca* je Bogdan Sajovic podal strnjen opis tisočletne zgodovine mesta, ki ga je Konstantin Veliki zgradil kot novo prestolnico Rimskega imperija. Mesto je po propadu imperija postalo dedič rimske slave in njegovih vzhodnih posesti. Skozi stoletja je bilo pod udarci zunanjih sovražnikov pa tudi zaradi notranjih razprtij, zato je čedalje bolj izgubljalo moč, ohranjalo pa nekdanji blišč, ki ni bil več v skladu z vojaško-politično situacijo. Imperij je

izgubljal pokrajino za pokrajino v korist vojaško močnejših sosedov in nekdanj mogočni imperij se je skrčil le na mesto samo in bližnjo okolico. 29. maja 1453 so mesto pod vodstvom Mehmeda Osvajalca osvojili Turki in ga pod imenom Istanbul spremenili v prestolnico svoje države.

Friedrich Nietzsche

Slovenska matica

Pod naslovom *Človeško, prečloveško* (Filozofska knjižnica, 50. zvezek) sta na 600 straneh izšli dve knjigi "v eni" znamenitega nemškega filozofa Friedricha Nietzscheja (1844—1900). V knjigi se je skušal dokončno otresti zunanjih vplivov in uresničiti veliki začetni miselni polet lastne filozofije. Knjiga, izdal jo je leta 1878, je napisana v obliki aforizmov: v prvi knjigi jih je 638, v drugi pa 408 in 350. V spremni besedi z naslovom *Preko iro-*

Friedrich
Nietzsche

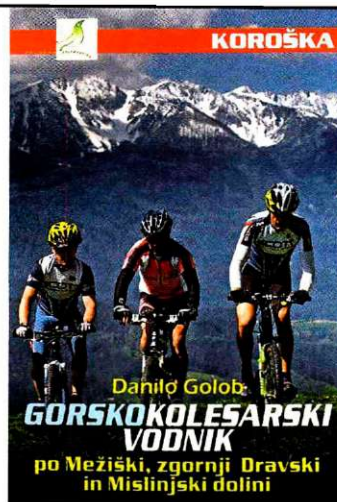
ČLOVEŠKO,
PREČLOVEŠKO

nije do ustvarjalne človeškosti je Edward Kovač zapisal, da je s to knjigo Nietzsche "stopil na pot poistovetenja bolečine in misli. V tem velikem udejanjanju lastne filozofije bo ostal sam. V snovanju svoje filozofije 'ne bo več potreboval ne religioznosti in ne umetnosti'. Ker se bo odrekel prečloveškim težnjam, ki obupajo nad življenjem, begajo v onostranstvo, povečujejo trpljenje in bolečino zaradi njih samih, bo lahko stopil v zrelost človeških misli, kjer ni več utvar, da bi bilo mogoče po bližnjici stopiti v večnost."

Kolesarski vodnik

Založba Narava

Založba Narava je izdala gorsko-

kolesarski vodnik Koroška, po Mežiški, zgornji dravski in Mislinjski dolini. Vodnik, ki poskuša na enem mestu predstaviti predloge kolesarjenja, kulturne, turistične in naravne posebnosti v tem severnem delu Slovenije, je poln koristnih in natančnih podatkov. Uvodoma je strnjeno predstavljena Koroška z dolinami in izhodiščni kraji kolesarskih poti. Vsaka pot ima pregledno karto z vrisano potjo, ki je označena s številkami na križiščih, v posebni tabeli pa so označene smeri vožnje, tako da se je praktično nemogoče izgubiti. Označeni so težavnost in tehnika vožnje, potreben čas in povprečna hitrost, prečni prerezi poti z grafom in zanimivosti ob poti. Kot je zapisal avtor vodnika Danilo Golob, je Koroška dovolj raznolika, da bo zadovoljila tako izletniško usmerjenega posameznika ali skupino in tudi telesno dobro pripravljenega kolesarja, ki uživa v zahtevnejših vožnjah.

Zofka Kveder

Založba DZS

V zbirki *Slovenska klasika* so izšle črtice in novele Zofke Kveder ter roman *Njeno življenje*. Spisi Zofke Kvedrove (1878—1926) vsebujejo bogato socialno in individualno življenjsko znanje in z njim povezan pisateljski pogum. Njeno najpomembnejše delo roman *Njeno življenje* je bilo natisneno leta 1914, vendar je izšel šele 1918. Zgodba temelji na naturalistični doktrini o dednosti in miljeju, a je vsa zrastle iz življenja, iz avtoričinega spoznanja o ženski trpnosti in neozaveščenosti, ki najde edino rešitev v smrti. Urednik zbirke Iztok Ilich je prispeval spremno besedo pod naslovom *Zofka Kveder, naša prva poklicna pisateljica*. V njej je zapisal: "Do zadnjega trenutka neuklonljiva borba zoper nepravilnosti in krivice v

družbi je puščala sledove svojega delovanja tudi na mnogih drugih področjih. In bilo bi jih — zlasti literarnih — zagotovo še več, če duševno zlomljena le malo pred smrtjo ne bi zazgala 'za dva velika zaboja' dnevniskih zapiskov in drugih rokopisov."

Vmesna Evropa

ZRS, Koper

Knjiga Filipa Tunjica *Vmesna Evropa* (izdalo Znanstvenoraziskovalno središče Koper) je sinteza politično-geografskega in politološko obramboslovnega raziskovanja v Sloveniji. Hkrati je prva, ki s politično-geografskimi metodami preučuje in predstavlja prostorske in ozemeljske razsežnosti stabilnosti ter varnosti in dokazuje, da bistvo stabilnosti in varnosti leži v teritorialnih pojavih, procesih, odnosih in aktivnostih. Avtor na izviren način preučuje politične meje in njihovo konfliktnost, saj vidi v njej imanentno obliko politične organizacije prostora. Pri tem se naslanja na teoretično-empirični model in uvaja v politično geografijo nove sisteme kvantitativne analize.

Biseri sveta

Založba Mladinska knjiga

Ob 15. obletnici poimenovanja revije *Gea* prinaša monografska izdaja *Biseri sveta v očeh svetovnih popotnikov* izbor petnajstih znanih slovenskih avtorjev, ki so objavljali svoje besedilo in slike v stalni rubriki z ena-

kim naslovom. Kakovostne fotografije dopolnjujejo osebno napisano besedilo, ki razgrne pred očmi bralca osupljive prizore od vsepovsod po svetu, vsi pa prej ali slej pristanejo v domačem biseru — Sloveniji.

Ilustracije so linorezi Bare Remec, ki jih je naredila ob prihodu v emigracijo v Argentino okrog leta 1949.

Letos so se zvrstile številne slovesnosti ob 60. obletnici konca druge svetovne vojne in dogodkov, ki so povezani z njim. Ti dogodki so bili za Slovence še posebej tragični, saj z umikom okupatorja nismo bili osvobojeni, ampak nam je zavladala komunistična diktatura. Revija Tretji dan je tako v zadnji številki dogodkom namenila poseben blok prispevkov. Objavljamo prispevek zgodovinarja dr. Borisa Mlakarja o šestdeseti obletnici osvoboditve in še česa.

1. del

bila toliko bolj uničujoča zaradi prislovične nemške učinkovitosti.

Med Hitlerjem in Stalinom

Toda tudi v sami Sovjetski zvezi je konec vojne prinesel nešteto novih človeških preizkušenj in tudi tragedij, ki so izhajale že iz logike delovanja boljševističnega mehanizma, za katerega so vojna dogajanja pomenila dodatno vzpodbudo in "prispevala" dodaten (človeški) material za izkazovanje njegove učinkovitosti in samoutemeljevanja. Že med vojno je dal Stalin pod pretvezo sodelovanja z Nemci preseliti na drugo stran Urala cele narode in konec vojne za večino njihovih pripadnikov ni pomenil tudi vrnitve v domovino. Zaradi objektivnega in tudi načrtnega procesa rusifikacije manjših narodov je lahko prišlo do absurdnega, a hkrati logičnega položaja, da so ob prodiranju nemške vojske proti vzhodu mnogi le-to pozdravljali kot osvoboditeljico izpod rus-

Spomin na "osvoboditev"

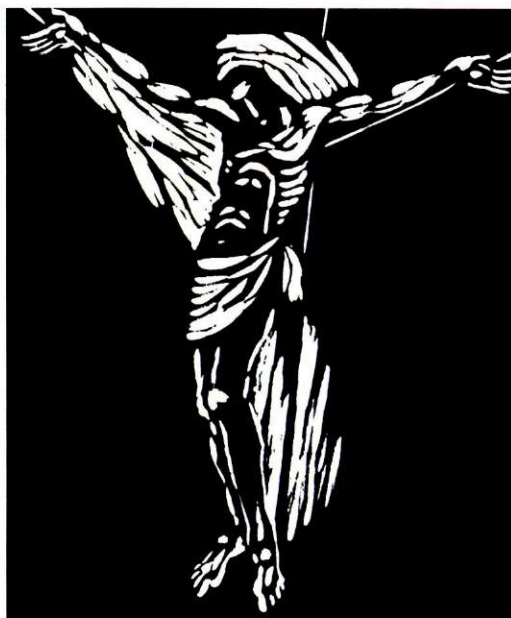
Ob vsakokratnem spominjanju na konec druge svetovne vojne – in letos je od tega minilo že šestdeset let – stopa naravno pri večini ljudi v ospredje pozitivna plat tega dogodka, pri čemer so mišljeni predvsem nastop miru, zmaga zaveznikega tabora nad silami osi, torej nad fašizmom, nacizmom in japonskim militarizmom (za zmago nad slednjim je bilo sicer leta 1945 treba počakati še nekaj mesecev) in na s tem povezano osvoboditev pri narodih, ki so bili med vojno okupirani. Vendar je vsaj v tem zadnjem segmentu spomin evropskega človeka razdeljen: v zahodni Evropi je spomin na osvoboditev neskallen in za veliko večino ljudi oziroma za večino tistih, ki se imajo aktiven ali osebni odnos do dogodka, predvsem spomin na konec trpljenja, zatiranja in pomanjkanja, spomin na obnovo demokracije in pravne države. Seveda gre dodati, da po vsej verjetnosti to ne drži povsem za del prebivalstva

Nemčije in Italije kot tudi za nekdanje kolaboracioniste in njihove potomce, a ti kljub vsemu predstavljajo manjši del prebivalstva. V jugovzhodni in predvsem v vzhodni Evropi omenjena neskalljena veselost zadeva že manj ljudi, v nekaterih deželah verjetno le manjšino. Tu mislimo na splošno znano dejstvo, da je omenjeni del Evrope s koncem vojne prišel pod neposredno ali vsaj posredno zasedbo Sovjetske zveze, kar je povzročilo tudi vsiljenje sistema t. i. ljudske demokracije, kar je v praksi pomenilo diktaturo komunistične partije, vpeljevanje političnega sistema po sovjetskem zgledu in omejevanje državne oziroma narodne suverenosti. Seveda je tudi tam v samem letu 1945 vladalo veselje, po-

sebej med vojniki Rdeče armade in prebivalstvom poprej okupiranih ozemelj, kajti nacistični okupacijski sistem je na teh območjih dejansko dosegel najnižjo točko nečlovečnosti in sprevrženosti, ki je

kega oziroma sovjetskega (revolucionarnega) jarma. Čeprav predvsem Hitler zaradi svojega zaničevanja Slovanov za tovrstne nagibe ni imel nobenega posluha, pa je kljub vsemu na teh območjih prihajalo do

nezanemarljive kolaboracije z okupacijskimi oblastmi. Vsekakor je pri tem šlo za strašno dilemo in nemoogo izbiro: s Hitlerjem ali s Stalinom! Če so izbrali "Hitlerja", so bili glede na splošni kontekst druge svetovne vojne hkrati že obsojeni na poraz, tako rekoč morali so biti poraženi. Če pa so izbrali "Stalina", je bil rezultat pač znan, v njegovem "objemu" so bili že do tedaj. Žal se je ta izvorno protirevolucionarna in protiruska naravnost povezovala z agresivnim antisemitizmom, kar je privedlo do

novih tragedij. Seveda imajo pri tem svoje "zasluge" tudi nacistične oblasti, ki so to na različne načine še vzpodbujale. Nekakšen simbol in labodnji spev hkrati je v prej opisanih procesih predstavljala akcija nekdanjega sovjetskega generala Andreja Vlasova z njegovo Rusko osvobodilno armado. Dejstvo, da je ena divizija te armade v začetku maja 1945 hotela pomagati vstaji Čehov v Pragi, a je bila njena pomoč zavržena, je dodatno ilustriralo brezizhodnost in "vnaprejšnjo" tragično usodo nekaterih subjektov v drugi svetovni vojni. O avtentičnosti narodnoosvobodilne naravnosti Fincev, ko so se priključili Nemčiji v operacijah proti Sovjetski zvezi, da bi osvobodili pred kratkim okupirano Karelino in okolico Leningrada, seveda ni mogoče dvomiti. Na podobna izhodišča kaže tudi malo znano dejstvo, da so še dolgo v 50. in celo 60. letih v Ukrajini in Litvi delovali protisovjetski partizanski oddelki.

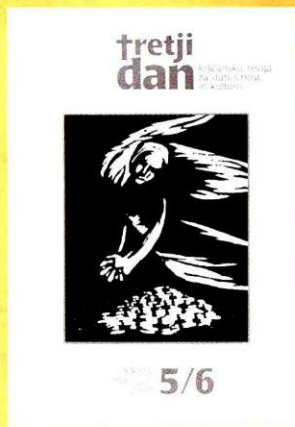
Začetek nove kalvarije

Konec vojne je bil za vse omejene protisovjetsko usmerjene ljudi in tudi, kar je bilo posebej značilno, za nekdanje sovjetske vojne ujetnike sicer konec ene diktature, toda hkrati tudi začetek nove kalvarije. Ni nujno, da so bili preprosto pomorjeni, Sovjetska zveza je imela namreč za odstranitev resničnih in potencialnih nasprotnikov na razpolago druga učinkovita sredstva: predvsem Sibirijo oziroma gulage.

Bolj ali manj podobno, čeprav ne nujno v takih ekstremnih razsežnos-

Resnica za spravo

Tretji dan, krščansko revijo za duhovnost in kulturo, kot piše v podnaslovu, izdajata Društvo SKAM in Medškofijski odbor za mladino že 34. leto. Revija prinaša kakovostne prispevke o duhovnosti in umetnosti pa tudi o različnih družbenih problematikah. V letošnji številki 5–6 je objavljen obsežnejši blok z naslovom Resnica za spravo, ki ga je uredil Lenart Rihar, v njem pa je objavljenih dvanajst prispevkov, ki iz različnih zornih kotov obravnavajo dogajanje med drugo svetovno vojno in po njej: Slovenija – okupacija, upor, boljševistična revolucija, državljanska vojna, komunistični rasizem (Jože Dežman), Komunizem: revolucija, eksodus, genocid in teror (Lenart Rihar), Šestdesetletnica osvoboditve in še česa (Boris Mlakar), A. D. 1945 (Marko Kremžar), Protikomunistični

upor in Odpornišтво in revolucija (Janez Zdešar), Zadnja meščanska demokratična vlada (Helena Jaklitsch), Škof dr. Gregorij Rožman in njegova pravica (Anton Drobnič), Črni junij (Stane Granda), Names-

to svobode in demokracije pol stoletja totalitarizma (pogovor z dr. Milkom Mikolo), Življenje duhovnikov na Severnem Primorskem v letih 1953–1966, II. (Marija Čipič Rehar), Skozi tolike nevarne skrajnosti (Justin Stanovnik).

Ta številka prinaša še tri "standardne" prispevke: Jezus zdravnik: paradigma ali edinstven fenomen? (Keith Warrington), Jezusovo umivanje nog učencem pri zadnji večerji – znamenje evharistije (Damjan Tikvič), Prevzem narodne dediščine kot bistvena poteza Heideggrove misli ter njegov odnos do metafizike (Ivo Krže). V. M.

tih, se je dogajalo tudi drugod na vzhodu in jugovzhodu Evrope in zato ni presenetljivo, če se pri splošni opredelitvi časa spomladi 1945 pogosto ne uporablja več brezrezervni izraz osvoboditev, temveč večkrat kar "osvoboditev". Na ta problem sta ob petdeseti oziroma šestdeseti obletnici konca druge svetovne vojne več kot odmevno opozorila tudi zadnja predsednika Združenih držav Amerike. Po drugi strani se to dogaja tudi že pri resnih zgodovinsko-pisnih študijah, ki obravnavajo npr. dogajanje v Sloveniji. Zanimivo in intrigantno pa je, da to velja predvsem za avtorje, ki živijo in delajo v tujini, medtem ko so pisci v sami Sloveniji v zvezi s tem previdnejši. Seveda je bil medvojni položaj v Sloveniji oziroma Jugoslaviji in morebiti tudi v Albaniji specifičen, saj je v teh državah prišlo do t. i. avtentične revolucije, kar naj bi pomenilo, da je komunistična partija tu prišla na oblast s pomočjo oziroma prek vodenja odporniškega gibanja in brez neposredne podpore Sovjetske zveze, konkretno vojaške moči Rdeče armade.

Partijsko-policijski režim

Kljub temu lahko rečemo, da je v Sloveniji ob koncu vojne prevladovalo veselje, saj je s tem prenehalo tisto neposredno vojno stanje,

ki je npr. zaradi vojaških operacij – ne glede na to, katere formacije so bile vanje vpletene, – prinašalo opustošenje, smrtne žrtve, begunstvo, strah. Slovenski narod je bil s strani okupatorjev obsojen na kulturno in politično smrt in njihov poraz in izgon je tako pomenil prenehanje te nevarnosti. Zaradi mnogih žrtev je bilo upanje in zanašanje na prihajajoči mir toliko večje, tudi v zvezi z morebitnim uspehom v boju za zahodne (in severne) meje. Prgnanci in interniranci so se vračali domov, t. i. moralni pogon je še nekaj časa zadostoval pri "obnovi porušjenih domov". Poleg tega so mnogi resno verovali v prihodnost izgradnje socializma, tudi pod vtisom brezprizivne in vse bolj samo-umevne vodilne vloge komunistične partije, ki naj bi v svojem programu imela vzpostavitev socialistične oziroma komunistične družbe.

Po drugi strani pa je bila za marsikoga to resnično le "osvoboditev" ali celo še kaj hujšega. Poleg slovenskih domobrancev (tedaj organiziranih v Slovensko narodno vojsko) in dela njihovih svojcev in sopotnikov, ki so se umaknili in odšli v begunstvo, so prišli pod udar novega partijsko-policijskega režima tudi vsi drugi dejanski in potencialni nasprotniki, od podpornikov domobranstva, sredincev, duhovnikov, samostojno mislečih intelektu-

alcev in nekdanjih politikov pa do t. i. kapitalistov, obrtnikov, trgovcev in kmetov (kulakov!). Ko so bili pobiti vrnjeni domobranci, ko so bili obsojeni, nevtralizirani in razlašeni vsi drugi omenjeni nasprotniki in ko je kmečki stan vključen v policijsko-birokratsko-davčne verige, je bil cilj partijske države dosežen: zavlada je diktatura delavskega razreda, v katerega imenu je dejansko vladala komunistična partija, v njenem okviru pa "še bolj dejansko" partijsko vodstvo s pomočjo tajne policije. Druga faza revolucije je bila končno dovršena.

Konec prihodnjic
Dr. Boris Mlakar

Radio VIVA
FM 102.1
99.5
stereo
RDS
M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavara 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Rodbina Auerspergi

V zbirki *Thesaurus memoriae. Series Dissertationes* je Založba ZRC v soizdajateljstvu z Zgodovinskim inštitutom Milka Kosa ZRC SAZU izdala že peto knjigo, tokrat obsežno monografijo **Auerspergi**. Po sledih mogočnega tura avtorja dr. Mihe Preinfalka. Knjiga obsega 655 strani večjega formata, besedilo pa bogati okoli 500 fotografij.

Poglaviti namen avtorjevega raziskovanja je bil predstaviti rodbino Auersperg v času in prostoru. Zanimanje za Auersperge ni pojav današnjih časov, temveč je staro več stoletij, pa vendar kljub svoji skoraj tisočletni navzočnosti v srednjeevropskem prostoru do zdaj še niso bili deležni sintetične in analitične obdelave, ki bi rodbino zajela kot celoto. Po-

leg tega večina del, v katerih nastopajo Auerspergi, vsebuje številne nečnosti in pomanjkljivosti, zaradi česar je lahko popacena tudi slika širšega zgodovinskega dogajanja. Avtor je zato s svojo raziskavo zelel enkrat za vselej razjasniti (pogosto zapletena) sorodstvena razmerja v tej rodbini, in to ne le v liniji, ki se nanaša na Kranjsko, temveč je v raziskavo zajel celotno rodbino, tudi njen spodnjeavstrijski in knežji del. Raziskovanje je utemeljeno na obsežni literaturi, bistveni del pa predstavlja arhivsko gradivo iz številnih srednjeevropskih javnih in zasebnih arhivov.

Tri rodbinske linije

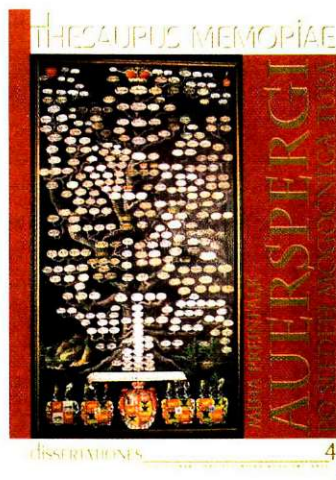
Sama zasnova monografije je zelo preprosta: rodbini Auersperg oziroma njenim posameznim članom sledi kronološko od prve omembe v virih leta 1162 (oziroma 1062) pa do današnjega časa. Čeprav je avtor s svojim raziskovanjem posegel tudi v 20. in celo 21. stoletje, je težišče dela omejeno s koncem prve svetovne

vojne, razpadom avstro-ogrske monarhije in formalno odpravo plemstva. Rodbina je po tem obdobju predstavljena le v nekaj najtemeljnejših potezah, ki so potrebne za razumevanje njene današnje podobe, njenega današnjega položaja.

Prvi del zajema rodbino v srednjem veku. Avtor razgrne številne teorije o mogočem izvoru Auerspergov in skuša najti zrno resnice

v srednjeveških legendah, povezanih s turjaško rodbino. Njegove ugotovitve glede genealoške podobe Turjaskih, ki temeljijo predvsem na arhivskem gradivu, prinašajo povsem drugačno sliko od do zdaj uveljavljene. Zaradi specifičnosti raziskovanja in predstavljanja srednjeveške zgodovine je zgodovina rodbine do okoli leta 1500 zajeta v posebno poglavje, čeprav bi lahko kontinuiteto glavne veje s Turjaka vlekli nepretrgano od 13. stoletja do danes.

Novoveški sklop je razdeljen na tri dele, od katerih vsak zajema eno od treh glavnih linij – kranjsko, knežjo in avstrijsko. Vsak del pa je razdeljen še na več poglavij, v katerih so predstavljene posamezne veje vsake linije, ki se imenujejo po gospodstvih oziroma gradovih, kjer je omenjena veja (vsaj v začetku) živila. Pogosto se je namreč zgodilo, da so člani neke veje prodali svoje izvorno gospodstvo oziroma grad, vendar se je poimenovanje celotne veje po izvorni posesti kljub temu ohranilo.

Skozi podobo posameznika

Sledi še leksikalni del monografije, v katerem so po abecednem vrstnem redu s temeljnimi podatki predstavljeni vsi člani rodbine Auersperg od 12. do 21. stoletja. Za plastičen prikaz posesti in razprostranjenosti Auerspergov je avtor v svojo raziskavo vključil obsežno družinsko debelo (40 rodovnikov), bogato slikovno

Grb kranjske linije grofov Auersperg

gradivo in zemljevide, na katerih je prikazano, kje je bila njihova posest in kako so bili razprostranjeni.

Eno najpogostejših vprašanj, ki jih je avtor slišal pri svojem raziskovanju, je, zakaj se je lotil prav te teme. Zakaj prav Auerspergi? "Priznati moram, da je bilo to pravzaprav naključje," je pojasnil pri predstavitvi knjige.

Prvic se je s turjaško družino srečal pred leti, ko je na pobudo svojega mentorja, prof. Dušana Kosa, za diplomsko nalogo raziskal računsko knjigo s turjanskega gospostva iz leta 1515. Takrat je videl, da Auerspergi, čeprav ena najznamenitejših plemiških družin s slovenskega prostora, znanstveno pravzaprav se niso obdelani kot celota. Res je sicer zanimanje zanje staro več stoletij, toda dela, ki so razkrivala drobce iz bogate turjanske zgodovine, so bila v veliki meri zastarela, pomanjkljiva in celo netočna. Zato je zelel s svojo raziskavo dokončno razjasniti (pogosto zapletena) sorodstvena razmerja v omenjeni rodbini, pri tem pa se ni omejil le na Kranjsko, temveč je v raziskavo zajel celotno rodbino, tudi njen spodnjeavstrijski in knežji del.

Princip, ki ga je ubral pri raziskovanju družine kot celote, v ospredje pravzaprav postavlja posameznika. Na ta način je najprej želel predstaviti (kolikor so pač dopuščali uporabljeni viri) vsakega posameznika znotraj rodbine, raziskati njegovo osebno usodo, predstaviti ga/jo z njegove/njene človeške plati, razkriti, kaksna oseba se skriva za imenom iz zaprašenih arhivskih dokumentov in s starih portretov. Stem je ustvaril mozaik človeških usod, ki v končni fazi razkrijejo podobo rodbine kot celote. Tu ne gre le za golo "tabloidno" razgaljanje človeške intime. Odločitve in življenjska pot nekega posameznika pogosto ostajajo skriti zunanjemu opazovalcu, če ta ne pozna ozadja zgodbe. Zgodovina ni nič drugega kot naključni splet okoliščin, mozaik usod posameznikov, ki jih je usoda pripeljala ob istem času na isto mesto. Za vsako človeško odločitev, najsi gre za visoko politiko ali vsakodnevno življenje, se skrivajo človeške želje in potrebe, upi in strahovi, ljubezen in so-

vrstvo. In bistvo razumevanja zgodovine je prav poznavanje teh dejstev.

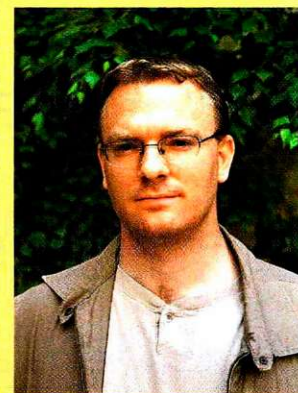
Nova odkritja

Temelj Preinfalkovega raziskovanja tvori obsežna literatura, bistveni del pa predstavlja arhivsko gradivo iz številnih srednjeevropskih arhivov. Testamenti, zapuščinski inventarji, graščinski in rodbinski arhivi, listine, arhivi različnih institucij in oblasti, imenjske knjige, deželne deske, rokopisi, urbarji, genealoške

Zgodovinar slovenskega plemstva

Dr. Miha Preinfalk, rojen 1974, je začel študirati zgodovino leta 1993 na ljubljanski filozofski fakulteti. Že med študijem se je posvečal samostojnemu raziskovalnemu delu s področja genealogije. Leta 1996 se je udeležil poletne univerze v Bovcu, kjer je sodeloval z referatom Tromeja v očeh Baltazarja Hacqueta. Za diplomsko nalogo z naslovom Računska knjiga Hansa Mordaxa, popis izdatkov na gospostvu Turjak v letih 1514–1515 je leta 2000 prejel študentsko Prešernovo nagrado. Leta 2001 je magistriral z nalogo Gospodje Turjaški v srednjem veku, leta 2004 pa doktoriral z disertacijo Genealoška in socialna podoba rodbine Auersperg v srednjem in novem veku.

Po končanem študiju zgodovine na filozofski fakulteti je postal mladi raziskovalec na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa ZRC SAZU. Področje njegovega raziskovanja zajema predvsem genealoško in socialno podobo srednjeveškega in novoveškega plemstva v nekdanji habsburški monarhiji ter druge t. i. pomožne zgodovinske vede (heraldika, diplomatika). Kot znanstveni sodelavec je zaposlen na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa ZRC SAZU. Letos je postal urednik Kronike, časopisa za krajevno zgodovino.

zbirke, matične knjige, časopisi in revije ... Vse to so viri, iz katerih lahko črpamo nove podatke ter popravljamo in dopolnjujemo stare.

Ko je bil avtor sele na začetku svoje raziskovalne poti, je, kot je pojasnil ob izidu knjige, pogosto slišal pripombe, da je takšna tema nepotrebna in da je tako ali tako že raziskana. Toda z vsakim na novo odkritim podatkom se je zmeraj bolj kazalo, da so takšni očitki neupravičeni. Izkazalo se je, da je med tremi glavnimi linijami Auer-

spergov t. i. avstrijska linija iz Spodnje Avstrije skoraj povsem neraziskana. Da so se s knežjo linijo zgodovinarji ukvarjali bolj ali manj le v povezavi z njeno posestjo zunaj slovenskega ozemlja in da je tudi kranjska linija v zgodovinske predstavitve le z vidika vojskega in verskega delovanja njenih posameznikov v 16. stoletju ter z vidika razlastitve v 20. stoletju. A ne le to. Obilica podatkov, ki so se do zdaj skrivali po arhivih, je, povezana v sintezo, pokazala določene detajle »

Volker Turjaški v turnirskem dvoboju z Gašperjem Lambergerjem

» zgodovine Auerspergov, ki so bili znani do zdaj v popolnoma drugačni luči (npr. glede izboljšave grba, dedovanja posameznih posesti itd.).

Knezi in principi

Eno od vprašanj, ki mu je moral nameniti precej raziskovalnega časa, je tudi to, zakaj so v 19. stoletju vsi člani knežje linije uporabljali naziv knez oz. kneginja in zakaj je ta naziv danes pridržan samo za dva člana omenjene linije, vsi drugi pa so principi in princeze. Na to vprašanje mu ni znal odgovoriti niti eden od Auerspergov, ki jih je vprašal za razlago.

Zelo zanimivi in koristni so se mu zdeli tudi stiki s še živečimi Auerspergi. Za zgodovino svoje rodbine se zelo zanimajo, vendar večina o njej ne ve prav veliko. V pomoč pa so mu bile razne družinske legende, za katere se je izkazalo, da v sebi nosijo zrno resnice, potem ko jih je primerjal z dejstvi in očistil romantičnega balasta.

Sama zasnova monografije je zelo preprosta. Kronološko sledi rodbini Auersperg oziroma njenim posameznim članom od prve omenbe v virih leta 1162 (oziro-

ma 1062) pa do današnjega časa. Čeprav je posegel tudi v 20. in celo 21. stoletje, je težišče dela omejeno s koncem prve svetovne vojne, razpadom avstro-ogrske monarhije in formalno odpravo plemstva. Rodbina je po tem obdobju predstavljena le v nekaj potezih, ki so potrebne za razumevanje njene današnje podobe, njenega današnjega položaja.

Petsto slik

Najprej je v uvodu predstavil stanje raziskav turjaskе rodbine in svoj način dela. Preden se je lotil predstavitve konkretnih izsledkov, se mu je zdelo pomembno, da naredi še krajši teoretični uvod o delovanju in pravilih plemiske družbe. V tem poglavju je skušal pojasniti, kdo je pravzaprav plemič, in razložiti posamezne pojme oziroma plemisko terminologijo, ki se pojavlja v knjigi.

Na podlagi tega teoretičnega dela sledi predstavitev konkretne plemiske rodbine – Auerspergov. Prvi del zajema rodbino v srednjem veku. Tu je razgrnil številne teorije o mo-

Plošča na t. i. volovskem stolpu priča o domnevni postavitvi Turjaka leta 1067 in njegovi obnovi po velikem potresu leta 1511.

gočem izvoru Auerspergov in skušal najti zrno resnice v srednjeveških legendah, povezanih s turjasko rodbino. Avtorjeve ugotovitve glede genealoške podobe Turjaskih, ki temeljijo predvsem na arhivskem gradivu, prinašajo povsem drugačno sliko od do zdaj uveljavljene. Zaradi specifičnosti raziskovanja in predstavljanja srednjeveške zgodovine je zgodovina rodbine do okoli leta 1500 zajeta v posebno poglavje, čeprav bi lahko kontinuiteto glavne veje s Turjaka vlekli nepretrgano od 13. stoletja do danes.

Novoveski sklop je razdeljen na tri dele, od katerih vsak zajema eno od treh glavnih linij – kranjsko, knežjo in avstrijsko. Vsak del pa je nato razdeljen še na več poglavij, v katerih so predstavljene posamezne veje vsake linije, ki se imenujejo po gospodstvih oziroma gradovih, kjer je omenjena veja (vsaj v začetku) žive-la. Pogosto se je namreč zgodilo, da so člani neke veje prodali svoje izvorno gospodstvo oziroma grad, vendar se je poimenovanje celotne veje po izvorni posesti kljub temu ohranilo.

Po historiografskem pregledu in obdelavi celotne rodbine sledi še poseben del monografije, v kateri so člani rodbine Auersperg predstavljeni leksikalno, z najosnovnejšimi podatki. Leksikalni del zajema vse člane rodbine Auersperg po abecednem vrstnem redu od 12. do 21. stoletja. Kot priloge je avtor v svojo raziskavo vključil obsežno družinsko deblo Auerspergov, slikovno gradivo (okoli 500 slik, katerih avtorica je v večini njegova žena Barbara Žabota) ter zemljevide za plastični prikaz njihovih posesti in razprostranjenosti.

Projekt s podporo

Zasnovo disertacije je zastavil po precej klasičnem, preverjenem in preglednem modelu. Vsako vejo je predstavil od začetka do konca, od njenega osnovanja do njenega izumrtja oziroma do današnjih dni. Tak koncept se mu je zdel najpreglednejši in nazoren, veliko bolj od, recimo temu vzporednega, to je, da bi predstavljali osebe, ki so živele sočasno, a so pripadle različnim vejam. Za temelj neke veje je vzel njeno lastništvo nad neko zemljiško posestjo oziroma gospodstvom. Ponavadi (ni pa nujno) je vejo nadaljeval najstarejši sin, ki je gospodstvo po očetu podedoval v celoti. Mlajši sinovi so običajno postali vojaki ali duhovniki, če pa so imeli srečo, so podedovali manjši del posesti in tam nadaljevali svoj rod ali pa so do posesti prisli s poroko. Če je nekdo od mlajših sinov ustvaril lastno družino, a ni imel lastne zemljiške posesti, ga je obravnaval v sklopu njegove primarne veje.

Pri raziskovanju se je moral spopasti tudi z različnimi problemi, ki v slovenskem zgodovinopisju še nimajo konsenza. Npr. vprašanje slovenjenja osebnih imen in plemiskih atributov ali pa vprašanje družinske pripadnosti ženskih članic rodbine. Pri delu ni imel pred seboj nekega enotnega modela, temveč je uporabljal tiste rešitve, ki so se mu zdele v danem trenutku najboljše. Namen avtorjevega raziskovanja ni bil graditi neke sinteze oziroma teorije o plemstvu kot takšnem, temveč le predstaviti konkreten segment plemstva na Slovenskem. Raziskovanje samo rodbine Auersperg, čeprav skoraj vzorčnega primerka plemiske rodbine, ne omogoča niti ne dopušča iskanja absolutnih rešitev. Lahko pa nakazuje določene smernice, ki se bodo v prihodnosti pokazale kot pravilne ali pa tudi ne. Zato avtor upa, da bo v prihodnje nastalo še več podobnih analitičnih del, ki bodo nazadnje pripeljala do sinteze o življenju in delovanju plemstva na Slovenskem. Izid knjige so podprli: Janja Auersperg Novak, Občina Dolenjske Toplice, Občina Ig, Občina Kočevje, Občina Velike Lašče, Občina Žužemberk, Prevent, d. d., Slovenj Gradec in Slovenska znanstvena fundacija.

A. M.

„Kranjski Ahil“, Andrej pl. Auersperg, zmagovalac bitke pri Sisku (1557–1594)

Regionalna Televizija posebnega pomena
bnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 55 81

www.rts-tv.com

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
 in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

**Kurilno olje je
lahko cenejše!**

*RAVNO
PRAV*

HLADNO

TOPLO

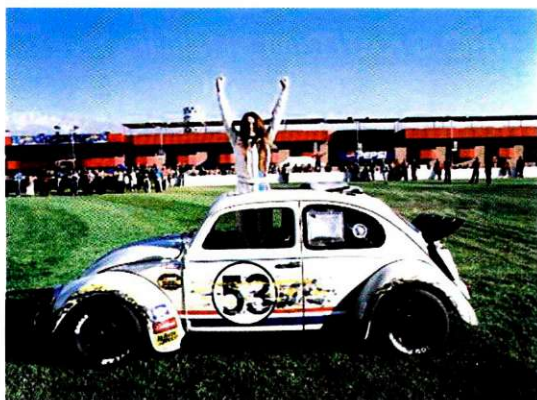

PETROL

**KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI**

080 22 66

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

Herbiejeva vrnitev

HERBIE: FULLY LOADED

Vrača se eden najbolj priljubljenih in čarobnih, s konjskimi močmi opremljenih filmskih junakov vseh časov – ne le z namenom, da ga znova odkrijemo ali obujamo spomine nanj, temveč da ga znova in še bolj vzljubimo.

Gre za družinsko in najstniško komedijo pod visokimi obrati z naslovom Herbie: S polnim gasom. Legendarni "Love Bug", ki je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja postal ikona na štirih kolesih, se letos vrača v družbi ene najbolj priljubljenih mladih ameriških zvezdnic z malih in velikih zaslonov; edini, ki je v svoji kratki in bleščeči karieri postala celo

zvezda animiranih filmov. Lindsay Lohan se s hroščem Herbiejem odpelje z zaprašenih podeželskih poti in zakotnih cestnih dirk na najzahtevnejše dirkalne steze Nascarja do zmage. Kulni Volkswagnov hrošč pomaga mlademu dekletu, nadarjeni voznici dirkalnih avtomobilov, odkriti in sprejeti njeno usodo.

V pricujočem filmu z naslovom Herbie: S polnim gasom nastopajo poleg Njegovega hroščanstva še Maggie Peyton (Lindsay Lohan) kot najmlajša predstavnica tretje generacije v družini voznikov cestnih dirkalnikov legendarne zveze Nascar. Dirkanje se je zapisalo v njene gene, po njenih žilah se pretaka bencin, njeno srce utripa v ritmu uigranih motornih valjev. Toda nikar si ne predstavljajte robate punce s črnimi nohti in vo-

Režija:	Angela Robinson
Scenarij:	Robert Ben Garant, Thomas Lennon, Alfred Gough, Miles Millar
Produkcija:	Robert Simonds, Tracey Trench, Michael Fottrell
Igrajo:	Lindsay Lohan, Michael Keaton, Matt Dillon, Breckin Meyer, Justin Long, Cheryl Hines, Jill Ritchie
Premiera:	11. 8. 2005
Distribucija:	Cenex

njem po motornem olju; Maggie je zelo ljubko dekle, ki na očetovo željo (Michael Keaton) opusti avtomobilske dirke in uspešno konča solanje, da bi s Herbiejevo pomočjo znova odkrila, da je njeno mesto za volanom navitega cestnega dirkalnika in na najvišjih stopničkih v cilju.

Vse se začne, ko oče Ray kupi hčerki darilo za uspešno opravljeno matura. Maggie si s Herbiejevo ob-

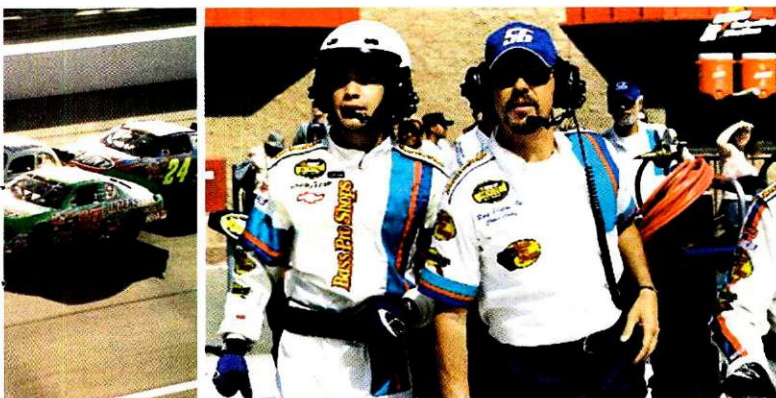
čutno pomočjo na lokalnem avtomobilskem odpadku izbere prav nje – hrošča, za katerega pa se izkaže, da se zdalec ni kup starega zeleza. Pod pokrovom motorja se skriva junasko srce, nežna duša in čudežna moč; zlasti pa osebnost, kakršne na filmskih platnih še ni bilo. Maggie dobi avto, ki bo njeno življenje in usodo njene družine zapejal v nove, se neodkrite ovinke naj-

Udarna novica

Ko televizijska postaja v živo prenaša, kako pet bančnih roparjev v balističnem spopadu sramotno porazi policijski bataljon, zaupanje v policijo naglo upade.

Policisti hočejo storiti vse, da bi roparje ujeli, zato se jih zbere približno trideset tisoč in postavijo zasado na vseh

bolj drznih dirkalnih stez. S pomočjo Maggiejinega prijatelja in princa iz sanj (kar prvi ugotovi prav Herbie) postane na videz obnemogel hrošč močnejši, hitrejši in lepši kot kadar koli, predvsem pa Maggiejin partner v junaskem podvigu prepričati svet, da jima bo (znova) zaupal.

O legendi na štirih kolesih

Producent Robert Simonds pripoveduje: "Nihče ni dvomil, da bi Herbie na svojem pohodu iz upokojitve po mnogih letih hotel kreniti naravnost na najbolj zahtevno in razvpi-to dirkalno stezo Amerike – Nascar.

Ne moremo povedati, kako zadovoljni in ponosni smo, da je pri snemanju filma aktivno in predano sodelovala vsa Nascarjeva strokovna ekipa od začetkov, ko je bil projekt še v povojih. Rezultat je pred vami; čeprav je razigran in smešen, pa je novi Herbie hkrati navit do konca in pripravljen na najdrznejše podvige najzahtevnejše dirkalne steze zahodnega sveta."

Za potrebe filma so predelali in oblikovali 36 hroščev Herbiejev – od Herbieja na avtomobilskem odpadku in tistega, ki se spretno izogiba uničevalskemu humviču, do cestnega dirkača Herbieja in Herbieja, Nascarjevega junaka. "Lahko trdimo," zagotavlja producent Charles Hirschhorn, "da smo ustvarili Herbieja v vseh velikostih, konjskih močeh in osebnostih, toda vedno enakega, vsega zmožnega, v slogu ljubezen je gonilo sveta značilnega Herbieja, ki je junak te moderne avtomobilske pravljice." **Monika Maljevič**

izhodih in mestnih mejah. Medtem ko detektiv Heng (Nick Cheung) z oddelka za organizirani kriminal raziskuje drug primer, po naključju odkrije skrivališče roparjev. Petčlansko tolpo, ki jo vodi hladnokrvni Yuan (Richie Ren), kmalu oblega več tisoč policistov. V stavbo vstopi tudi Heng s svojimi možmi. Inšpektorica Rebecca (Kelly Chen)

se odloči, da se bo postavila ob bok medijem in akcijo prenašala v živo. V stavbo vstopi v spremstvu specialcev, ki imajo na čeladah pritrjene kamere, in medijem posreduje posnetke v živo. Hongkong je prikovan pred televizijske zaslone in spremlja najnovejše dogodke. V stavbi je še ena tolpa, ki pa je policisti ne opazijo ...

DAI SI GEIN

Režija: Johnny To
Scenarij: Chan Hing-Kai, Tin-Shing Yip
Igrajo: Kelly Chen, Nick Cheung, Siu-Fai Cheung, Shui Hung Hui, Lam Suet, Richie Ren, Maggie Siu, Simon Yam
Premiera: 11. 8. 2005
Distribucija: Cinemania group

na kratko

Nova uspešna televizijska serija **Housewives** in njene igralkice so osvojile kar 15 nominacij za letošnje nagrade emmy. S petnajstimi nominacijami se lahko pohvali tudi že ustaljena serija **Will in Grace**. Dva filma kableske televizije HBO sta zbrala po 16 nominacij: **The Life and Death of Peter Sellers** in **Warm Springs**, ki pripoveduje zgodbo o boju Franklina Roosevelta z otroško paralizo. Slovesna 57. podelitev nagrad emmy bo potekala 18. septembra v Shrine Auditoriumu v Los Angelesu.

Filmska industrija v Združenih državah Amerike je izrazila zaskrbljenost, saj se je letošnja poletna sezona začela počasneje kot navadno, izkupiček pa je bil manjši od pričakovanega. Najnovejši film za mlade in otroke **Fantastic Four** naj bi izboljšal položaj, saj je v prvih treh dneh prikazovanja zaslužil pričakovanih 56 milijonov dolarjev. Na splošno pa je letošnji izkupiček ameriških kinematografov za 7,5 odstotka manjši kot leto poprej. Vodilni može iz filmskega sveta računajo tudi na verigo kinematografov Imax, ki močno vodi v tehnologiji. Zato se Hollywoodski studii vse bolj povezujejo z Imaxom v upanju, da bodo popolnejši ekran, boljši zvok in podobne stvari nadomestili kakovost filmov.

Warner Bros je odkupil filmske pravice za knjigo **One of a Kind: The Rise and Fall of Stuey The Kid Ungar**, ene največjih zvezd pokra, ki je hkrati tudi najbolj tragičen primer v svetu pokra. Film bo za WB produciral Graham King (Letalec). Informacija o snemanju filma je prišla na dan prav v času, ko v Las Vegasu poteka svetovno prvenstvo v igranju pokra. Ungar je v 20. letih osvojil svetovno prvenstvo v pokru in v svoji kratki karieri zaslužil okoli 30 milijonov dolarjev. S "pomočjo" svojega nenadzorovanega značaja je odšel na pot samouničenja in leta 1998 v veliki revščini zaradi prevelikega odmerka mamil umrl.

Za **Dustina Hoffmana** je erotika neizogibna sestavina recepta za dolg in uspešen zakon. "Pri naju ne mine niti en dan, da se ne objameva," je dejal Hoffman. Svetovno znani igralec je že 25 let v zakonu z drugo ženo Liso. Prepričan je, da bi nekaj več nežnosti med ljudmi rešilo veliko težav. "Ko bi se ljudje imeli rajši, bi bilo na svetu veliko manj vojn," meni igralec. Ta čas snema film, ki temelji na uspešnici Patrice Suesskin-da Parfum in je tudi sam oboževalec vonja po ženski. "Še posebej pa obožujem vonj svoje žene. Ona fantastično diši po ljubezni, prijateljstvu, smehu, odprtosti, preprosto – nežnosti," pravi Hoffman.

EVJ
ELEKTROPROM

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
Loke 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETJ

- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

5.8.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	VILMA, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.45	MARKELLA, KRATKI DOKUMENTARNI FILM EBU (VPS 07.50)
8.05	FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 4/26 (VPS 08.05)
8.30	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 4/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	NA LINIJI: TU PA TAM, ODDAJA ZA MLADE
9.30	JURE PERVANJE - MARCEL BUH: VRTIČKARJE: VDOVA PO LJUBIMCU, TV NAD. MI SMO ... BRITANCI
10.05	KRALJEVSTVO PLANINSKEGA ORLA: ZAPUŠČINA LEDENE DOBE, DOKUMENTARNA SERIJA, 1/3
11.25	MANGUSTE: KALAHARIJSKA SAGA, AMERIŠKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA
12.20	OSMI DAN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OBZORJA DUHA: ROMANJE V LURD
13.45	DUHOVNI UTRIP: DIAGNOSTIČNI SISTEM OBERON
14.00	VIETNAM, POTOPIŠ, 2. DEL
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	TIMOTJE HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 18/26 (VPS 15.40)
16.05	IZ POPOTNE TORBE: MEHURČEK (VPS 16.05)
16.25	SVET ZIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13 (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 4/12 (VPS 17.30)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.50	CELESTIN, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SLOVENSKI VOZEČ (VPS 20.00)
21.00	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 7/20 (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB: ŠE SO DOBRE GOSTILNE (VPS 22.50)
23.45	BRANE RONČEL IZZA ODRA, PONOVITEV
1.40	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
2.35	TURISTIKA, PONOVITEV
2.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.50)
3.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
14.25	TV PRODAJA
15.00	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.00)
15.35	TEDENSKI IZBOR
15.35	ŠTAFETA MLADOSTI
16.20	WESTBOUND, AMERIŠKI FILM (VPS 16.15)
17.25	DRUGA GODBA 2004: DOBET GNASHORE, POSNETEK KONCERTA (VPS 17.20)
18.25	MOSTOVI - HIDAK
19.00	RT PREŽIVETJA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 5/8, PONOVITEV (VPS 19.00)
20.00	AVGUST - GROBAR IN MIROVNIK, NEMŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
20.50	SLOVENSKI MAGAZIN - PREKMURJE (VPS 20.55)
21.15	STARI NOVI OBRAZI EVROPE: LATVIJA, 4/10 (VPS 21.20)
21.40	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 1/14
22.10	ČAROVNICA IZ BLAIRA, AMERIŠKI FILM
23.30	PRAVILA PRILICNOSTI, AMERIŠKI FILM, PON.
1.20	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 4. sezona, ponovitev 9. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.50	E+, ponovitev

12.50	TV prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 4. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemiri, 4. sezona, 204. del ameriške nad.
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 99. del ameriške nad.
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Jimova družina, 1. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Komedija: Pregon, ameriški film
21.50	Midve z mam, 3. sezona, 14. del ameriške naniz.
22.45	Skruto orožje, angleško-ameriški film
0.35	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, pon. 5. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, pon. 122. dela mehiške nad.
9.40	Zastavljeno srce, pon. 93. dela venezuelske nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, pon. 119. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 91. dela venezuelske nad.
12.45	Vražje neveste, ponovitev dokumentarne serije
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 8. sezona, 6. del ameriške naniz.
15.00	Prava ljubezen, 92. del venezuelske nad.
15.55	Srčna dama, 120. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 94. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 123. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Akcija: Smrtonosno orožje, ameriški film
22.00	Pod lupo pravice, 1. sezona, 21. del ameriške nanizanke
22.55	XXL premiere
23.00	Prijatelji, 10. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
23.30	Parčkanje, 2. sezona, 1. del angleške nanizanke
0.10	Lovci sence, ameriški film
1.55	24UR, ponovitev
2.55	Nočna panorama

Prva TV

06.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 487. del ital. telenovele
10.50	Noro srce, 9. del turške serije
11.45	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.15	TV prodaja
13.35	Alo, alo, 20. del angleške serije
14.10	Vikarka iz Dibleya, 9. del angleške serije
14.45	Črni gad, 9. del angleške serije
15.20	Hotel poldruga zvezdica, 9. del angleške serije
15.55	Gospod Bean, 20. del angleške serije
16.25	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
17.15	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.40	Sto izlozb, sto strasti, 488. del ital. telenovele
18.05	Noro srce, 10. del turške serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Vroci veter, 3. del srbske serije
21.00	101 škandal Hollywooda, razvedrila oddaja
21.50	Resnične zgodbe n v iskanju pravice, ameriška serija
22.45	Okrožje Columbia, II/14. del ameriške naniz.
23.30	Marlenna & Salome, pogovorna oddaja
00.30	Vroci veter, 3. del srbske serije
01.30	101 škandal Hollywooda, razvedrila oddaja
02.20	Resnične zgodbe n v iskanju pravice, ameriška serija
03.15	Okrožje Columbia, II/14. del ameriške naniz.
04.00	Marlenna & Salome, pogovorna oddaja

TevePika

08.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon

10.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
12.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
13.00	Razgledovanja, potopisna reportaza, pon
13.30	TV prodaja
14.00	Glasbeni Mozaik
17.00	Sijaj, pon
17.30	Algea, čisti in razstruplja naše telo
18.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.30	Kulturne drobtinice, konec pretekla in začetek nove gledališke sezone, pon
19.00	Predah v gibanju, Ema Kurent
20.00	Parada humorja
21.00	S Pingom korak višje, prvič
21.45	Spoznajte jo rastlino, 2 del
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Evropski večeri z Lojzeto Petretom, gost: Miha Pogačnik
0.00	TV prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

SOBOTA,

6.8.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE: ČISTO PRAVI GUSAR, MLADINSKA NADALJEVANKA, 5/5
7.45	MALE SIVE CELICE, KVIZ
8.40	KINO KEKEC - 100 LET SLOVENSKEGA FILMA: COPRNICNA ZOFKA, SLOVENSKI FILM (VPS 08.35)
10.05	TEDENSKI IZBOR
10.05	SLOVENSKI VENČEK
11.05	POLNOČNI KLUB: ŠE SO DOBRE GOSTILNE
12.00	HOROVO OKO, BRAZILSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/3 (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	ZADNJA TRAMVAJSKA POSTAJA, DOKUMENTARNI FELJTON (VPS 13.20)
13.40	TURISTIKA
14.00	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKA TV (VPS 13.55)
14.25	MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 6/15, PONOVITEV
15.15	DVOJČICI, NEMŠKI FILM (VPS 15.15)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.25	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 6/10, PONOVITEV (VPS 20.00)
20.30	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: MARKO ROŽMAN (VPS 20.35)
21.30	PO SVETU NAOKOLI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/8 (VPS 21.35)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.35	BRIGADA, RUSKA NADALJEVANKA, 5/15 (VPS 22.40)
23.30	CESTNI BOJEVNIK, AVSTRALSKI FILM
1.00	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.40	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.45)
2.05	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TV PRODAJA
9.30	INFOKANAL
11.45	TV PRODAJA
12.20	SKOZI ČAS
12.30	TEDENSKI IZBOR
12.30	STARI NOVI OBRAZI EVROPE: LATVIJA, 4/10
12.55	PRINC IN IGRALKA, ANGLEŠKO-AMERIŠKI FILM (VPS 13.05)
14.45	SLAVNOSTNI KONCERT MUZIKALOV, POSNETEK OB 40-LETNICI GLASBENE MLADINE LJUBLJANSKE (VPS 14.30)
16.30	RADOVLJICE: MEDNARODNI PRAVLNI MITING, PRENOS (VPS 16.30)
17.30	HELSINKI: SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI, PRENOS (VPS 17.30)
21.00	OČE PIJ, ITALIJANSKI FILM, 1. DEL, PONOVITEV (VPS 21.05)

22.45	SAGA O FORSYTHI, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 1/10, PONOVITEV (VPS 22.55)
0.05	RAZKOL V KOBEHAVNU, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 00.10)
1.05	DRUGA GODBA 2004: BRINA, POSNETEK KONCERTA (VPS 01.05)
2.20	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 95. dela ameriške nadaljevanke
10.35	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 96. dela ameriške nadaljevanke
11.25	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 97. dela ameriške nadaljevanke
12.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 98. dela ameriške nadaljevanke
13.05	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 99. dela ameriške nadaljevanke
13.55	Dannyjeve zvezde
14.55	Mala pomoč, kanadski film
16.40	Umor, je napisala, 3. sezona, ameriška naniz.
17.30	Linda Green, 2. sezona, 7. del angleške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Kriminalka: Najboljši načrti, ameriški film
21.45	Las Vegas, 1. sezona, 18. del ameriške naniz.
22.40	Smrtonosna modrina, ameriški film
0.25	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
8.20	Katika in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.40	Zelenjavčki, sinhronizirana risana serija
9.20	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
9.40	Mala carovnica Sabrina in zgodba o prijateljstvu, sinhronizirani risani film
11.00	Tom in Jerry, risana serija
11.20	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.50	Finske razglednice, dokumentarna serija
13.20	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
14.15	Na deželi je lepo, 1. sezona, 5. del avstralske nanizanke
15.15	Mestece za vedno, 2. sezona, 19. del ameriške nanizanke
16.10	Močno zdravilo, 5. sezona, 9. del ameriške nanizanke
17.05	24UR - vreme
17.10	Zakonske težave, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit:
22.15	Ljubim težave, ameriški film
0.15	Prva ljubezen, ameriški film
0.15	Indijanska krivda, ameriški film
1.55	24UR, ponovitev
2.55	Nočna panorama

Prva TV

07.40	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.30	Noro srce, 6. del turške serije
09.25	Noro srce, 7. del turške serije
10.15	Noro srce, 8. del turške serije
11.10	Noro srce, 9. del turške serije
12.05	Noro srce, 10. del turške serije
13.00	TV prodaja
13.15	Ena na ena, ponovitev
14.05	Prestžno, ekskluzivno, ponovitev
14.40	Adijo pamet, kontaktna oddaja
15.45	Barabe in princeze, 12. del hrvaške serije
16.20	Michael Jackson, dokumentarna oddaja
17.10	Ljubezenske prevare, 12. del
17.50	101 zgodba Hollywooda
18.35	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Podzelska ženska enota, angleška drama, 1998
21.50	Pripeka, irska drama 1999
23.20	Reporter X
23.50	Podzelska ženska enota, angleška drama, 1998
01.40	Pripeka, irska drama 1999
03.10	Reporter X

TevePika

07.30	TV prodaja
08.00	Navigator, pon
08.30	Vandrovček, Fun klub Gasperji, pon
09.00	TV prodaja
09.30	Avto sok, pon
10.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon

11.00	Evropski večeri z Lojzetom Petretom, gost: Miha Pogacnik
12.30	Glasbeni mozaik
16.00	Predah v gibanju, Ema Kurent
17.00	Spoznajte jo rastlino, 2 del, pon
17.15	Tv Prodaja
17.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, pomembnost jemanja brisov
18.30	To morate vedeti, svetovalna oddaja
19.30	Algea, čisti in razstruplja naše telo
20.00	S Pingo korak višje, pon
20.15	Vodič po podjetništvu, pon
20.30	Slo motion
21.00	Sijaj
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, novosti pri zdravljenju raka
23.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

NEDELJA,

7.8.2005

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: MEDVEDEK, RISANA NANIZANKA, 4/7; SNORČKI, RISANA NANIZANKA, 6/13; MALI LETEČI MEDVEDKI, RISANA NANIZANKA, 5/12 (VPS 07.30)
9.55	NEDELJSKA MAŠA, PRENOS IZ CERKEJ NA GORENJSKEM (VPS 09.55)
11.00	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/13 (VPS 11.00)
11.25	OBZORJA DUHA, PONOVITEV
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	PRI JOZOVCU Z NATALIJO, PON. (VPS 13.10)
14.10	TEDENSKI IZBOR
14.10	IGRE BREZ MEJA - KRANJ (VPS 14.10)
15.30	NIKOLI OB DESETH - TINKARA KOVAČ (VPS 15.35)
16.35	TURISTIKA (VPS 16.35)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.20	HRI-BAR, PONOVITEV (VPS 17.20)
18.15	SLOVENSKI OLIMPIJCI: IVO DANEU - KOŠARKA (VPS 18.15)
18.25	ZREBANJE LOTA (VPS 18.25)
18.40	HOPLA, ŠPORT, VREME (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	100 LET SLOVENSKEGA FILMA: NASVIDENJE V NASLEDNJI VOJNI, SLOVENSKI FILM (VPS 20.00)
21.55	INTERVJU: TONE PAVČEK (VPS 21.55)
22.50	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.55)
23.10	DESET MINUT STAREJŠI: TROBENTA, ANGLEŠKO-NEMŠKI FILM (VPS 23.20)
0.40	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.25)
1.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.30	TV PRODAJA
9.00	INFOKANAL
10.15	TV PRODAJA
10.50	SKOZI ČAS
11.00	TEDENSKI IZBOR
11.00	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: MARKO ROŽMAN
11.55	19. REVIIJA OTROŠKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV ZAGORJE OB SAVI 2004, 2/3 (VPS 12.15)
12.20	MLADI VIRTUOZI: KOMORNI GOTALNI ORKESTER AKADEMIIJE ZA GLASBO - B. IPAVEC: SERENADA ZA GOTALA (VPS 12.40)
12.45	ANTON TOMAŽ LINHART: TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI, TV PRIREDBA PRESTAVE SLG CELJE (VPS 13.05)
14.40	TIGER IŠČE TIGRICO, NEMŠKI FILM (VPS 15.00)
16.15	RADOVLJICA: MEDNARODNI PLYVALNI MITING, PRENOS (VPS 16.30)
17.30	HELSINKI: SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI, PRENOS (VPS 17.30)
20.45	MLADI MORMONSKI MISIJONARJI NA TUJEM, AVSTRIJSKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.50)

21.40	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 17/22 (VPS 21.45)
22.35	UMETNOST GLASBE IN PLESA: GLASBENA INOVACIJA NA DONAVI, PIANIST GERGELY BOGANYI (VPS 22.35)
0.05	SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI, POSNETEK IZ HELSINKOV (VPS 00.05)
3.55	INFOKANAL

Kanal A

9.20	Tv prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 200. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 201. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 202. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 203. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 204. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde, gostja Meta Malus
15.00	Kazaam, ameriški film
16.40	Umor, je napisala, 3. sezona, ameriška naniz.
17.30	Linda Green, 2. sezona, 8. del angleške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Družinski film: George iz džungle, ameriški film
21.40	Znova na prostosti, 2. sezona, 6. del ameriške nanizanke
22.35	Navigator
23.05	Umazančki v Parizu, animirani film
0.30	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	Tv prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Rudijevo moštvo, sinhronizirana risana serija
8.25	Action Man, sinhronizirana risana serija
8.50	Ogijeva družina, sinhronizirana risana serija
9.10	Čarobni meč in Camelot, sinhronizirani risani film
10.25	Super punce, sinhronizirana risana serija
10.50	Tom in Jerry, risana serija
11.00	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.40	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
13.35	Na deželi je lepo, 1. sezona, 6. del avstralske naniz.
14.35	Mestece za vedno, 2. sezona, 20. del ameriške nanizanke
15.35	Močno zdravilo, 5. sezona, 10. del ameriške naniz.
16.35	Ta čudežni svet, dokumentarna oddaja
17.05	24UR - vreme
17.10	Obtožena žrtev, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Turner in Hooch, ameriški film
21.50	Velik, ameriški film
23.40	24UR, ponovitev
0.40	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.20	Digimoni, risana serija
09.35	Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
11.30	Tv prodaja
11.45	Skozi ključavnico, ponovitev
12.30	Allo, alo, 20. del angleške serije
13.00	Vikarka iz Dibleya, 9. del angleške serije
13.30	Črni gad, 9. del angleške serije
14.05	Hotel poldruga zvezdica, 9. del angleške serije
14.40	Gospod Bean, 20. del angleške serije
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.05	Rock Otočec, reportaža
16.40	Kako preživeti, 1. dela ameriške resničnosti serije
17.30	Pripeka, irska drama 1999
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Črni vitez, ameriška fantastična komedija 2001
21.40	Dueti pevskih div, 2. del posnetka prireditve
22.15	Kako preživeti, 1. dela ameriške resničnosti serije
23.35	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
00.00	Črni vitez, ameriška fantastična komedija 2001
01.40	Dueti pevskih div, 1. del posnetka prireditve
02.15	Kako preživeti, 1. dela ameriške resničnosti serije
03.05	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja

TevePika

09.30	Tv Prodaja
10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
12.30	Razgledovanja, topotiska reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	Tv Prodaja

14.00	Tam kjer je veselje doma
17.00	Algea, čisti in razstruplja naše telo
17.30	S Pingo korak višje, pon
17.45	Vodič po podjetništvu, pon
18.00	Slo motion, pon
18.30	Štiri točke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
19.00	Predah v gibanju, Ema Kurent
20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	Vandrovček, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon
23.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
00.00	Sijaj
00.30	Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

8.8.2005

Slovenija 1

7.00	TEDENSKI IZBOR
7.00	UTRIP
7.15	ZRCALO TEDNA
7.35	BEŽEČI ZVOKI, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	JORDY ZA OČETA IN SESTRO, KRATKI DOKUMENTARNI FILM EBU (VPS 07.50)
8.05	FLIPPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 5/26 (VPS 08.05)
8.30	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 5/26 (VPS 08.30)
8.55	TEDENSKI IZBOR
8.55	IZ POPOTNE TORBE: MEHURČEK
9.15	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13
9.40	JURE PERVANJE - MARCEL BUH: VRTIČKARIJE: DETEKTIV, TV NADALJEVANKA
10.15	IGRE BREZ MEJA - KRANJ
11.45	NIKOLI OB DESETH - TINKARA KOVAČ
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	HRI-BAR
14.10	SLOVENSKI OLIMPIJCI: IVO DANEU - KOŠARKA
14.25	PO SVETU NAKOLU, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/8
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.05)
15.40	METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 4/11 (VPS 15.40)
16.05	RADOVEDNI TAČEK: ŠOLA (VPS 16.05)
16.25	ŽELODKO SUPERČA, RISANKA (VPS 16.25)
16.35	BINE: ZVEZDICE, LUTKOVNO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 10/14 (VPS 16.35)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	ZADNJI GLADIATORJI, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAKSTVENA ODDAJA (VPS 17.35)
18.25	ZREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.40	CVETKA IN ZVONČEK, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	OČI IN SINE, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 7/15 (VPS 20.00)
20.45	RDEČE POLETJE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 6/10 (VPS 20.45)
21.35	100 LET SLOVENSKEGA FILMA (VPS 21.40)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	MAMA LUCIA, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 3., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.25	TV PRODAJA
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
10.40	TV PRODAJA
11.10	ZABAVNI INFOKANAL
11.55	TEDENSKI IZBOR
11.55	SLOVENSKI MAGAZIN - PREKMURJE
12.20	UMETNOST GLASBE IN PLESA: GLASBENA INOVACIJA NA DONAVI, PIANIST GERGELY BOGANYI
13.50	MLADI MORMONSKI MISIJONARJI NA TUJEM, AVSTRIJSKA DOKUMENTARNA ODDAJA
14.45	TURISTIKA
15.15	CVET MLADOSTI, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 4., ZADNJI DEL (VPS 15.15)
16.55	DOBER DAN, KOROŠKA
17.30	HELSINKI: SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI, PRENOS (VPS 17.30)

20.45	ŽENSKES S HO ŠI MINHOVE STEZE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 20.50)
21.40	ZA ŠALO, FRANCOŠKI FILM, PON. (VPS 21.45)
23.20	BRANE RONČEL IZZA ODRJA (VPS 23.30)
0.45	PADLI ANGELI, HONGKONGSKI FILM, PONOVITEV (VPS 00.55)
2.25	INFOKANAL

Kanal A

9.05	Tv prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 4. sezona, ponovitev 10. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.50	E+, ponovitev
12.50	Tv prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 4. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 205. del ameriške nad.
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 100. del ameriške nadaljevanke
15.35	Tv prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Jimova družina, 1. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Filmski ciklus n Tom Cruise: Dnevi grmenja, ameriški film
21.55	Zvezdna vrata, 4. sezona, 11. del ameriške naniz.
22.50	Seinfeld, 6. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
23.20	Ta nora služba, 1. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
23.50	Caroline v velemestu, 2. sezona, 24. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev 6. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, pon. 123. dela mehiške nad.
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 94. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	Tv prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 120. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 92. dela venezuelske nad.
12.45	Diagnoza: umor, ponovitev ameriške nanizanke
13.40	Tv prodaja
14.10	Sedma nebesa, 8. sezona, 7. del ameriške naniz.
15.00	Prava ljubezen, 93. del venezuelske nad.
15.55	Srčna dama, 121. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 95. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 124. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	XXL ponedeljek: Tistega čarobnega dne, ameriški film
21.55	Mafijska priča, ameriška nadaljevanka, 3/4
22.50	XXL premiere
22.55	Teksaski mož postave, 5. sezona, 16. del ameriške nanizanke
23.50	Prijatelji, 10. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
0.20	Parckanje, 2. sezona, 2. del angleške nanizanke
1.00	24UR, ponovitev
2.00	Nočna panorama

Prva TV

06.00	Tv prodaja
06.15	The Best Off
06.30	Tv prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	Tv prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebre prva
10.05	Tv prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 488. del Ital. telenovele
10.50	Noro srce, 10. del turške serije
11.45	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	Tv prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.25	Spomin
13.45	Tv prodaja
14.15	Okrožje Columbia, II/14. del ameriške naniz.
15.00	Črni vitez, ameriška fantastična komedija 2001
16.40	Dueti pevskih div, 2. del posnetka prireditve
17.15	Yu-Gi-Oh, risana serija

17.40	Sto izlozbo, sto strasti, 489. del ital. telenovele
18.05	Noro srce, 11. del turške serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Plesalka v temi, ameriški musical 2000
22.10	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
22.35	Urška šov
23.35	Plesalka v temi, ameriški musical 2000
01.45	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
02.10	Urška šov

TevePika

07.30	Tv Prodaja
08.00	Predah v gibanju, Ema Kurent
09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Živeti zdravo, novosti pri zdravljenju raka
10.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
11.00	Razgledovanja, potopisna reportaža
11.30	Navigator, pon
12.00	Vandrovček, pon
12.30	S Pingom korak višje, pon
12.45	Vodič po podjetništvu, pon
13.00	Tv prodaja
13.40	Glasbeni Mozaik
15.35	Spoznajte jo rastlino, 2 del, pon
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Drom pot
17.30	So motion
18.00	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, zivo
19.00	Kulturne drobtinice, konec pretekline in začetek nove gledališke sezone, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, smo ali nismo bolni, gost: Borut Miklavčič
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Osteoporoz
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	E +
00.30	Tv Prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

TOREK,

9.8.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	TEKMIČI, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	1 + 1 = 1, KRATKI DOKUMENTARNI FILM EBU (VPS 07.50)
8.05	FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 6/26 (VPS 08.05)
8.25	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 6/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	RADOVEDNI TACEK: ŠOLA
9.05	BINE: ZVEZDICE, LUTKOVO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 10/14
9.25	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 28/52
9.40	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.05	WAITAPU, MLADINSKA NADALJEVANKA, 1/5
10.05	JURE PERVANJE - MARCEL BUH: VRTIČKARI: ROJSTNI DAN, TV NADALJEVANKA
10.40	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
11.55	PRI JOŽOVCU Z NATALJO
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: MARKO ROŽMAN
14.25	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 6/10
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANGOLŠOK (VPS 15.05)
15.40	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 7/13 (VPS 16.05)
16.30	ZLATKO ZAKLADKO: V DEŽELI PETRA KLEPCA (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	PREZRTA OKOLJA: TRAVNIKI, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.35)
18.05	MI SMO ... NEMCI (VPS 18.05)
18.40	SIBIRSKA LJUDSKE PRAVLJICE, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	LEON IN BUČI, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)

19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
20.00	SVETI BOBNI: GLASOVI BOBNOV BATA, POTOPIŠ (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	HIROŠIMA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/2 (VPS 22.50)
23.40	PREZRTA OKOLJA: TRAVNIKI, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVIŠTEV
0.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.05	POD ŽAROMETOM, PONOVIŠTEV
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
14.50	TV PRODAJA
15.25	TEDENSKI IZBOR
15.25	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV
15.50	ZLATA LETA - KAMELEONI IN DANILO KOČJANČIČ
16.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANGOLŠOK
17.30	HELINSKI: SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI, PRENOS (VPS 17.30)
20.45	JOSIP JURČIČ-JANEZ ERŽEN: DESETI BRAT, TV PRIREDBA PREDSTAVE
22.45	GLEDALIŠKE SKUPINE IZ MULJAVE (VPS 20.50)
22.45	OTROCI REVOLUCIJE, AVSTRIJSKI FILM (VPS 22.45)
0.25	NA LINIJI: TU PA TAM, ODDAJA ZA MLADE, PONOVIŠTEV
1.10	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 4. sezona, ponovitev 11. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 4. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 206. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 101. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Jimova družina, 1. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Akcija: Jedsrka podmornica, ameriški film
21.40	Zvezdna vrata, 4. sezona, 12. del ameriške nanizanke
22.35	Seinfeld, 6. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Ta nora služba, 1. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
23.35	Caroline v velemestu, 2. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
0.10	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev 7. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 124. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 95. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, pon. 121. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 93. dela venezuelske nad.
12.45	Mafijška priča, ponovitev ameriške nad. 3/4
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 8. sezona, 8. del ameriške naniz.
15.00	Prava ljubezen, 94. del venezuelske nad.
15.55	Srčna dama, 122. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 96. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 125. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.45	Življenjska zgodba: Bitka za posestvo, ameriški film
22.20	XXL premiere
22.25	Teksaski mož postave, 5. sezona, 17. del am. naniz.
23.20	Prijateljji, 10. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke

23.50	Parckanje, 2. sezona, 3. del angleške nanizanke
0.30	24UR, ponovitev
1.30	Nočna panorama

Prva TV

06.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozbo, sto strasti, 489. del ital. telenovele
10.50	Noro srce, 11. del turške serije
11.45	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.15	TV prodaja
13.45	Urška šov, ponovitev
14.40	Plesalka v temi, ameriški musical 2000
16.50	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
17.15	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.40	Sto izlozbo, sto strasti, 490. del ital. telenovele
18.05	Noro srce, 12. del turške serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Barabe in princeze, 13. del hrvaške serije
20.35	Michael Jackson, dokumentarna oddaja
21.30	Ljubezenske prevare, 13. del ameriške resničnostne serije
22.20	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
23.20	Barabe in princeze, 13. del hrvaške serije
23.55	Michael Jackson, dokumentarna oddaja
00.50	Ljubezenske prevare, 13. del ameriške resničnostne serije
01.40	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
7.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
8.00	Vandrovček, pon
8.30	Tv Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Sijaj, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
10.30	S Pingom korak višje, pon
10.45	Vodič po podjetništvu, pon
11.00	Kasaske dirke
12.00	Avto sok, pon
12.30	Kulturne drobtinice, konec pretekline in začetek nove gledališke sezone, pon
13.00	Tv Prodaja
13.30	Glasbeni mozaik
15.45	Spoznajte jo rastlino, 2 del, pon
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Osteoporoz
17.30	Algea, skrbi za dobro počutje
18.00	V harmoniji z naravo
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, smo ali nismo bolni, gost: Borut Miklavčič
20.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja
21.00	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
23.30	So motion
00.00	Spoznajte jo rastlino, 2 del, pon
00.15	Tv Prodaja
00.45	Glasbeni mozaik

SREDA,

10.8.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	TEŽAVE VITEZA GABRA, KRATKI IGRANI FILM (VPS 07.35)

7.50	ŽAN, KRATKI DOKUMENTARNI FILM (VPS 07.50)
8.05	FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 7/26 (VPS 08.05)
8.30	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 7/26 (VPS 08.30)
8.55	TEDENSKI IZBOR
8.55	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 7/13
9.20	ZLATKO ZAKLADKO: V DEŽELI PETRA KLEPCA
9.45	NAUČIMO SE PESMICO Z MELITO OSOJNIK: CIBIBAN IN POTOČEK
9.55	JURE PERVANJE - MARCEL BUH: VRTIČKARI: DEDIŠČINA, TV NADALJEVANKA
10.30	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 4/12
11.25	HEIDI, AVSTRIJSKI FILM (VPS 11.25)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.35	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
14.25	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/13
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTIJA ... - VEND ... GEM ... (VPS 15.05)
15.40	SNORČKI, RISANA NANIZANKA, 6/13 (VPS 15.40)
16.05	POD KLOBUKOM: 6 PACK ČUKUR, PONOVIŠTEV (VPS 16.05)
16.40	SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 10/26 (VPS 16.40)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	KRALJEVSTVO PLANINSKEGA ORLA: ŽIVLJENJE NA VRHU, DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3 (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA - BOLGARIIJA, PON. (VPS 18.20)
18.40	ZREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	BINKO, RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: ZLOČINI, DANSKI FILM (VPS 20.00)
21.35	100 LET SLOVENSKEGA FILMA
21.35	MY FIRST CUT, SLOVENSKI KRATKI IGRANI FILM (VPS 21.35)
21.40	STRUPI, SLOVENSKI KRATKI DOKUMENTARNI FILM (VPS 21.40)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	F.M.DOSTOJEVSKI-DUŠAN JOVANOVIČ: BLODNJE, TV PRIREDBA PREDSTAVE SLOVENSKEGA MLADINSKEGA GLEDALIŠČA (VPS 22.55)
1.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
2.30	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.05	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
14.30	TV PRODAJA
15.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.05)
15.35	DRUGA GODBA 2004: BRINA, POSNETEK KONCERTA, PONOVIŠTEV
16.55	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTIJA ... - VEND ... GEM ..., PONOVIŠTEV
17.30	HELINSKI: SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI, PRENOS (VPS 17.30)
21.20	KRALJEVSTVO PLANINSKEGA ORLA: ŽIVLJENJE NA VRHU, DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3, PONOVIŠTEV
22.10	NOČ SVETEGA LOVRENCA, ITALIJANSKI FILM, PONOVIŠTEV (VPS 22.10)
23.55	PROFESIONALC, SRBSKO-ČRNOGORSKI FILM, PONOVIŠTEV (VPS 23.55)
1.35	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 4. sezona, ponovitev 12. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 4. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 207. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 102. del ameriške nadaljevanke

15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Jimova družina, 1. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Hollywood zaupno, 7. del ameriške dokumentarne serije
20.55	Pravi seks v pravem mestu: New York, 7. del ameriške dokumentarne serije
21.45	Zvezdna vrata, 4. sezona, 13. del ameriške nanizanke
22.40	Seinfeld, 6. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
23.10	Ta nora služba, 1. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
23.40	Samo bedaki in konji, 1. sezona, 1. del angleške humoristične nanizanke
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev 8. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 125. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 96. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 122. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 94. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 8. sezona, 9. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 95. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 123. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 97. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 126. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Resnica za objektivnost, ameriški film
21.45	Hitri Edi, zadnji del angleško-ameriške nanizanke
22.40	XXL premiere
22.45	Teksaski moč postave, 5. sezona, 18. del ameriške nanizanke
23.40	Prijatelji, 10. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	Parčkanje, 2. sezona, 4. del angleške nanizanke
0.50	24UR, ponovitev
1.50	Nočna panorama

Prva TV

006.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 490. del italijanske telenovele
10.50	Noro srce, 12. del turške serije
11.45	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.15	Spomin
13.25	TV prodaja
13.55	Barabe in princeze, 13. del hrvske serije
14.25	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
15.25	Ljubezenske prevare, 13. del ameriške resničnosti serije
16.25	Michael Jackson, dokumentarna oddaja
17.15	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.40	Sto izlozb, sto strasti, 491. del italijanske telenovele
18.05	Noro srce, 13. del turške serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Kako preživeti, 2. dela ameriške resničnosti serije
21.50	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja

22.25	Ljubezenski ugriz, francoska kriminalka, 2001
00.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
00.55	Kako preživeti, 2. dela ameriške resničnosti serije
01.45	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
02.15	Ljubezenski ugriz, francoska kriminalka, 2001

TevePika

6.00	TV Prodaja
6.30	Algea, skrbi za dobro počutje
7.00	25. obletnica okteta Deseti brat
8.30	TV Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	5 Pingom korak višje, pon
9.45	Vodič po podjetništvu, pon
10.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Osteoporozo
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, smo ali nismo bolni, gost: Borut Miklavčič
13.00	Glasbeni Mozaik
17.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
17.30	Kulturne drobtinice, za glasbene skadokusce, prvič
18.00	Slo motion, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
20.00	V harmoniji z naravo
20.30	Sijaj
21.00	Živeti zdravo, kronična obstruktivna pljučna bolezen
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
23.45	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon
00.15	TV Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

11.8.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	RIBJA ZGODBA, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	ŽELIM SI PLESATI
8.05	KRATKI DOKUMENTARNI FILM EBU (VPS 07.50)
8.15	FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 8/26 (VPS 08.05)
8.30	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 8/26 (VPS 08.30)
8.55	TEDENSKI IZBOR
8.55	SKIP IN SKIT,
9.10	RISANA NANIZANKA, 10/26
9.45	POD KLOBUKOM: 6 PACK ČUKUR
9.45	JURE PERVANJE - MARCEL BUH
10.20	VRTIČKARJI: GENERALSKI POSLI, TV NADALJEVANJA
11.10	POD ŽAROMETOM
11.10	CARLO GOLDONI: TAST PO SILI, TV PRIREDBA PREDSTAVE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.00	TEDENSKI IZBOR
13.25	INTERVJU: TONE PAVČEK
14.15	VIDEOPIŠMA - LALA IN MIRA
14.40	PESEM KAMNA: DO KONČNEGA IZDELKA, DOKUMENTARNA ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 14.40)
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANGOLŠOK (VPS 15.05)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 31/52 (VPS 15.40)
15.50	ODDAJA ZA OTROKE
16.05	MIRINA SKRIVNOST, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 16.05)
16.20	ENAJSTA ŠOLA: LOKOSTRELSTVO, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE (VPS 16.20)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	JASNO IN GLASNO: TESTIRANJA NA ŽIVALIH, KONTAKTNA ODDAJA, PONOVIČ (VPS 17.30)
18.20	DUHOVNI UTRPI: ENERGETSKE MASAŽE, PONOVIČ (VPS 18.20)
18.40	MOJSTER MIHA, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK

19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	FOYLOVA VOJNA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 2/4 (VPS 20.00)
21.30	OSMI DAN (VPS 21.30)
22.05	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.10)
23.00	GLASBENI VEČER
23.00	FESTIVAL BREŽICE - DEBUT JUNGER SANGER: R. SCHUMANN, LJUBEZENSKE PESMI, OP. 138 (VPS 23.00)
23.25	J. BRAHMS: NOVE PESMI, OP. 65 (VPS 23.25)
0.00	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVIČ
0.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
14.30	TV PRODAJA
15.05	TEDENSKI IZBOR
15.05	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 1/14
15.25	SLOVENSKI MAGAZIN - PREKMURJE
16.00	AVGUST - GROBAR IN MIROVNIK, NEMŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVIČ
16.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANGOLŠOK, PONOVIČ
17.30	HELSINKI: SVETOVNO PREVENSTVO V ATLETIKI, PRENOS (VPS 17.30)
21.15	JEZ, ŠVIČARSKA DRAMA (VPS 21.20)
22.35	JASNO IN GLASNO: TESTIRANJA NA ŽIVALIH, KONTAKTNA ODDAJA, PONOVIČ
23.25	ČESARSTVO SONCA, AMERIŠKI FILM, PONOVIČ (VPS 23.30)
1.55	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 4. sezona, ponovitev 13. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 4. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 208. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 103. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Jimova družina, 1. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Krimič:
21.40	Ujetnice doma, ameriški film
22.40	Ljubezen v laseh, 3. sezona, 4. del angleške nadaljevanke
23.20	Sreča, 2. sezona, zadnji del angleške humoristične nanizanke
23.50	Navigator, ponovitev
23.50	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.00	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev 9. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 126. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 97. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 123. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 95. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Hitri Edi, ponovitev zadnjega dela angleško-ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 8. sezona, 10. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 96. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 124. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 98. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 127. del mehiške nadaljevanke

19.00	24UR
20.00	Romanca: Hčerina poroka, ameriški film
21.35	Vražje neveste, dokumentarna serija
22.30	XXL premiere
22.35	Hiša naslad, dokumentarna oddaja
23.40	Prijatelji, 10. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	Parčkanje, 2. sezona, 5. del angleške nanizanke
0.50	24UR, ponovitev
1.40	Nočna panorama

Prva TV

06.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 491. del italijanske telenovele
10.50	Noro srce, 13. del turške serije
11.45	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.20	Spomin
13.45	TV prodaja
14.15	Ena na ena, ponovitev
15.10	Ljubezenski ugriz, francoska kriminalka, 2001
16.45	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
17.15	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.40	Sto izlozb, sto strasti, 492. del italijanske telenovele
18.05	Noro srce, 14. del turške serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Alo, alo, 21. del angleške serije
20.35	Vikarka iz Dibleya, 10. del angleške serije
21.10	Črni gad, 10. del angleške serije
21.45	Hotel poldruga zvezdica, 10. del angleške serije
22.20	Gospod Bean, 21. del angleške serije
22.50	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
23.40	Alo, alo, 21. del angleške serije
00.15	Vikarka iz Dibleya, 10. del angleške serije
00.50	Črni gad, 10. del angleške serije
01.25	Hotel poldruga zvezdica, 10. del angleške serije
02.00	Gospod Bean, 21. del angleške serije
02.30	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja

TevePika

6.00	TV Prodaja
6.30	Kulturne drobtinice, konec preteke in začetek nove gledalske sezone, pon
7.00	Vodič po podjetništvu, pon
7.15	Spoznajte jo rastlino, 2 del, pon
7.30	Drom pot, pon
7.40	Sijaj, pon
8.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Algea, skrbi za dobro počutje
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, smo ali nismo bolni, gost: Borut Miklavčič
11.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, pomembnost jemanja
11.30	V harmoniji z naravo
12.00	Vandrovček, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Preverjeno POP TV
14.00	Glasbeni Mozaik
15.30	Evropski večeri z Lojzeto Petretom, gost: Miha Pogacnik
17.00	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon
17.30	Navigator, prvič
18.00	Avto šok
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Predah v gibanju, gptja: Olga Urbanc Bercič
20.00	To morate vedeti, svetovna oddaja
21.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Slovenska glasbena lestvica
00.00	TV prodaja
00.30	Glasbeni Mozaik

PETEK

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30 Poročila
05.45 Napovednik programa
06.00 Pričevalci vere
06.20 Prognostik
06.30 Kratke novice
06.35 Kličemo 113
06.45 Sejaletc seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00 Zvonjenje
07.15 Bim-bam-bom
07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00 Kmetijski nasvet
08.10 Turistične novice
08.30 Koledar prireditvev
08.45 Spominjamo se
09.00 Poročila
09.15 Napovednik
10.00 Poročila
11.00 Kratke novice, Vaša pesem
11.15 Knjižne minute (presoje)
12.00 Zvonjenje
12.05 Besede Matere Terezije
12.15 Voščilo PRO-jevcem
12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50 Iz žitnice slovenstva
13.00 Mali oglasi
14.00 Kratke novice
14.05 Napovednik
14.15 GV v etru
14.30 Kulturni utrinki
14.45 Komentar tedna
15.00 INFO oddaja
15.30 Osmrtnice, obvestila
15.45 Koledar prireditvev
15.50 Pričevalci vere
17.00 Ob petkih pospravljamo podstresje
18.00 Poročila, Vaša pesem
18.15 Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00 Kratke novice
19.15 Napovednik
19.30 Za otroke
19.45 Sejaletc seje besedo (ponov.)
20.00 Radio Vatikan
20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
20.30 Iz Mohorjeve skrinje
21.15 Ponovitve Komentatorja tedna
21.30 Mozaik dneva
22.00 Klasična glasba
Ponovitve:
23.00 Doživetja gora in narave
24.00 Srečno na poti
00.45 Spoznanje več - predsodek manj
04.40 Radio Vatikan

SOBOTA

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30 Poročila
05.45 Napovednik programa
06.00 Pričevalci vere
06.20 Prognostik
06.30 Kratke novice
06.35 Kličemo 113
06.45 Sejaletc seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00 Zvonjenje
07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00 Naravoslovne zanimivosti
08.30 Koledar prireditvev
08.45 Spominjamo se
09.00 Sobotna iskrica
10.30 Poročila, Vaša pesem
11.00 Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Grznom
12.00 Zvonjenje
12.05 Besede Matere Terezije
12.15 Voščilo PRO-jevcem
12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila

- 12.50 Iz žitnice slovenstva
13.00 Glasbena voščila
15.00 INFO oddaja
15.30 Osmrtnice, obvestila
15.45 Koledar prireditvev
15.50 Pričevalci vere
16.00 Mali oglasi
17.00 Slovenec Slovenca vabi
18.00 Poročila, Vaša pesem
18.15 Naš gost
19.30 Poročila
19.45 Sejaletc seje besedo (ponov.)
20.00 Radio Vatikan
20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
20.30 Radijska molitev
21.00 Škofov nagovor pred nedeljo
21.15 Svetniški kandidati - škof Vovk
Ponovitve:
22.00 Za življenje
23.00 Obala neznanega
24.00 Slovenec Slovenca vabi
04.40 Radio Vatikan

NEDELJA

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30 Poročila
05.45 Napovednik programa
06.00 Pričevalci vere
06.20 Prognostik
06.30 Kratke novice
06.35 Kličemo 113
06.45 Sejaletc seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00 Zvonjenje
07.15 Iz žitnice slovenstva
07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00 Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30 Koledar prireditvev
08.45 Spominjamo se
09.00 Prenos sv. Maše
10.00 Oznaila
10.15 Graditelji slovenskega doma
11.00 Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15 Kmetijska oddaja
12.00 Zvonjenje
12.05 Besede Matere Terezije
12.15 Voščilo PRO-jevcem
12.30 Glasbena voščila
15.00 INFO oddaja
15.30 Osmrtnice, obvestila
15.45 Koledar prireditvev
15.50 Pričevalci vere
16.00 Glasbena voščila
17.00 Slovenec po svetu in domovini
18.30 Sakralna glasba
19.30 Poročila
19.45 Škofov nagovor za nedeljo
20.00 Radio Vatikan
20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
20.30 Obala neznanega - izzivi vere
21.30 Radijski roman
Ponovitve:
22.00 Naš gost
23.00 Graditelji
23.45 Svetniški kandidati
00.30 Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40 Radio Vatikan

PONEDELJEK

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30 Poročila
05.45 Napovednik programa
06.00 Pričevalci vere
06.20 Prognostik
06.30 Kratke novice
06.35 Kličemo 113
06.45 Sejaletc seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00 Zvonjenje
07.15 Bim-bam-bom
07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00 Kmetijski nasvet
08.10 Kratka kateheza
08.30 Koledar prireditvev
08.45 Spominjamo se
09.00 Poročila
09.15 Napovednik
10.00 Poročila
11.00 Kratke novice, Vaša pesem
12.00 Zvonjenje
12.05 Besede Matere Terezije
12.15 Voščilo PRO-jevcem
12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50 Iz žitnice slovenstva

- 13.00 Mali oglasi
13.30 Stare, ma lepe
14.00 Kratke novice
14.05 Napovednik
14.15 GV v etru
14.30 Kulturni utrinki
15.00 INFO oddaja
15.30 Osmrtnice, obvestila
15.45 Koledar prireditvev
15.50 Pričevalci vere
17.00 1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00 Poročila, Vaša pesem
18.15 Glasovanje za Vašo pesem
19.00 Kratke novice
19.15 Napovednik
19.30 Za otroke
19.45 Sejaletc seje besedo (ponov.)
20.00 Radio Vatikan
20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
20.30 Prijatelji radia Ognjišče
21.30 Mozaik dneva
22.00 Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
Ponovitve:
23.00 Sakralna glasba
24.00 Slovenec po svetu in domovini
04.40 Radio Vatikan

TOREK

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30 Poročila
05.45 Napovednik programa
06.00 Pričevalci vere
06.20 Prognostik
06.30 Kratke novice
06.35 Kličemo 113
06.45 Sejaletc seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00 Zvonjenje
07.15 Bim-bam-bom
07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00 Kmetijski nasvet
08.10 Predstavljamo vam
08.30 Koledar prireditvev
08.45 Spominjamo se
09.00 Poročila
09.15 Napovednik
10.00 Poročila
11.00 Kratke novice, Vaša pesem
12.00 Zvonjenje
12.05 Besede Matere Terezije
12.15 Voščilo PRO-jevcem
12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50 Iz žitnice slovenstva
13.00 Mali oglasi
13.30 Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00 Kratke novice
14.05 Napovednik
14.15 GV v etru
14.30 Kulturni utrinki
15.00 INFO oddaja
15.30 Osmrtnice, obvestila
15.45 Koledar prireditvev
15.50 Pričevalci vere
16.00 Glasbena voščila
17.00 Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00 Poročila, Vaša pesem
18.15 Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00 Kratke novice
19.15 Napovednik
19.30 Za otroke
19.45 Sejaletc seje besedo (ponov.)
20.00 Radio Vatikan
20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
20.30 Luc v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30 Mozaik dneva
22.00 Sončna pesem
Ponovitve:
23.00 Ponedeljekova 17.
24.00 Prijatelji radia Ognjišče
04.40 Radio Vatikan

SREDA

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30 Poročila
05.45 Napovednik programa
06.00 Pričevalci vere
06.20 Prognostik
06.30 Kratke novice
06.35 Kličemo 113
06.45 Sejaletc seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

- 07.00 Zvonjenje
07.15 Bim-bam-bom
07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00 Kmetijski nasvet
08.10 Sredin trn
08.30 Koledar prireditvev
08.45 Spominjamo se
09.00 Poročila
09.15 Napovednik
10.00 Poročila
10.15 Srečno na poti
11.00 Kratke novice, Vaša pesem
12.00 Zvonjenje
12.05 Besede Matere Terezije
12.15 Voščilo PRO-jevcem
12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50 Iz žitnice slovenstva
13.00 Zlati zvoki
14.00 Kratke novice
14.05 Napovednik
14.15 GV v etru
14.30 Kulturni utrinki
14.45 Sredin pogled v svet
15.00 INFO oddaja
15.30 Osmrtnice, obvestila
15.45 Koledar prireditvev
15.50 Pričevalci vere
16.00 Mali oglasi
17.00 Pogovor o
18.00 Poročila, Vaša pesem
19.00 Kratke novice
19.15 Napovednik
19.30 Za otroke
19.45 Sejaletc seje besedo (ponov.)
20.00 Radio Vatikan
20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
20.30 Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30 Mozaik dneva
22.00 Glasba z znakmo
Ponovitve:
23.00 Luc v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00 Šport na Radiju Ognjišče
04.40 Radio Vatikan

ČETRTEK

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30 Poročila
05.45 Napovednik programa
06.00 Pričevalci vere
06.20 Prognostik
06.30 Kratke novice
06.35 Kličemo 113
06.45 Sejaletc seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00 Zvonjenje
07.15 Bim-bam-bom
07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00 Kmetijski nasvet
08.10 Pod lipo domačo
08.30 Koledar prireditvev
08.45 Spominjamo se
09.00 Poročila
09.15 Napovednik
10.00 Poročila
10.15 Doživetja gora in narave
11.00 Kratke novice, Vaša pesem
12.00 Zvonjenje
12.05 Besede Matere Terezije
12.15 Voščilo PRO-jevcem
12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50 Iz žitnice slovenstva
13.00 Mali oglasi
14.00 Kratke novice
14.05 Napovednik
14.15 GV v etru
14.30 Kulturni utrinki
14.45 Komentar Družine
15.00 INFO oddaja
15.30 Osmrtnice, obvestila
15.45 Koledar prireditvev
15.50 Pričevalci vere
16.00 Glasbena voščila
17.00 Oddaja KP studija
18.00 Poročila, Vaša pesem
18.15 Dljaska oddaja
19.00 Kratke novice
19.15 Napovednik
19.30 Za otroke
19.45 Sejaletc seje besedo (ponov.)
20.00 Radio Vatikan
20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
20.30 Karavana prijateljstva I.
21.30 Mozaik dneva
22.00 Karavana prijateljstva II.
Ponovitve:
23.00 Pogovor o
24.00 Sveta vera bodi vam luč
04.40 Radio Vatikan

Esad Babačić

Zdrav amaterizem

Neurejena davčna zakonodaja in zapleti pri kategorizaciji so vnesli nemir med športne delavce, čedalje več apatije pa je tudi med samimi športniki. Ne manjka takšnih, ki menijo, da je profesionalizem za vsako ceno načel temelje športa. ki so bili od nekdanj amaterski. Zelo preprosto povedano: premalo nas je za takšno količino profesionalizma.

Vsaka razvita športna panoga mora dobiti svoj kos pogače, da funkcionira in dosega rezultate. Seveda pa to ne pomeni, da je treba tiste panoge, ki niso v olimpijskem programu ali pa nimajo temeljnih pogojev za delovanje, popolnoma izključiti. Narediti je treba program oziroma določiti merila, po katerih se lahko določen šport izkoplje iz krize ali celo dokáže, da je vreden javnega interesa in podpore, za to pa morajo biti predvidena tudi finančna sredstva. Ustvariti je treba primerljivost uspešnosti posameznih panog in pogoje medsebojnega rivalstva in s tem bo zagotovljena višja kakovost vseh športov v mestu.

Seveda so nekateri športi potrebni večje pozornosti, kar pa še ne pomeni, da morajo biti profesionalni za vsako ceno. Kam pelje hlepenje po izidih in osebni uveljavitvi (velikokrat le funkcionarjev in "lastnikov klubov" ter njihovih firm) ter zanemarjanje baze, nam kažejo nogometne razvaline v prestolnici. Amaterizem je v povsem podrejenem položaju zlasti v primerjavi s pisarniškimi uslužbenci, katerih naloga je pravično razdeljevanje javno zbranih sredstev. Težava je v tem, da so si ti uslužbenci prisvojili tudi absolutno vedenje o tem, kdo je upravičen do sredstev in kdo ne, in prepogosto dajejo vtis, da delijo svoj denar, zaradi česar prihaja do anomalij pri podporah programom.

Sistem financiranja naj bi bil preveč zapleten, saj klubi pogosto ne vedo, zakaj dobijo neko vsoto

denarja. Nov sistem bi moral temeljiti na uspehih posamezne panoge. Eno od izhodišč bi bila gotovo svetovna priljubljenost nekega športa, drugo pa je odvisno od tega, kako delujejo določeni klubi in mestne športne zveze, in to od programov cicibanov pa vse do članov, državnih reprezentantov, udeležencev svetovnih prvenstev, sredozemskih in olimpijskih iger. Poleg tega tudi to, kakšne rezultate dosegajo v omenjenih kategorijah in koliko kakovostnih prireditev oziroma svetovno odmevnih tekmovanj prispevajo mestnemu programu športa in skrbi zanj. Skozi vse to je mogoče izračunati, koliko je neka športna panoga pomembna in perspektivna. Seveda mora biti v vseh teh razredih organizirana kakovostna vadba, kar ne pomeni,

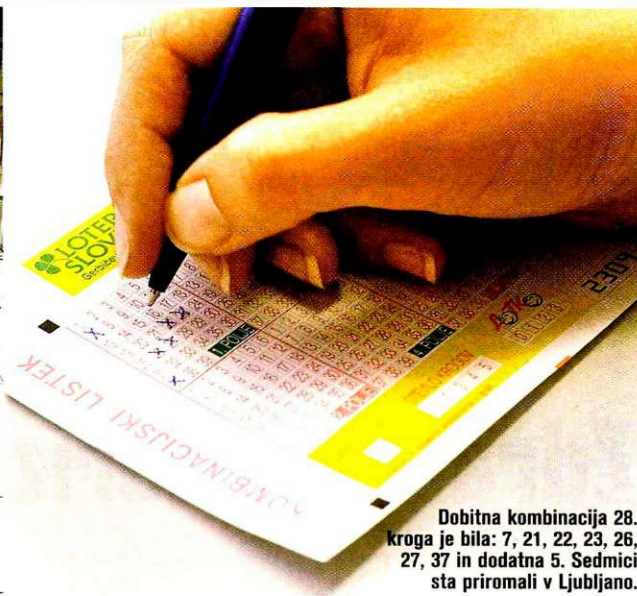
Vse skupaj se lahko kaj kmalu sprevrže v navadno rekreacijo, iz katere se na koncu ne more izcimiti nič konkretnega. Mesto Ljubljana vsem devetim atletskim klubom v Ljubljani sofinancira delček programa za devetdeset dečkov in deklic. Takšna radodarnost pa ne prinaša rezultatov v višjih razredih. Edini kriterij bi morala biti kakovost; kolikor je kvalitetnih, toliko jih je treba podpreti.

da je treba vzeti kogar koli, ki je to vadbo pripravljen plačati.

Vse skupaj se lahko kaj kmalu sprevrže v navadno rekreacijo, iz katere se na koncu ne more izcimiti nič konkretnega. Mesto Ljubljana vsem devetim atletskim klubom v Ljubljani sofinancira delček programa za devetdeset dečkov in deklic. Takšna radodarnost pa ne prinaša rezultatov v višjih razredih. Edini kriterij bi mo-

rala biti kakovost; kolikor je kakovostnih, toliko jih je treba podpreti, ne pa da se vnaprej določi, koliko kvalitetnih pionirjev bo imela Ljubljana. Posledice takšne politike so vidne tudi pri mlajših in starejših mladincih, ki so predhodnica bodočih prvakov in jih mesto podpira le nekaj deset. Vprašanje namreč je, ali bo za dvajset let starega atleta, ki je državni prvak, ostal še kakšen tolar. Videti je, kot da se je mesto odločilo za določeno število prvakov, ki bodo nekaj časa na pipi, ko pa bodo dovolj dobri, se bodo morali trziti po svoje. Za natečaj postaja pridobivanje sponzorske pomoči, s katero naj bi klubi in posamezniki pokrivali manjkajoči del nujnih sredstev za izpeljavo vadbenih in tekmovalnih programov, čedalje težje in včasih skoraj nemogoče.

Neupostevanje in nespostevanje civilne pobude, ljubiteljskega in prostovoljskega dela naj bi doseglo kritično mejo, ko je treba nekaj storiti, predvsem pa korenito spremeniti odnos do tistih, ki so še voljni iz srčnih in humanih nagibov oziroma ljubezni do športa in mladine ustaviti vsesplošno propadanje športa v prestolnici in mu vrniti ugled, ki ga je imel pred zloglasnimi "portoroškimi sklepi".

Dobitna kombinacija 28. kroga je bila: 7, 21, 22, 23, 26, 27, 37 in dodatna 5. Sedmici sta priromali v Ljubljano.

Lotomanija

Slovenijo je v preteklih tednih zajela prava lotomanija. Nazadnje je bila sedmica izžrebana v 15. krogu, ko je bila vredna še 114,5 milijona tolarjev, do oddolčnega 28. kroga pa je njena vrednost narasla na rekordnih 765 milijonov. Slovenci so drli vplačevati listke, neskončno čakanje jih ni motilo; loto je namreč postal nacionalni šport.

Tudi Franc se je v nedeljo popoldne ves nestrpen zleknil v naslonjaci pred TV, njegova žena pa je v kuhinji pomivala posodo. Na sporedu je bilo namreč žrebanje lota. Nenadoma Franc panično ugotovi, da je dragoceni listek v kuhinji, zato zakliče ženi, naj kontrolira številke na listku. "Čuj, ali je 37 gor?" Seveda, Franc! "Pa 21 tudi?" Tudi. "Pa 26?" Ja! "Pa 7?" Tudi! "Pa 22?" Ja, je! "Kaj pa 27?" Aha... Franc s tresočim se glasom po zadnji izžrebani številki vpraša: "Kaj pa 23?" Tudi ta je, samo čez to je pa križec narejen... Tistim, ki se jim 10. julija sreča ni nasmehnila, nekaj humora najbrž ne bo škodilo. Sicer pa so bile omenjene številke v tem vrstnem redu zares izžrebane in so se zasvetlikale na dveh v Ljubljani vplačanih listkih. Skupni sklad za

dobitke je bil tokrat več kot 1,1 milijarde tolarjev. Srečneza si bosta tako razdelila rekordni znesek 765 milijonov tolarjev, kar je največ doslej. Seveda v žep ne bosta pospravila vsak 382,9 milijona, saj bosta morala 15 odstotkov davka plačati občini, kjer imata stalno prebivališče, kar pomeni, da bosta domov odnesla po nekaj manj kot 325 milijonov in pol.

Verjetnostna teorija

Loto pa ni ujet samo v trenutke vsakokratnega prečitavanja najljubših in najprimernejših števil, temveč je to igra na srečo, v kateri se med seboj krešejo pojmi verjetnosti, kombinatorike, statistike, sreče, najrazličnejših zablod, vraz, znanosti in preproste ljudske modrosti. Beseda "lotto" je italijanska in pomeni usodo. Sama igra ima začetke v renesansi – v 16. stoletju je bil loto že zelo razširjen v Genovi. Tamkajšnja navada je bila, da izmed 80 imen izžreba 5 senatorjev, ki bodo vodili mesto. Igralci so stavili na 5 imen. Zmagali so tisti, ki so zadelili vseh pet ali večino izvoljenih imen. Ker pa je obstajalo eno samo žrebanje na leto, je leta 1535 podjetni Benedetto Gentile predlagal, da bi uvedli podobno igro in preprosto uporabili številke. Loto je takoj po-

stal uspešnica, ki je za seboj potegnila tudi trop nespametnih. Le-ti ne razumejo in ne spoštujejo zakonov verjetnostne teorije, najpogosteje favorizirajo t. i. favoritna števila – to so tiste kombinacije števil, ki so v očeh ljudskih množic izjemno privlačne in priljubljene (rojstni dnevi, privlačna zaporedja, že dobitne kombinacije). Nepojavljanje nekega števila pa naj bi se po njihovo nadomestilo enkrat kasneje. To v jeziku lota pomeni, da ima številka, ki že nekaj časa ni bila izžrebana, z vsakim zrebom večjo možnost. Na žalost pa kovanec, kocka ali pingpong žogica v bobnu niso živa bitja, ki bi si rezultate zapomnila. Klasična de-

Znameniti francoski matematik Blaise Pascal je dokazal, da ima med določenim številom predmetov (števil) vsak enake možnosti. S tem je postal nekakšen duhovni oče današnje rulete in empiričnega preučevanja iger na srečo (skupaj z de Fermatom sta izračunavala verjetnost zmage pri določenih stavah).

finicija verjetnosti namreč pravi, da je verjetnost ponavljanja nekega dogodka (kjer je množica elementarnih dogodkov) vselej enaka m/n (kjer je m število elementarnih dogodkov, katerih vsota je verjetnost dogodka) ne glede na to, kaj je bilo pred tem. Napačno je tudi prepričanje, da ima dogodek, ki se je pravkar zgodil, manjšo verjetnost za ponovitev. Enako kombinacijo cifer lahko ponavljamo v nedogled, verjetnost dobitka pa bo vselej enaka!

Binomski koeficienti

Postene loterije so naključni dogodki. Zato za edino pravilno vzemimo trditve: Loterija je naključni dogodek! Vsakdo, ki trdi nasprotno, vas skuša voditi za nos, ne pozna statistike – ali pa ve nekaj, česar vi ne veste (loterijske goljufije, zreziran hazard). Če hočemo izračunati teoretično možnost zadetka, moramo vedeti, da je vsaka številka lahko dobitna samo enkrat. Po prvi dobitni številki jih v bobnu ostane še 38, po drugi se 37, po tretji 36 in tako dalje do seste, ko jih v bobnu ostane še 33. Število kombinacij izračunamo po priloženi formuli (glej Tabelo 1). Po izračunanem je pri naši loteriji (Loto 7/39) možnost zadetka sedmice 1:15.380.937. Impozantna številka za državo z vsega dvema milijonoma prebivalcev v primerjavi z nemško loterijo, ki pri 80 milijonih prebivalcev operira z možnostjo zadetka zmagovite šestice z 1:13.983.816! Dokaj težko razumljivo, da pri tako majhni verjetnosti zadetka Slovenci kljub vsemu vsako leto zadnemo med 13 in 17 sedmic! Po verjetnostnem računu bi moral biti zadetek manj pogost. Če se še malo poigramo s številkami, lahko izračunamo, da nekdo, ki redno stavi na naši loteriji vsakokrat z istimi 8 kombinacijami na enem kombinacijskem listku, z gotovostjo pričakuje glavni zadetek v $15.380.937/8 = 1.922.617$ tednih ali 36.974 letih. Seveda ni receno, da ne bo prišel na vrsto prej, vendar račun pokazuje, da se pri današnji pričakovani življenjski dobi 80 let taka politika najbrž ne bo obnesla. Če bi torej 2 milijona Slovencev redno igralo po takem sistemu, vsak z eno stalno kombinacijo in so vse te kombinacije med seboj vedno različne, bi glavni zadetek lahko teo-

retično pričakovali vsakih 7 tednov. Seveda to ni res! Sedmica je izžrebana domala vsak teden, ne smemo pa se na podlagi tega, kar smo doslej izračunali, čuditi, da včasih tudi po več tednov ni zadetka. To samo potrjuje, da je loto naključna igra. Loterije za zasluzek in svoj obstoj ne potrebujejo goljufij, saj so pragi za zadetke, ki jih postavljajo igralcem, dovolj visoko postavljeni. Nasi še mnogo više od sosednjih: 1:15 milijonov! Izida (zadetekov) ne moremo z gotovostjo napovedati, saj je, kot že rečeno, loterija naključni dogodek. Vendar pa pot iz zagate obstaja: rešitve ne smemo iskati v napovedih pravih (favoritnih) zadetkov, saj so računi pokazali, kako malo možnosti imamo. Laze pa glede na pretekle dogodke z dokaj veliko zanesljivostjo izločimo številke, ki v tistem hipu niso "populrne", imajo manj možnosti, v kasnejši fazi pa, ko sestavljamo kombinacije za izpolnjevanje listkov, s pomočjo statistike in izkustev izločimo tiste, ki nikakor ne morejo zadeti ali pa imajo izredno malo možnosti. Izločiti moramo torej vse, kar ne da pravega odgovora.

Gaussova krivulja

S sistematičnim zbiranjem podatkov in z ustrežno statistično obdelavo lahko namreč dobimo vpogled v delovanje (in napake) celega loterijskega sistema. Rezultati, ki jih dobimo iz statistike, so nam napotek za izločanje številke, ki v nekem trenutku nimajo enakih možnosti. Če nam

$$\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!} \quad (n \geq k \geq 0) \quad (1)$$

Binomski koeficienti so nadvse pomembni v kombinatoriki (loteriji), saj nam pri skrbijo enačbe za določene pogoste probleme pri preštevanju.

s to metodo uspe izločiti 10 številke od 39, nam jih za kombinacijo in hazard z njimi ostane še 29. Po obrazcu, ki smo ga že spoznali, izračunamo, da imamo za zmagovito kombinacijo zdaj veliko več možnosti: 1:1.560.780, ena proti milijon in pol, namesto 1:15,4 milijona. Še vedno porazno veliko, vendar matematično upanje (MU = verjetnost * znesek) raste! Če nam uspe znižati množico cifer, ki imajo največ možnosti, na kakih 22, je uspeh že skoraj tu: možnosti za sedmico so zrasle na zavidljivih 1:170.544. To pomeni, da bi

morali vplačati 170.544 kombinacij s temi številkami za zagotovljen glavni zadetek. To bi nas pri sedanjih cenah kombinacije 50 tolarjev stalo 8.527.200 tolarjev, kar je seveda še vedno mnogo preveč glede na to, da tudi ta napoved ni stoddostna. Zmagovite kombinacije iz preteklosti je treba urediti tako, da bodo iz množice kaotičnih zaporedij številke začeli izstopati vzorci. Zato je treba dobitne številke najprej razvrstiti po točno določenem ključu. Od tod naprej nam pomaga Gaussova krivulja, ki po uporabi metode izračuna

Če želimo za katero koli število elementov in kateri koli razred izračunati, koliko kombinacij brez ponavljanja obstaja, uporabimo spodnjo formulo:

$$N = \frac{n!}{(n-k)! \cdot k!} = \frac{n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \dots \cdot (n-k+2) \cdot (n-k+1)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \dots \cdot (k-2) \cdot (k-1) \cdot k}$$

$$N = \frac{39 \cdot 38 \cdot 37 \cdot 36 \cdot 35 \cdot 34 \cdot 33}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7} = 15,380.937$$

Če bi želeli imeti vselej 100-odstotno zagotovljeno sedmico ne glede na to, katerih 7 številke bi bilo izžrebanih, bi bilo treba odigrati 15,380.937 kombinacij. Ena kombinacija stane 50 tolarjev.

krivulje normalnega zakona porazdelitve zadetkov izriše krivuljo, podobno zvoncu. Ob robovih se drži osi x, v sredini je najvišja in se nato spet urejeno spusti do abscise. Številke, ki imajo večji statistični potencial, so grupirane na sredini in krivuljo napihujejo, številke z manjšim potencialom pa so grupirane na obeh koncih. Tako lahko s precejšnjo gotovostjo izločimo številke, ki določajo krivuljo na obeh koncih, in uporabimo samo številke iz sredine.

Matematično upanje

Če želimo izvedeti, koliko kombinacij moramo igrati, da bi zadeli enega od dobitkov, moramo deliti skupno število vseh kombinacij, ki znaša 15,380.937, s skupnim številom dobitnih kombinacij, se pravi s številom 184.241; dobimo rezultat 83,48. Na vsakih 84 odigranih kombinacij torej lahko pričakujemo enega izmed petih vrst dobitkov. Seveda gre le za matematično pričakovani rezultat, ki se v praksi ne uresniči vedno. Igralec z več sreče bo prišel do dobitka tudi z manj odigranimi kombinacijami, tisti igralci, ki pa nimajo sreče, bodo morali izpolniti še večje število kombinacij. Če pa ste izpolnili le eno kombinacijo, imate le 0,0000065 odstotka možnosti, da boste zadeli pravo. Potemtakem je precej večja verjetnost, da vas doleti kakšna izmed naravnih nesreč (strela, plaz), karambol ali pa teroristični napad. **Lovro Kastelic**

na kratko

RONALDO DO KONCA ZVEST BRAZILIJ

Brazilski nogometni zvezdnik Ronaldo je izrazil željo, da bi vse do konca svoje kariere nastopal tudi za brazilsko reprezentanco. Napadalec madridskega Reala, ki se je s španskim klubom mudil na turneji na Kitajskem, je za neko pekiško lokal-

no televizijsko postajo dejal: "Sicer ne morem pogledati v prihodnost, a moj namen je do konca športne poti igrati za reprezentanco." Ronaldo bo prihodnje leto na svetovnem prvenstvu v Nemčiji star 29 let, v zadnjem obdobju pa je bilo slišati vse več uganj, da utegne zvezdnik po prvenstvu sleti reprezentančni dres. Ronaldo je sicer potrdil, da razmišlja o koncu kariere, da pa je od takšnega sklepa še precej oddaljen.

SLOVENIJA 47. NA SVETOVNI NOGOMETNI LESTVICI

Na julijski lestvici Mednarodne nogometne zveze (FIFA) je prišlo do nekaterih zanimivih

premikov. Na vrhu se je z zmago v pokalu konfederacij utrdila Brazilija, na drugo mesto se je povzpela finalistka istega turnirja Argentina, tudi na račun Nizozemcev pa so Čehi zdrznili z drugega na četrto mesto. Največji skok je uspel Nemcem, ki so s tretjim mestom na domačem turnirju skočili z 21. na 11. mesto, in ZDA, ki so se s polfinalno uvrstitvijo na pokalu CONCACAF Gold povzpele celo na šesto mesto. Slovenskemu nogometu je mirovanje prineslo padec za tri mesta – zasedamo 47. mesto – prihodnja nasprotnica slovenske izbrane vrste v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo 2006 Norveška, pa je izgubila eno mesto in je 36.

Slovenija je zdrsnila za tri mesta.

Jem osvaja glasbeno sceno

Mlado glasbenico Jem mnogi primerjajo z Dido, vendar pa to premalo pove o veliki nadarjenosti glasbenice Jem. Na svojem popotovanju iz rodneja Walesa prek Londona do Združenih držav je dosegla glasbeno stopnjo, ki je njen debitantski album *Finally Woken* postavila na sam vrh kritiško priznanih in komercialno uspešnih projektov. Mestoma nežne nu-folk kitare, preko katerih se spretno prelivajo bogati vokalni aranžmaji, večinoma nadgrajujejo trip-hop beati in eksperimentalna orkestralno podprta elektronika. Potem ko je njene avtorske sposobnosti prepoznala že Madonna (Jem je namreč avtorica pesmi *Nothing Fails*, ki je na njenem albumu *American Life*), je Jem s prvcem ustvarila kombinacijo svetlih in optimističnih melodij ter raznolikih ritmov, ki poslušalca opajajo od samega začetka predvajanja. Eden boljših in komercialno zahtevnejših projektov letošnjega leta, s katerega ste verjetno že slišali nalezljivi prvi singel *They*, v katerem spretno krmari med Preludijem v F-molu J. S. Bacha, trip hopom in lebdečim vokalom. Omenjeni singel je tako napovedal ploščo *Finally Woken*, polno mikavnega in očarljivo briljantnega elektronskega popa.

Katere barve je tvoj dan?

Zasedba Dan D, ki je s svojim povratniškim albumom *Katere barve je tvoj dan?* prijetno presenetila tako dolgoletne privrzenke kot tiste, ki so jih spoznavali na novo, se tokrat predstavlja z novo izdajo omenjenega albuma, na katerem sta kot poseben dodatek elektronski različici singlov *Čas in Le naprej*. Oba remiksa sta bila izbrana na natečaju za najboljši remix, ki so ga Dan D razpisali na začetku letošnjega leta in s katerim so na svojevrsten način zaznamovali eno leto od izida albuma. Odziv na natečaj je bil večji od pričakovanega, kar pomeni, da je skupina imela precej težko delo, da je izbrala najboljšega. Na koncu sta svoje mesto na ponatisu nasli dve skladbi, ki

sta se po mnenju članov zasedbe najbolj približali konceptu albuma, medtem ko bodo dodatnih 11 najzanimivejših remixov poslali DJ, ki so izrazili potrebo po hitrejših plesnih različicah Dan D-jevskih uspešnic. Dan D so se po nastopu na blatnem Rocku Otočec in dvodnevem gostovanju v prelepi Toscani posvetili tudi snemanju novega videospota, katerega režijo so tokrat zaupali Mitji Okornu, na-

stal pa bo v koprodukciji z RTV Slovenija. Snemanje je potekalo v starem hotelu Palace v Portorožu, ki je s svojim značajem primerno okolje za ustvarjanje, njegova veličastna arhitektura pa predstavlja edinstveno ozadje za spot. Po lepo sprejetih skladbah *Plešes*, *Čas in Le naprej* septembra torej pričakujemo že četrti singel iz albuma *Katere barve je tvoj dan?*, ki v svojem repertoarju zagotovo skriva se marsikatero uspešnico.

Mark Owen

Potem ko je leta 1996 razpadla ena popularnejših fantovskih skupin Take That, je na solistično pot najprej stopil Robbie Williams, kmalu pa mu je sledil tudi Mark Owen, ki je že konec istega leta predstavil prvi samostojni singel *Child*. Sledil mu je album z milijonsko naklado *Green Man*, po evropski turneji leta 1997 pa se je do leta 2003 umaknil iz sveta glasbe. Takrat se je vrnil s pesmijo *Four Minute Warning*, ki je dosegla 4. mesto britanske lestvice singlov in vztrajala 8 tednov med top 40. Drugi album *In Your Own Time* je izšel novembra istega leta, napovedal pa ga je singel *Alone Without You*. Tokrat pa nam Mark predstavlja svoj najnovejši izdelek. Tretji soloalbum *How The Mighty Fall* je napovedal singel *Believe In The Boogie*, ki je tudi na cedeju s filmsko glasbo *Mr. & Mrs. Smith*. Album *How The Mighty Fall* je producirali legendarni Tony Hoffer, posneli pa so ga v Los Angelesu. Na njem pa je mogoče slišati tudi glasbeni talent nekdanjega bobnarja zasedbe R.E.M. Joeyja Watsonkerja, ustanoviteljev

zasedbe Jellyfish Rogerja Manninga mlajšega, Grega Kurstina in Dana Rothschilda, seveda skupaj z Markovo spremljajočo skupno. Album se kaže kot do sedaj najbolj dozorel Ovnov izdelek, o čemer priča prav njegovo lirčno in glasbeno zaupanje vase, s čimer je album zagotovo eden odličnejših v trenutnem glasbenem dogajanju. Poleg 10 pesmi so na albumu še 4 ekskluzivne akustične verzije pesmi: *Makin Out*, *Believe In The Boogie*, *Hail Mary* in *Wasting Away*.

Goran in Sunčane skale

Malo po tem, ko je praznoval zmago na letošnjem splitskem festivalu, kjer je v končni konkurenci z Massimo Savičem z glasovi občinstva skladbo *Ružo moja* osvojil Grand Prix Splita 2005, ima Goran znova vzrok za veselje. Na enajstem zaporednem in najprestižnejšem festivalu Srbije in Črne gore Sunčane skale v Hercegovnem je v finalnem, tekmovalnem večeru, prepričljivo zmagal prav on, za seboj pa med drugimi pustil Tonija Cetinskega in Ivano Banfič. Skupno se je žiriji predstavilo 26 skladb. Tokrat se je Goran pred tamkajšnjim občinstvom pojavil že drugič, lani skupaj z Ivano Banfič v skladbi *Ljubav trebam* vsaki dan, letos pa s *Tutićev Ružo moja* bila. Še en dogodek torej, ki se odlično sklada z izidom novega albuma *Od srca do usana*, ki je že na prodajnih policah.

IZŠLA JE ZGOŠČENKA Z EPIZODAMI PRILJUBLJENEGA MATJAŽA JAVŠNIKA

13 EPIZOD MATJAŽA
+3 TILIKE

Nova medijska politika

"Novi zakon o RTVS, teze za novi zakon o medijih, zamenjava na Delu in prevzemi medijskih hiš bodo teme nocojšnjega Žarometa," je uvodoma napovedal voditelj Boštjan Lajovic. Kar debelo sem pogledala. A bo res vse to, sem vse vprašala in na koncu ostala praznih rok, kar zadeva Koširjevo zamenjavo na Delu.

Zasedba je bila pa dobra. Minister Simoniti, zadnje mesece najbolj obdelovana stranka, Danilo Slivnik, Branko Pavlin, Darijan Košir in Peter Jancič. TVS je zagotovila le Borisa Berganta. Kadar je gost oddaje direktor Štakul, tako ali tako ne pride do besede.

Prva beseda je veljala ministru. "Ali je v zraku nova medijska politika?" se je glasilo vprašanje. Minister se je takoj branil. "Ne, ne, ne gre za naskok na medije, že deset let se ve, da je zakon o RTVS slab!"

Hvalabogu je bil tam Slivnik, ki je to skromnost hitro popravil. "Seveda gre za novo medijsko politiko," je dejal, "saj so bili mediji najbolj transmissijska sredstva, kar jih je!" Takoj sem laže zadihala. Zdaj vem.

Boris Bergant je bil po stari maniri malo "za" in malo "proti". Pavlin z Dnevnika je izrazil bojazen pred novimi časopisnimi mediji, kar je iz njegove pozicije logično, Peter Jancič pa je praviloma zadel žebljico na glavico.

"Prejšnja vlada je večinsko obvladovala svet RTV, nova si tega še ni zagotovila, zato je spisala nov zakon," je dejal Jancič, ki je med drugim član zloglasnega Kocijancičevega sveta RTV. On že ve!

Darijan Košir je zmozel le namigniti, da so eno sistemski posegi v medije, drugo pa zunajsistemski, katerih zakulisje je manj prijetno. Lajovca je zanimalo le, ali so slovenski mediji res nepluralni.

Slivnik je udaril z odkritostjo. "Mag je pristranski, ima drugačno medijsko politiko, ker smo ena mala protiutež drugim časopisom." Razumem. Jasno kot beli dan. Upam le, da bi, če bi v studiu sedel urednik Demokracije, prostodušno izjavil. Mi smo časopis, ki podpira Demokrate. In naklonjeni smo jim bili tudi takrat, ko jih ni podpiral noben drug medij."

No, potem pa se je prebudil tudi lastnik Dnevnika Pavlin in izrekel dva stavka za zgodovino. Prvi je bil, da je samo ekonomsko neodvisna medijska hiša lahko neodvisna. Sprašujem pa se, zakaj potem tak ni bil tudi Dnevnik. In drugi stavek za zgodovino. "Mi imamo kolumniste, leve, sredinske, desne, ekstremno desne, celo paletu." Drži. Zadnjih nekaj mesecev. Prej pa so imeli desetletje same ultralevičarje, ki jim se danes kot politiki pod krinko novinarstva skačejo v časopis, kadar koli se jim zahoče.

No, malo sem zašla od oddaje same. Pa ni nič hudega. Druga polovica je bila namreč dolgočasna, voditelj pa je rinil z merili za dodeljevanje sredstev iz medijskega sklada tako dolgo, da mu je moral minister Simoniti končno le prebrati, koga je ministrica za kulturo Rihterjeva imenovala v komisijo, ki je doslej dodeljevala sredstva iz sklada. In bilo je kaj slišati; Rino Klinar (nekdanjo ministrico ZLSD), Jureta Pengova, ki ga je skupaj z Urošem Lipuškom odneslo v znamenitem uporu novinarjev na nacionalki, Borisa Dolničarja, nekdanjega direktorja Radia Ljubljana, ki se je proslavil z rednimi jutranjimi komentarji v času demokratizacije slovenske politike, v glavnem z razmišljanjem, ki novim strankam ni bilo najbolj naklonjeno ... Tako je to. Upam, da ima minister Simoniti nekaj tovrstnih argumentov še na zalogi. V bitki za referendum o RTVS jih bo krepko potreboval, saj se s stavkom: "Prepričan sem, da je zakon dober!" ne bo mogel vedno izvleči.

Magična gledalka

horoskop

Lev (22. julij – 21. avgust)

Ste se izgubili v premišljevanjih? Dobro bo, če začnete spet od začetka. Veselje bo prišlo samo od sebe, če boste le dovolj dolgo vztrajali. Vsakega novega dne se je treba veseliti, veselje je vedrina duha in čista vest.

Devica (22. avgust – 21. september)

Začetek tedna bo zaznamovan s skrbmi za dokumentacijo, ki ste jo nekomu obljubili. V petek se boste počutili, kot da vas je nekdo grdo izkoristil. Premislite in vzemite nazaj, kar je vašega. Delo vas bo počakalo.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Poskusite biti potrpežljivi. Kmalu si boste vse uredili po svojem okusu in se vselili v novo (opremljeno) stanovanje. Vsi, ki bodo te dni prisli od vas, bodo izjemno dobre volje in polni življenjske moči.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Postavite si velik, ambiciozen cilj, saj imate dovolj energije, da bi ga dosegli. V četrtek in petek se boste zalotili, da rinete v konflikt, ki si ga pravzaprav ne želite. Paziti boste morali, da komu ne stopite na prste.

Strelec (22. november – 20. december)

Ne računajte, da boste skozi turbulentne vode pripluli brez posledice. Če drugega ne, se boste morali vsak močno držati. Kakšna napaka vas bo samo utrdila v vaši odločitvi, odločilna za vas pa bo seveda sreča.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Do skrajnosti se boste trudili, da bi poskrbeli za vse, kar leze in gre na tem svetu. Vrzite trapasto prepričanje, da lahko določene reči naredite samo vi, kar čez ramo in si privoščite določeno mero počitka.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Morda boste v zgodnjem jutru le zagledali tisti del dneva, ko je mogoče največ postoriti. Okoli poldne si je vedno najbolje vzeti prosto. V sredi tedna pričakujte nekoliko nenavadnih, a nepomembnih pripetljajev.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Pripravite se na novo izkušnjo, ki jo boste deležni v začetku tedna. Romantična perspektiva bo morala zbledeti in se prevesti v kaj bolj realnega. Kmalu se vam bo uresničilo, kar si želite že lep čas.

Oven (21. marec – 20. april)

Ste pripravljeni na izstrelitev na vrh? Morali boste najti primerno čustveno oporo za to, da boste lahko izvedli vaš načrt. Dnevi bodo navdihujoči in razveseljujoči. Imeli boste obilo časa za vse, kar ste si kadar koli želeli.

Bik (21. april – 21. maj)

Ne zadržujte se! Če se mora nekaj zgoditi, se pač mora. Tudi razjeziti se je treba v pravem času, da se slabe reči ne nadaljujejo v nedogled. Nekdo vas bo prosil za prijateljsko pomoč, potrebuje pa predvsem pozornost.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Sestavite raje nakupovalni list in mu sledite, sicer boste spet napravili več, kot ste načrtovali. Vaš partner vam bo zagotovo stal ob strani. Konec tedna poskusite ujeti koga, ki vam bo naredil nujno potrebno uslugo.

Rak (22. junij – 21. julij)

Pričakujte veliko eksplozijo dobre volje in veselja, ko boste prinesli neki osebi obljubljeno darilo. Kmalu se boste zavedeli, koliko ljudem pomenijo vaša pozornost in prijaznost. Bodite prijazni, vendar do neke meje.

Nova obzorja, d.o.o.

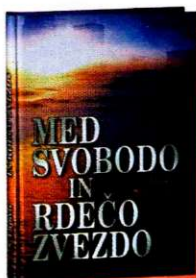
Komenskega 11
1000 Ljubljana

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Pripoved iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe.

Avtor: Dušan S. Lajovic
347 strani

6.200,00 SIT

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov

Avtor uvodnika: dr. Jože Pučnik

519 strani

5.000,00 SIT

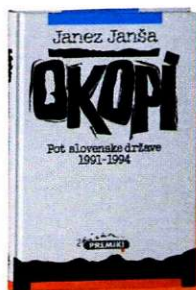
OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994.

Prodanih več kot 17.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
309 strani

2.200,00 SIT

PREMIKI

Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992

Prodanih več kot 61.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
363 strani

2.200,00 SIT

100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja

Avtor: Milan Zver
125 strani

2.200,00 SIT

PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti

Avtor: Milan Zver in drugi
155 strani

3.000,00 SIT

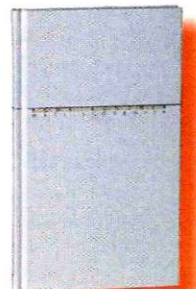

MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot

Avtor: Tone Kuntner
72 strani

2.200,00 SIT

MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja.

Avtor: Jože Dežman
336 strani

6.510,00 SIT

Knjige lahko naročite na telefonski številki 01/ 43 45 463 ali preko elektronske pošte knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

KNJIŽNI KLUB
Samorog

*Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljica obzorja sveta.*

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov							SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	TROPSKA PAPIGA- ARA	ROMSKI CESAR MARK AVRELIJ	PREBIVALK ATEN	GRELEC CENTRALNE KURJAVE	DEMOKRACIJA
KNJIŽNI KLUB Samorog Velike misli, dogodki in osebnosti preteklosti, žive teme sedanjosti, literarni junaki in njihove zgodbe, pesniške širine duha in pravljica obzorja sveta.							GLAVNO MESTO SENEGALA						DRŽAL ROČAJ
							ORAČ (ZASTARELO)						
							MESTO V TEXASU						
							NINO ROBIČ			MANJ KOT ENA KAM.POLITIK LON			
Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu							ŽENSKO OBLAČILO						URADNI SPIS
Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06, e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com							IT. REŽISER SERGIO						
DEMOKRACIJA	RIMSKI BOG LJUBEZNI	NASELJE PRVOBITNIH PREBIVALCEV	JEKLEN NOSILNI ELEMENT	KAR JE OB KRAJU OKRAJEVINA	KEMIJSKI ZNAK ZA NOBELIJ	POTICA OKROGLE OBLIKE	LINDA EVANS HILOD (NAREČNO)		POGORJE V FOKIDI PAUL NEWMAN				
SLOVENSKI NARODNI BUDITELEJ DUHOVNIK											OLGA KACJAN PILOTIRANJE		
SLOVENSKI GLEDALISKI IGRALEC										NAMIZNO PREGRINJALO OBLIKOVALEC RABANE			
UJEDA SRŠENAR					REKA V VZHODNI SIBIRIJI				LUDOLFOVO ŠTEVILLO LUKNJA PRI VRTANJU			KRAJ PRI SARAJEVU	VRSTA SVEDRA (IZ PREČA)
REVEŽ SIROMAK					SLOVENSKI IGRALEC								
DEMOKRACIJA	ROMUNSKI DENAR SL. IGRALKA BERNARDA				4. IN 11. ČRKA IT. PISATELJ UMBERTO		ITALIJANSKO MOŠKO IME NORVEŠKO MESTO						
KRAJ V OBČINI RADOVLJICA						NIZEK ŽENSKI ALI MOŠKI GLAS	PRVI TISK						
MANJŠA MIZA							BIVŠI IT. BOKSAR DULJO ULICA			DOMOVINA ČAROVNICE KIRKE OPUS			
NEJASNOST MISLI								IZDELO- VALEC NOŽEV					
KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ			ALFI NIPIC	DEMOKRACIJA	POVRŠINA PO KATERI HODIMO			HUDODELEC V VELEM. PODZEMLJU					DEMOKRACIJA

rešitev prejšnje križanke

DAMAS, ONAGER, LAREDO,
NT, NOJ, JEROME, LEMUR,
MARJAN KOLAR, TL,
OPOZORILO, POR, TAK,
NALOŽITEV, ORO, IVO,
IKAROS, RAM, PENA, ERP,
ITEM, OLE, ISNA, SUTOR,
NI, OSNIK, TRANI,
DEBELINA, AŠIK, SRAKA

nagrajenci 29. številke

- 1. nagrada:** JOŽE GERKMAN,
Zgornji Brnik 53,
4207 Cerklje
2. nagrada: MARINKA LANGERHOLC,
Tugomerjeva 76, 1000 Lj.
3. nagrada: FRANCKA TROBEVŠEK,
Zikova 4, 1241 Kamnik

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup
knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
2. nagrada: bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup
knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
3. nagrada: bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup
knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
11. 8. 2005 pošljite na naš naslov:

Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **1. 8. 1619** je nastal prvi načrt Kopra. Nastal je v času mrzličnega utrjevanja obzidij beneških istrskih mest zaradi uskoških napadov.
- **1. 8. 1664** je vojska cesarja Leopolda I. zmaga la v znameniti bitki nad Turki pri Monoštru. Pri tem je odigral pomembno vlogo član znamenite družine Valter Leslie, ki je leta 1656 kupil ptujski grad.
- **2. 8. 1868** so ustanovili v Mariboru delavsko izobraževalno društvo, prvo na Slovenskem.
- **2. 8. 1901** se je v Šmartnem pri Litiji rodil slovenski pisatelj in dramatik Slavko Grum, avtor najboljših slovenske ekspresionistične drame Dogodek v mestu Gogi.
- **2. 8. 1934** je po smrti nemškega predsednika von Hindenburga Adolf Hitler prevzel njegovo funkcijo in jo zljil s funkcijo kanclerja ter tako v svojih rokah združil vso oblast v Nemčiji.
- **3. 8. 1882** se je v Medani rodil slovenski pesnik in prevajalec Alojz Gradnik.
- **3. 8. 1893** je bilo ustanovljeno ptujsko Muzejsko društvo in Mestni muzej, ki je bil pod njegovim varstvom. Muzej je pazil, da se najdenine niso odnašale iz mesta ali poškodovale.
- **4. 8. 1704** je angleška mornarica zasedla Gibraltar.
- **4. 8. 1956** je s pomočjo začasnega oddajnika z Gospodarskega razstavišča v Ljubljani stekel prvi slovenski javni televizijski spored.
- **5. 8. 1584** je bilo v Kopru ustanovljeno apelacijsko sodišče za benesko Istro. Vodili so ga mestni župan, kapitan in dva sodnika. Tako je postal Koper glavno mesto Istre.
- **5. 8. 1895** je v Londonu umrl Friedrich Engels, soustemeljitelj marksizma. V časopisu je Slovane – Čehe, Slovake, Hrvate in Slovence – razglasil za "odpadna ljudstva", ker se v revoluciji leto prej niso odrezali tako, kot bi se po njegovo morali.
- **6. 8. 1809** se je rodil angleški pesnik Alfred Tennyson, predstavnik meščansko-viktorijanske dobe. Ko je nekoč nekdo dejal, da esejist Thomas Carlyle in njegova žena Jane nikakor ne sodita skupaj in se ne bi bila smela poročiti, mu je Tennyson ugovarjal: "Če bi se poročila vsak z drugim partnerjem, bi bili nesrečni štirje, tako pa sta samo dva."
- **6. 8. 1881** se je rodil mikrobakteriolog Alexandre Fleming, človek, ki je odkril penicilin.
- **7. 8. 1759** se je rodil francoski matematik in pesnik Charles Simon Thevenesu. Nekoč se je pritoževal, da nima več prijateljev in da je sam na svetu. "Kako to?" ga je vprašal eden od navzočih, "So mar vsi vaši prijatelji pomrli?" – "Ne," je odgovoril pesnik, "vsi še živijo, vendar so obogateli."
- **7. 8. 1895** so postavili Aljažev stolp na Triglavu.

Tržaška Edinost

Slovenske in hrvaške meščanske stranke v zasedeni Julijski krajini tržaško Politično društvo Edinost, ljudska in agrarna stranka z Goriške ter Politična stranka za Hrvate in Slovence v Istri so se **3. avgusta 1919** združile v enotno politično društvo Edinost s sedežem v Trstu pod predsedstvom slovenskega politika Josipa Vilfana.

Ohranile so si nazorsko individualnost in sprejele skupni program. "da se pomore našemu ljudstvu", da se doseže, "da italijanske oblasti dajo ljudstvu, kar mu gre ... predvsem pa, da se nam prizna naša kultura ..." Enotno društvo Edinost se je imelo za "formulacijo naše narodne osebnosti in obenem za oni organ, ki mu je poverjeno vodstvo celokupnega naroda in obramba njegovih interesov".

Glasila društva so bili dnevnik Edinost ter tednik Goriška straža, v Istri pa Pučki prijatelj in Istarska riječ. Sredi leta 1920 je krščansko-socialna struja zahtevala program, prilagojen sodobnim razmeram in potrebam kmečkega in delavskega sloja: "Narodna stranka mora iti k ljudstvu: eden od vzrokov je, da ne smemo boja proti kapitalizmu puščati za monopol socialistom ..."

Varšavska vstaja

Ko se je Rdeča armada v zadnjih dneh julija 1944 približevala Varšavi, so sovjetske oblasti njenim prebivalcem ponudile pomoč in tako spodbudile odporniško gibanje, da se je uprlo Nemcem. **1. avgusta 1944** se je začela splošna vstaja proti okupatorju, ki pa so jo Nemci po dveh mesecih zagrizenih bojov zatrli.

Poljsko meščansko odporniško gibanje, znano kot Domovinska vojska, je bilo nestrpno, saj je SZ že zavzela ozemlja vzhodno od Varšave in na njih vzpostavila oblast prokomunističnega poljskega komiteja za narodno osvoboditev. Ker je Domovinska vojska hotela prevzeti oblast v Varšavi, še preden bi jo "osvobodili" Sovjeti, in si tako zagotoviti boljši izhodiščni položaj za pogajanja o državni ureditvi po vojni, se je odzvala na pozive k upor. Pod vodstvom generala Tadeusza Komorowskega so njeni oddelki, ki so šteli kakih 50.000 mož, napadli razmeroma šibke nemške enote in v treh dneh vzpostavili nadzor nad skoraj vsem mestom.

Nemci, ki so medtem dobili okrepitev, so Poljake kmalu potisnili v defenzivo. Rdeča armada je sicer dosegla varšavsko predmestje

in se ustavila. Domovinska vojska se je morala vdati Nemcem, ki so Varšavo zravnali z zemljo. Sovjetske oblasti so se s tem znebile glavnine vojaške organizacije, ki je podpirala poljsko meščansko vladno v izgnanstvu v Londonu. Ko je Rdeča armada dokončno zasedla Poljsko, je zaradi zatrite varšavske vstaje naletela na skrajno šibek odpor pri vzpostavitvi svoje politične dominacije v državi.

Nova Slovenija

Na ustanovnem kongresu Nove Slovenije, krščansko-ljudske stranke, je bil **4. avgusta 2000** za prvega predsednika izbran dr. Andrej Bajuk.

Do ustanovitve nove slovenske politične stranke je prišlo, potem ko je SLS+SKD, sedanja SLS, podprla spremembo ustave, ki jo je predlagal poslanec ZLSD, sedanje SD, Miran Potrč. Z njo so vnesli v ustavo določilo, da je v Sloveniji proporcionalni volilni sistem. S tem so skupaj z ZLSD, LDS

in DeSUS izigrali odločbo ustavnega sodišča, ki je potrdilo na referendumu sprejeti sklep o dvokrožnem večinskem volilnem sistemu. SLS+SKD se je znašla pred obtožbami, da je izdala svoj politični pol "slovenske pomladi". Padanje ugleda med lastnimi volivci in zmedo v volilnem telesu so poskušali popraviti s povabilom Francetu Arharju, takratnemu guvernerju Banke Slovenije, naj prevzame predsedniško mesto, vendar ta povabila ni sprejel.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Dvojna morala

Dva primera dvojne morale. Prvi iz slovenskega parlamenta pred kratkim, ko poslanec poslankama iz druge politične stranke priporoča ginekološki pregled mednožja. Poslanec se za te besede tudi opraviči. Mednožje se razširi v vse slovenske medije. Nastane medijski vik in krik proti porednemu poslancu.

Podpisniki izjave Sovrazni govor se siri po državi zahtevajo se dodatna opravičila. Ambasadorica Unicefa igrala Milena Zupancič, akademkinja dr. Alenka Šilih in več kot 370 uglednih ljudi s področja znanosti, kulture in medijev so se postavili v bran užaljenima poslankama. Vsi slovenski mediji so vztrajno in neprenehoma poročali o tem t. i. skandalu, do katerega je prišlo v parlamentu.

Drugi primer. Podoba Marije, Matere božje, ki drži v naročju podgano. To gnusno, ponizujoče dejanje so slovenski mediji poimenovali umetnost, matere pa so ga spremljale z zelo čudnimi občutki. Ob taki medijski in politični obravnavi so bile ogorčene, ponizane, osramočene in razočarane. Če primerjamo oba primera, ugotovimo, da je v prvem prišlo do zalitve dveh oseb, kar je bilo le povračilo za neprimerne obtožbe in zalitve z nasprotni strani.

V drugem primeru smo bile prizadete matere, ker matere ne rojevamo podgan. Tudi mnogi očetje so bili prizadeti, ker v moskih zarodkih ni podgan. Še več. Ena od prizadetih poslank iz prvega primera je imela podobo Matere božje s pod-

gano v naročju obešeno na vratih svoje sobe kot v zasmeh materam. Očitno ta poslanka ni mati.

Javno sprašujem, kje so bile takrat ambasadorke, akademkinje in več kot 370 uglednih ljudi s področja znanosti, kulture in medijev. Kje so bile takrat, ko je slovenski varuh človekovih pravic Hanžek izustil "pičkin dim" na TVS? Kje so bile takrat, ko je v navzočnosti predsednikov držav Kučana in Mesiča naš "umetnik" koalicijo Slovenija ozmerjal s "pičkami"? Kje so bili takrat, ko so v parlamentu levi poslanci desnim očitali, da so nestrpneži, soviniisti, rasisti, ksenofobi ...?

Iz tega sledi, da je eni politični opciji dovoljeno vse, drugi pa mnogo manj. Vprašanje je, koliko časa bo še tako.

Marija Jurjec, Zg. Poljskava

Štrigova, slovenska Srebrenica

Zločin brez kazni. Zanikanje genocida je zadnja faza genocida. Največji zločin po koncu druge svetovne vojne.

Ob Srebrenici potrtro mislim na Štrigovo, na zločin brez kazni. Tam se je leta 1946 dogajal pomor, podooben srebreniskemu, v majhnem obsegu, a nič manj strahoten, nič manj zločinski, s posledicami, ki po šestih desetletjih niso odpravljene kot ne tiste v Srebrenici po desetih letih. V nasprotju s Srebrenico se danes Štrigove nihče ne spomni ne s svečami ne z besedami. Ne spomni se je zato, ker je zločin težji od srebreniškega, ker se globlje in do konca neodpušljivo zajeda v našo vest. Štrigova je bila z agresivno strahovladno kot tudi s sedanjo politično pragmatičnostjo na silo potisnjena v pozabo, kjer pa noče in ne more umreti, kajti zanikanje zločina bi bila zadnja faza zločina.

Takrat, leta 1946, je hrvaski CK ZKJ (drugi ni mogel biti!) dosegel, da se slovenska Štrigova priključi Hrvaski. Štrigovčani so se temu uprli z vsemi sredstvi, ki so jim bila na razpolago. Branili so svoje slovenstvo in

svoje slovensko ozemlje. Hrvaska oblast se je odločila to "učinkovito" končati, kar naj poleg tega se pouči uporno ljudstvo na vsej mejni črti, kdo je oblast in kako se ji moraš koristiti. Tako sta hrvaski Knoj in milica ob pomoči slovenske milice polovila najupornejše in jih na strigovskem griču zverinsko pomorila z noži, s krampi, z motikami – tako zato, da bi bila lekcija učinkovitejša –, s čimer sta tudi potešila svoje temeljne strasti. Storjen je bil največji zločin med drugo svetovno in zadnjo balkansko vojno. Po petdesetih letih so nekatere priče, osvobodjene strahu, pripovedovale: "Tiste, ki so bezali, so polovili, pobijali v cebrih, jim iztikali oči, rezali ušesa, izrezovali spolovila, parali trebuhe, lomili čeljusti ... Še drugo noč po pokolu so se na pol žive žrtve, ki so se ovedele, plazile po travi in med grmovjem." Vseh žrtev je bilo okoli trideset. Cilj je bil dosežen: Štrigova je ostala v Republiki Hrvaski.

Strahovlada in etnocid sta zavladala po vsej južni meji in se razbohotila tam, kjer so se kljub jasnim opozorilom pojavila nezadovoljstva zaradi nasilno postavljene meje. In tako se je tudi na Dragonji potegnila meja kljub zahtevam Savudričanov, naj bi se ohranila stara meja piranske občine. Vsak odpor je bil zadušen v kali.

Vsi, ki so danes kakor koli vpleteni v slovensko politično "masinerijo", priznavajo, četudi z olepsevalnimi in kozmetičnimi floskulami, tisto mejo, ki se je začrta na podlagi zločina v Štrigovi. Odmaknjenost vesti in politični interesi jim ne dovoljujejo obuditi spomina na Štrigovo in odpraviti krivice, kjer je to se mogoče. Da bi ta prepad prekrili, govorijo o Srebrenici, "da se ne bi več zgodilo".

Prizgimo sveče za luč pravičnosti v sebi. To je edini pogoj, da se podobni zločini pri nas in v svetu ome-

jujejo; odpravljene ne bodo, kajti politični interesi jih sproti krojijo.

Frane Goljevšček, Izola

Medijski borzni mešetarji (1)

V članku z naslovom Medijski borzni mešetarji, objavljenem v Demokraciji 21. julija 2005, avtor Aleš Kocjan med drugim navaja: "Vodstvo RTV s predsednikom Janezom Kocijancem zatrjuje, da so se za prodajo delnic odločili zato, ker obstaja bojazen, da bo njihova vrednost padla, naši viri pa pravijo, da bi lahko slo v ozadju za provizije, ki bi jih od Satbirdsda dobili nekateri, ker mu za delnice ne bi bilo treba odsteti toliko denarja, kot bi odstel na prostem trgu." Avtor sklence članek s stavkoma: "Sklep, s katerim je svet RTV sprejel odločitev, da odproda svoj delež v Eutelsatu, je bil sprejet v nenavadnih in skrivnostnih okoliščinah, kar pomeni, da v ozadju nekaj močno smrdi. Kaj je to, je za zdaj težko reči, dejstvo pa je, da bi za 20 milijonov evrov, kolikor naj bi jih s poslom izgubila javna RTV, nekdo moral odgovarjati. V prvi vrsti v. d. generalnega direktorja Aleks Štakul, ki je takšno idejo vseskozi podpiral, nato pa svet RTV, ki jo je na koncu sprejel."

Novinar Aleš Kocjan v članku podaja zapise, iz katerih bi bralec lahko sklepal, da se je RTV Slovenija v primeru prodaje delnic Eutelsata obnasala povsem samovoljno, ne da bi pri tem upoštevala obstoječo zakonodajo in predpise.

Javni zavod RTV Slovenija je pri razpolaganju s finančnim premoženjem dolžan upoštevati zakon o zavodih, zakon o javnih finančah in na njegovi podlagi sprejeto uredbo o prodaji in drugih oblikah razpolaganja s finančnim premoženjem države in občin. Generalni direktor RTV

» Slovenija je v skladu s 35. členom statuta RTV Slovenija, z 8. členom uredbe o prodaji in drugih oblikah razpolaganja s finančnim premoženjem države in s sklepom Sveta RTV Slovenija z dne 21. 7. 2004 že 11. 8. 2004 imenoval komisijo za vodenje postopka prodaje delnic v družbi Eutelsat. V komisijo sta bila poleg treh predstavnikov RTV Slovenija že od vsega začetka imenovana tudi predstavnika ministrstva za kulturo in ministrstva za finance, torej predstavnika vlade.

Odločitev za začetek postopka prodaje delnic družbe Eutelsat je Svet RTV sprejel z namenom, da javni zavod zmanjša zadolženost, do katere je prišlo zaradi poplčila davčnega dolga. Poplačilo je bilo kasneje izvedeno iz vrnjenih zamudnih obresti, ki smo jih prejeli na podlagi odločbe ustavnega sodišča, kljub temu pa je imenovana komisija nadaljevala postopek prodaje iz dveh pomembnih razlogov: 1.) postopek prodaje v skladu z navedenimi akti lahko poteka tudi več kot leto dni, medtem ko priložnost za prodajo v primernem trenutku in po najugodnejši ceni lahko traja samo nekaj tednov, in 2.) JZ RTV Slovenija v prihodnjih letih čakajo velike investicije v digitalizacijo, eden od virov za financiranje pa bo prav denar od prodaje delnic Eutelsata. Nadaljevanje dela komisije v tem primeru se ni pomenilo prodaje delnic, saj odločitev o tem sprejme Svet RTV Slovenija.

V aprilu 2005 je RTV Slovenija prejela konkretno ponudbo za odkup delnic Eutelsata. Komisija je v imenu RTV Slovenija na podlagi postopka javnega naročila pridobila strokovno mnenje, ki ga je pripravil finančni svetovalec z mednarodnimi referencami in dobrim poznavanjem trga satelitskih storitev. Ponudbo je

nato generalni direktor skupaj s poročilom finančnega svetovalca in vključno z vsemi podrobnostmi posla predstavil članom RTV Slovenija, ti pa so se odločili na podlagi vseh informacij o predlaganem poslu. Vse aktivnosti v okviru postopka prodaje delnic Eutelsata se torej izvajajo na podlagi veljavne zakonodaje, RTV Slovenija pa se odloča na podlagi strokovnih analiz in se vede po načelih dobrega gospodarja.

Za boljše razumevanje "nenavadnih" in "skrivenih" odločitev moramo pojasniti tudi naslednje. Pred začetkom pogovorov o morebitni odprodaji delnic Eutelsata je javni zavod RTV Slovenija s ponudnikom podpisal dogovor o varovanju zaupnih podatkov. V tem dogovoru smo se zavezali, da bomo vse podatke, ki so vezani na prejeto ponudbo, varovali kot poslovno skrivnost in je ne smemo razkriti tretjim osebam. Prav zato podrobnejših podatkov o samem poslu ne moremo posredovati, vse dokler posel ni sklenjen, kar se bo predvidoma zgodilo v mesecu oktobru. To je pri takšnih poslih povsem običajno.

Sabrina Povšič Štimec
Služba RTV Slovenija za odnose z javnostjo

Precenjeni raziskovalec (1)

V zvezi z vašim zapisom (Demokracija, št. 29) o domnevni spornosti iz-

bire programske skupine "Edukacijske raziskave" med najboljše raziskovalne skupine lahko samo obžalujem tendencioznost vašega pisanja. Goto je, da mi ne bi namenili toliko pozornosti, če ne bi sodil med tiste, ki jih stejete med politične nasprotnike (ali naj recem sovražnike?). Glede vaših trditev samo nekaj kratkih pojasnil.

1. Mojo bibliografijo (na agenciji so upoštevali zadnja tri leta) ste očitno pregledali precej površno in je tudi niste primerjali z bibliografijami drugih raziskovalcev na podobnih področjih, pri čemer bi najbrž ugotovili, da moja nič kaj ne odstopa navzdol. Niste opazili poglavij v tujih in domačih monografijah itd. Skratka, vaš prikaz mojih bibliografskih podatkov je očitno hoteno tendenciozen in je ob tem, da meri na občinstvo, ki najbrž slabše pozna okoliscine v raziskovanju, namenjen osebni diskvalifikaciji. Navsezadnje pa to niti ni tako pomembno, saj so na Agenciji za raziskovalno dejavnost merili uspešnost celotnih skupin in ne samo vodij skupin. Teoretično bi bil jaz lahko najslabši raziskovalec, pa bi skupina lahko še vedno bila najboljša. (Če me spomin ne vara, je celo bilo nekaj primerov nižjega dosežka vodje, sama skupina pa je bila visoko uvrščena.) Ne nazadnje pa je treba upoštevati, da v objavah merjena produktivnost vsakega raziskovalca niha iz leta v leto.

2. V letu 2001 smo v skupini res

imeli nekatere težave, ki pa smo jih uspešno odpravili.

3. Vaše nekorrektne domneve o vplivu na ocenjevanje kratko malo ne držijo, saj je to potekalo po zelo formaliziranih, merljivih in neodvisnih postopkih. Nacionalni koordinatorji smo bili iz razprav o lastnih skupinah izključeni.

4. Očitek, da se na Pedagoškem inštitutu ne ukvarjamo s "svojim področjem", je v dobi razvejene interdisciplinarnosti in komunikacije med različnimi vedami precej smešen. Res je, da se ne ukvarjamo samo z ozkimi vidiki pedagogike kot take, ampak nas zanima tudi vrsta epistemoloških problemov, vprašanja, povezana z družbeno reprodukcijo, kakor jih tudi v navezavi na šolstvo opredeljuje npr. Pierre Bourdieu, itd. Očitek nam je znan, saj ga izrekajo tudi nekateri kolegi v stroki. Taki različni pogledi na "meje stroke" so seveda normalen pojav. Ni pa normalen pojav to, da se taki različni pogledi politizirajo.

5. Svoje družbeno in politično delovanje opravljam v prostem času kot tudi številni kolegi, ki delujejo v vrstah vam bližjih političnih opcij. Nočem se sklicevati na to, da so mi spričo obsodbe na političnem procesu in zaradi klavzule o "moralno politični primernosti" v nekdanjem režimu zaprli vrata za polno nagažiranost v lastni stroki in sem se moral usmeriti v novinarstvo, s katerim se priložnostno ukvarjam, odkoder izvira nekaj več poljudnih zapisov iz časopisja v bibliografiji. Upam, da je vaše pisanje osamljen primer in da smo vendarle izšli iz obdobja "strokovnih" diskvalifikacij na politični podlagi.

Dr. Darko Štrajn, Ljubljana

Zamenjava vodstva
popotresne obnove

Odprto pismo ministru za oko-

lje in prostor Janezu Podobniku!

Zaradi drugih obveznosti se nisem udeležil tiskovne konference, ki jo je sklicalo vaše ministrstvo v zvezi s potekom popotresne obnove v Posočju.

Pozorno poslušanje posnetka tiskovne konference pa me je privedlo do odločitve, da vam napišem odprto pismo, in to ne kot predsednik občinske komisije, temveč kot občan, v svojem osebnem imenu torej.

Izvajanja odgovornih na omenjeni tiskovni konferenci precej nedvoumno pritrjujejo ugotovitvam, da je bila popotresna obnova po letu 1998 napačna oziroma popolnoma zgrešena. Krivec za napake pa naj bi bila gradbena zakonodaja!!! Lepo vas prosim!

Če povzamem gospoda Tauzesa, je zdaj pomemben pristop k "skrbnemu projektiranju" in odločilno je "skrbno odločanje", ali gre v posameznem primeru za rekonstrukcijo ali za nadomestno gradnjo. Ta skrbnost je bila leta 1998 premalo izražena (vendar za to nihče ne odgovarja, o. p.), zato je to merilo oziroma ta skrb vključena v celotni postopek državne tehnične pisarne (DTP)!

Večina nas še dobro pomni, kako je DTP vztrajala pri sanaciji in rekonstrukciji tudi popolnoma razpadlih in uničenih objektov. Pri tem se je zagotavljalo, da bodo obnovljeni objekti brez težav zdržali tudi močnejše potresne sunke.

Gospod Beguš je navedel, da se je zakon o graditvi objektov dvakrat spremenil in to je razlog, da se bo vse zamaknilo za pet, šest in več mesecev. Razvidno je tudi, da se bo naslednje obdobje oziroma leto do dve predvsem in samo projektiralo.

Vprašajmo se, zakaj je potrebnega toliko časa za projektiranje, saj gre za obnovo poškodovanih hiš in ne za projektiranje vesoljskih plovil!

Najbolj "zanimiva" so bila pojasnila gospoda Janežića, ki trdi, da je po potresu leta 1998 zakonodaja omogočala prigrasitev del, zaradi česar so ojačali objekte, ki so bili manj poškodovani, za eno stopnjo. Zakoni so narejeni tako, da preprečujejo rušenje, ne preprečujejo pa večjih poškodb! Zakonodaja naj bi tudi omogočila, da so se dogovarjali z investicijami, katera dela bodo izvedena!!!

To je pa res višek. Zakon oziroma upravni status (prigrasitev del) naj bi bil kriv za malomarno in nestrokovno delo, kot je sanacija brez utrditve temeljev, enostransko injektiranje na slepo skozi omet, nikakršen nadzor itn.

Navedenih je bilo še veliko podatkov, ki so več kot zgovorni in veliko povedo o ekipi, ki vodi popotresno obnovo. Očitno ji zmanjkuje argumentov za obrambo svojih pozicij, zato troši več kot za lase prevlečene podatke.

Na vprašanje, kako naj zaupamo nespremenjeni ekipi, ki je po letu 1998 ravnala neskrbno na področju projektiranja in odločanja o sanaciji ali nadomestni gradnji in zdaj zagotavlja, da bo ravnala drugače, "zelo, zelo skrbno", ste odgovorili, da ekipa ni ista, da je drugi minister.

To je že res, vendar ne verjamem, da boste vi določali strokovne smernice in ravnanja, ampak bodo to še naprej počeli gospodje, ki ostajajo na svojih stolčkih, čeprav niso bili dovolj skrbni. Seštejmo strošek že doslej znova obnovljenih objektov, ki jih je v celoti plačala država in so se sesuli zaradi zgrešene in zanič obnove, pa bo takoj razvidno, kakšno škodo so povzročili. Seveda škoda še ni dokončna in se bo še močno povečala.

V Posočju že dolgo vemo, da nas gospodje, ki vodijo popotresno obnovo, vlečejo za nos z lažmi in izmišljijami, upam pa, da ste po tej tiskovni konferenci, spoštovani gospod minister, ugotovili, da enako počnejo z vami.

Zato vam predlagam, da nemudoma zamenjate celotno ekipo, ki vodi popotresno obnovo, in sprožite postopek za ugotovitev njihove krivdne odgovornosti. Pri tem se ne bi smelo zgoditi, da se morebiti žrtvuje posameznik med njimi, zato da vse ostane nespremenjeno, ampak mora biti zaradi ogromne škode, ki jo je povzročila s svojim neskrbnim ravnanjem in delom, zamenjana celotna ekipa.

Prepričan sem, da boste uspešno opravili to nehvaležno nalogo in tako najbolj pripomogli k nadaljevanju in uspehu popotresne obnove.

V pričakovanju odgovora vas lepo pozdravljam.

Siniša Germovšek, Bovec

Kaj je pluralnost?

Pluralnost ali raznovrstnost je politična, socialna in ekonomska koncepcija – sprejemljivost različnih mnenj, usmeritev itd. Danes govorimo o pluralnosti medijev, to je sposobnosti pisati o vsem, kar se dogaja na političnem ali državnem prizorišču, brez tako očitne novinarske pristranosti oz. naklonjenosti samo nekaterim političnim strankam. V slovenskem medijskem prostoru volje in tudi sposobnosti za pravo pluralnost ni. Večina dnevnega časopisa še vedno piše tako, kot je pisala v totalitarnem režimu, pogosto pa še bolj pristransko. Že naslovi člankov nakažejo, kam "pes taco moli". Zato tudi tak uglašen odpor proti zakonu o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1), ki ga je sprejel državni zbor. Nasprotniki zakona so vložili zahtevo za referendum, ki bo potekal 25. septembra. Vprašanje je, ali so pobudniki in vlagatelji zahteve za referendum brali zakon, ki obsega 54 členov in katerega večina slovenskih državljanov ne bo prebrala. Tudi v tej rubriki ne moremo objaviti vsega, pogledimo samo 5. člen, ki med drugim navaja: "Novinarji in uredniki RTV-programov morajo spoštovati načelo resničnosti, nepristranskosti in celovitosti informacij – spoštovati načelo politične uravnoteženosti ter svetovnonazorskega pluralizma – nepristransko in celovito obveščenost, tako da imajo državljani možnost svobodnega oblikovanja mnenj – spoštovati načelo politične neodvisnosti in avtonomnosti novinarjev – profesionalna etika poročevalcev – dosledno razločevanje informacij in komentarjev – varovati otroke in mladino pred vsebinami, ki lahko škodljivo vplivajo na njihov duševni in telesni razvoj, ter spoštovati obče človeške vrednote." Kateri urednik ali poročevalec vidi v tem zakonu kaj nesprejemljivega? Morda tisti skrajni liberalci, ki oznanjajo, da je dovoljeno prav vse, da ne sme biti nič prepovedano, čeprav tak način omejuje svobodo drugega. To pa je že anarhija, tista anarhija, ki je pripeljala do današnjega svetovnega kaosa. Morda nekateri želijo, da bi tudi v Sloveniji nastala splošna zmeda, saj je v takem najlažje delovati. Pri TV-soočenju med ministrom za kulturo Vaskom Simonitiem in novinarjem Boštjanom Lajovcem je bilo jasno, da je B. Lajović prepričan, da na RTVS prakticirajo pluralnost, zato je dvakrat z ogorčenjem postavil tako vprašanje ministru. Ne le Boštjan Lajović, temveč vsi poročevalci TV Dnevnika in Odmevov poročajo in komentirajo zelo pristransko. Vprašanje je, ali je to po "naročilu" ali po lastnem prepričanju. Verjetno eno in drugo. Prav tako Lajovca moti sklad za medije, saj po njegovo časniki in televizije poročajo objektivno in spremembe niso potrebne. Že samo njegov, brez dvoma tudi naročen odziv je dokaz, da MORA priti končno do sprememb na področju medijev. Kdor tega ni sposoben sprejeti, se bo moral lotiti drugega posla. Njemu in vsem poročevalcem svetujemo, naj preberejo celoten zakon o RTV. Referendumu o njem poskuša LDS priključiti tudi vprašanje o protikorupcijski komisiji, ki jo vodi Drago Kos, znan po raznih aferah: nedovoljeno prisluškovanje novinarju, poskus kriminaliziranja osamosvojitvenih bojov na mejnem prehodu Vič-Holmec in tamkajšnjih veteranov, Depala vas. Za šefa protikorupcijske komisije ga je imenovala prejšnja vlada oz. LDS in ga hoče za vsako ceno obdržati na tej funkciji. Kdo pravzaprav stoji za človekom, ki razen "zainteresiranim" ne vzbuja nobenega zaupanja? Izjava eldesovega funkcionarja, naj "ljudstvo" odloči o D. Kosu, je skrajno ironična. Če bi ljudstvo o tem vprašali že prvič, Drago Kos ne bi bil nikoli šef protikorupcijske komisije.

Marija Vodišek

Pokončno in jasno

Ena najbolj prepoznavnih organizacij naših rojakov onstran Karavank Narodni svet koroskih Slovencev (NSKS) je izvolil naslednika dosedanjega predsednika Jozeta Wakouniga. Novi predsednik je postal dr. Matevž Grilec, ki je dobil štiri petine glasov, kar kaže na precejšno enotnost, ki jo NSKS po notranjih sporih v preteklosti vsekakor potrebuje. Grilec, ki je po poklicu odvetnik, že dolga leta sodeluje pri delu organizacije in ji je med letoma 1976 in 1995 tudi predsedoval, tako da mu izkušenj ne manjka. Medijem je že predstavil smernice prihodnjega delovanja organizacije. Grilec je med drugim naglasil možnost ustanovitve enotne organizacije koroskih Slovencev, v kateri bi bile zastopane obstoječe krovne organizacije. Enotno nastopanje navzven je namreč potrebno, saj gre, kot je dejal, za vprašanje preživetja narodne skupnosti. Novi predsednik se je dotaknil tudi vprašanja dvojezične topografije in napovedal tozbo na Evropsko sodišče za človekove pravice, če se stvari ne bodo premaknile z mrtve točke.

Neizpolnjena želja

Mitja Klavora, eden od direktorjev družbe Petrol in detektiv, je tudi soustanovitelj družbe Value, ki deluje na Cesti na Svetje 9 v Medvodah, registrirana pa je za svetovanje, izobraževanje in posredništvo. Družbo sta 5. maja 1992 ustanovila skupaj z nekdanjo zeno Vlasto in jo še vedno oba upravljata. Taksni so uradni podatki iz baze podatkov Agencije za javne evidence Slovenije (AJPES). Mitja Klavora že nekaj let živi in deluje v Kopru, kjer ima na Šolski ulici registrirano dejavnost Mitja Klavora - Detektiv. Po naših podatkih je njegova nekdanja žena Vlasta zaposlena v Posti Slovenije (v Ljubljani) in se s poslovanjem družbe Value ne ukvarja. Torej z njo upravlja le Mitja Klavora. O njem smo v zadnjih dneh slišali zgodbi, da je v preteklih letih zelel postati minister za notranje zadeve. Zanimivo je, da ga je Lotrič na Petrolu "podedoval" od prejšnjega direktorja Premka, njegovo imenovanje za izvršnega direktorja pa se ni zdelo prav posrečeno niti Miranu Mejaku, nekdanjemu predsedniku nadzornega sveta Petrola.

Smejal se je sam

Medtem ko so svet pretresale novice o terorističnih napadih, je lazni alarm doživela tudi Ljubljana. Pred dnevi je namreč življenje v neposredni okolici Trga republike za nekaj ur zastalo, saj so pred poslopjem Nove Ljubljanske banke opazili sumljiv sveženj. Čeprav se je izkazalo, da gre za lazni poplah, so bili Ljubljančani – navsezadnje tudi policija in novinarji – precej vznemirjeni. "Teroristični" alarm je zakrivil humorist in novinar Tone Fornezzi-Tof, ki je z ekipo skrite kamere pripravljala reportazo o pazljivosti Slovencev. Gre seveda za slab izgovor za skrajno neodgovorno ravnanje, še posebej v luči mednarodnih dogodkov. Nobeden si seveda ne zeli, da bi do bombnega napada v resnici prišlo, vprašanje pa je, kako resno bodo ljudje zdaj jemali tovrstne alarme, tudi če bi bili resnični. Kot kaže večina odzivov na spletnih forumih, so se poleg Tofa smejali le redki, medtem ko se večini zdi Fornezzi čedalje manj zabaven. Kriminalistična policija je medtem sporočila, da bodo ustrezno ukrepali, tako da se bo Tof v prihodnje verjetno bolj kisló smejal.

Večni upornik

Med poslance državnega zbora z najdaljšim poslanškim stažem prav gotovo spada Franc Kangler, ki je po zaslugi svojega uporništva eden najprepoznavnejših poslancev Slovenske ljudske stranke.

Po nekaterih izjavah naj bi bil nezadovoljen z delom predsednika SLS Janeza Podobnika (proti njemu je predvsem t. t. stajerski del stranke, ki ga moti, da ima na Janeza prevelik vpliv njegov brat Marjan, ki se je prek predsedovanja narodni zvezi spet vrnil v vrh stranke), kar pa ni nobena novost, saj je bil Kangler nezadovoljen tudi s Podobnikovimi predhodniki, zaradi česar je postal nekakšen "mladoheglovec" v vrstah SLS, a brez pomembnejše funkcije. V času ko je bila SLS članica vladnih koalicij, kjer je imela vajeti LDS, je bil Kangler najglasnejši opozicijski glas znotraj koalicije, zaradi česar se je zelo zameril tudi predsedniku LDS in nekdanjemu premierju Antonu Ropu. Slednji je Kanglerju celo po telefonu grozil in ga ozmerjal. V zadnjem času pa se je Kangler pojavil v zgodbi o policijskem nadzoru nad celjsko dopisnico POP TV, in sicer kot član parlamentarne komisije za nadzor nad obveščevalnimi službami, saj naj bi bil policijo povprašal o delu omenjene novinark, kar pa sam zanika.

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

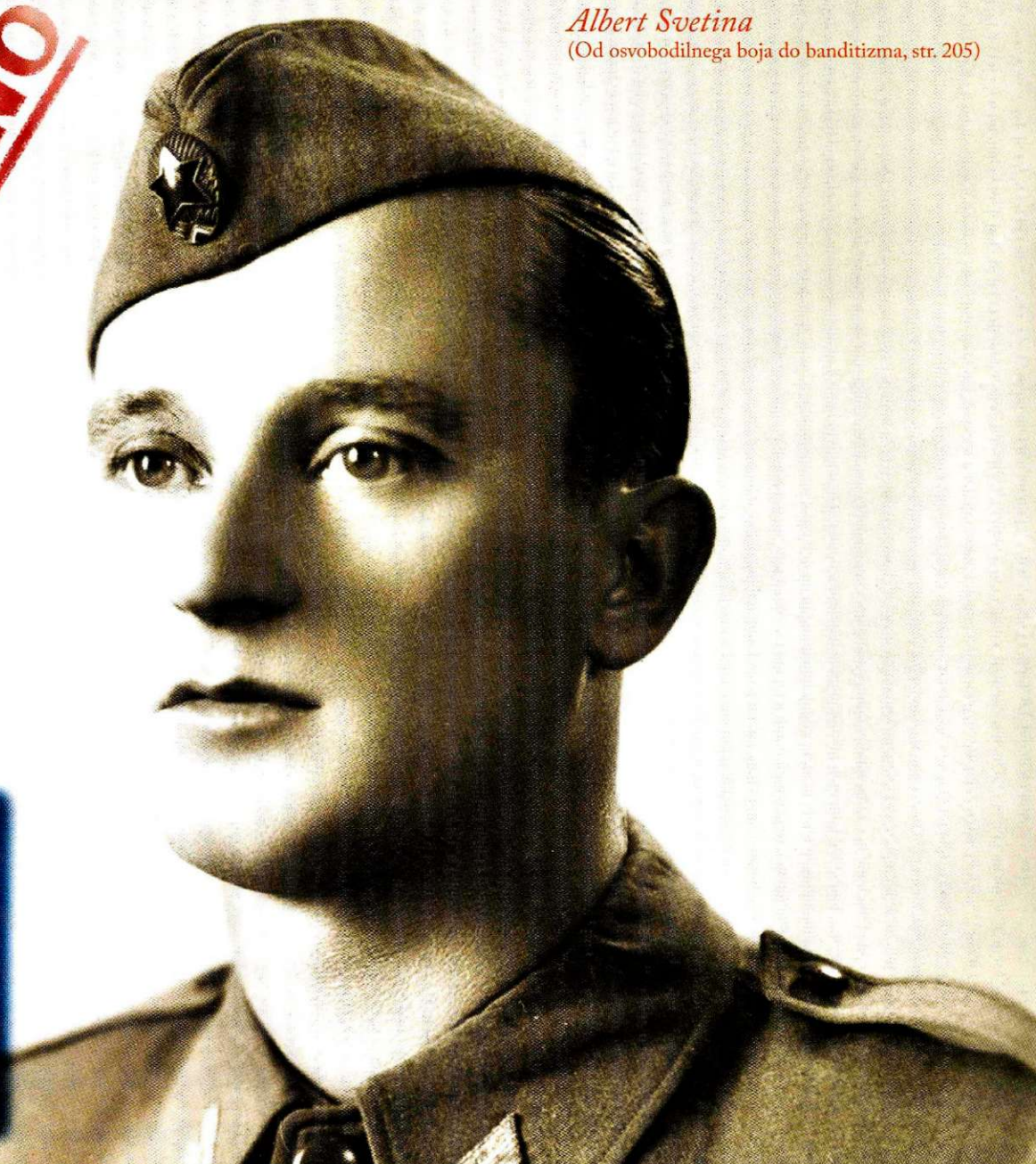
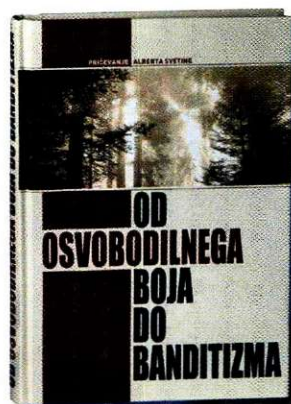
ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

„Ribičič je izvajal
praktično vse.”

Albert Svetina

(Od osvobodilnega boja do banditizma, str. 205)

AKTUALNO

Albert Svetina

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA

Nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo razburljivo življenjsko pot. Slikovito predstavlja delovanje Ozne. 367 strani, 6.700 SIT

Naročila sprejemamo na telefon 01/ 434 54 63
ali po e-pošti knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

UMTS internet: hitrost do 384 kb/s.

S podatkovno kartico UMTS enostavno in poceni do interneta in e-pošte.

Informacije na brezplačnih številkah:

naročniki Mobitel GSM/UMTS: 031/041/051 700 700.

Mobiuporabniki: 031/041/051 121, ostali: 080 70 70.

www.mobitel.si

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

